

ॐ
नमो श्री गुरु
भक्तानां भाग्यदेकरुणः कृपा

मुसुनीति-पदसंग्रह

प्रगट कर्ता

भुलशंकर लीलाधर व्यास

विकृतल प्रह्लादल व्यास

चीनोद्य नीवासी

हा० लक्ष्म नक्षत्रचंद्र शाह स्कुलभास्तर

चीनोद्य.

किमत १० दश आना.

(४३२ नीवासी)

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૮૮૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ પ્રભુલ્લાલ ૫૬૨૫૧૯

વિષય ૬-૩

ॐ

જય શ્રી હરી.

પ્રભુલીલા—પદસંગ્રહ.

રચનાર

ભક્તરાજ.

ભાણેશ્વરજી મંગારામ. ચીત્રોડા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા.

મુળશંકર લીલાધર વ્યાસ.

વિકુલજી પ્રહલાદજી વ્યાસ.

મું. ચીત્રોડા.

હા. લલ્લુ નહાલચંદ શાહ સ્કુલમાસ્તર ચીત્રોડા.

(ઈંડરનીવાસી)

પ્રત ૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૭૩.

આવૃત્તિ ૧ લી.

સને ૧૯૧૭.

અમદાવાદ—પાંચકુને શ્રી સત્યવિજય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

શા. સાંકલચંદ હરીલાલે છાપી.

કૌંમલ દશ આના.

(ગ્રંથ સ્વામીત્વ કર્તાને સ્વાધીન.)

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ડૉક્ટ્રીનાઈઝેશન સંમત

૩૮૬૫

અર્પણ પત્રિકા.

અખંડ પ્રાઠ પ્રતાપ ગૌપ્રાદ્યણુ પ્રતિપાળ,
ઠાકેર સાહેબ શ્રી જશવંતસીંહજી સાહેબ.

પર મઉ

(સ્વ. ઇડર.)

કૃપાળુ સાહેબ,

બાહ્યાવસ્થાથી ઉત્તમ શિક્ષકોના હાથ નીચે રહી સારી કેળવણી લેઈ ગાદીનશીન થયા પછી ઉત્તમ રાજનીતીવડે પ્રજા પાલનાયે તત્પરતા, નિરંતર તેની ઉત્તતી માટે ચિંતન અને પ્રજાને યથાન્યાય આપવા દરેક પ્રસંગે રખાતી કાળજી, વિદ્વાનોનું ભૂષણ, ઉદાર બુદ્ધિ-માન, સદાયરણુના સ્તંભ, સત્સંગના લોભી, ગરીબોના આશ્રયદાતા, અને ગૌપ્રાદ્યણુની સેવામાં નિરંતર ચીત્ત રાખનાર, એવા અનેક ઉત્તમ સદ્ગુણોથી વિશુષીત થયેલા જોષ હૃદયમાં ઉપજતી પૂજ્ય ભાવનાએ, તથા આ પુસ્તકના કર્તા ભક્તરાજશ્રી માણુકેશ્વરજીના સદ્ગુણોથી હમેશાં તેમના તરફ ગુરુભાવ દર્શાવના હોય તેઓ-શ્રીની અમુક વચનોથી ગુંથાએલ “ પ્રભુલીલા-પદસંગ્રહ ” નામક લઘુગ્રંથીકા આપને આનંદી હૃદયે અર્પણ કરું તે સ્વીકારી કૃતાર્થ કરસોજી.

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

મૂળશંકર લીલાધર વ્યાસ.

વિકૃતજી પ્રહલાદજી વ્યાસ.

ના આશીર્વાદ.

ભક્તરાજ માણિકેશ્વરજી.

હમારે રામ ધણી જું કામ
રંદું નિશદિન રસનાએ રામ.

ભક્તરાજ માણેકશ્વરજીનું દુકં.

જીવન વૃતાંત.

જીવન ચરીત્ર લખવાનો રીવાજ અસલના જમાના કરતાં આધુનિક સમયમાં ઘણોજ આગળ પડતો લાગ લે છે. ઉત્તમ સંસ્કારી આત્માનું ઉચ્ચ જીવન સાદું હોય, ધન, વૈભવ કે આડંબર વિનાનું હોય; પણ જો તે સ્વપર કલ્યાણના માર્ગે તરફ વળું હોય તો તેવા મહાશયનું જીવન વૃતાંત દરેકવ્યક્તીને ખાસ દાખલારૂપે થઈ પડે છે. ને તેવાજ ઉદ્દેશથી ભક્તરાજ નું દુકુંને સાદું જીવન વૃતાંત લખવાનો ઉદ્દેશ્ય કર્યું છે. તે પવિત્ર આત્મા, ધન, વૈભવ કે કોઈપણ જાતથી માન, ડીઝી કે અધિકાર પ્રાપ્ત કરેલ નથી; કિંવા વિદ્વાન કે કવિત્વથી ભરપૂર નથી. પણ તરણવયથીજ દૃઢ વૈરાગ્યમય જ્ઞાનવૃત્તિ, તથા શુદ્ધ ભક્તિમાં લીન રહી પોતાનું જીવન ગુણરેણું છે તે આશ્ચર્યજનક છે.

ભક્તરાજ માણેકશ્વરજીનો જન્મ મહીકાંઠા એજન્સીમાં આવેલ મંદર રોડના ચિત્રોડા ગામમાં થયેલ છે તેમના પૂજ્ય પીતાશ્રીનું નામ ગંગારામ ગોવિંદરામ હતું. તેમની અટક વ્યાસની ને જાતે ઔદીય સહજ બ્રાહ્મણની છે. તેઓને અનુક્રમે મૂળશંકર, કીરપારામ, પીતામ્બર, નંદરામને છેલ્લા માણેકશ્વર એમ પાંચ પૂત્રો હતા. જેમાંના મૂળશંકર, કીરપારામ, તથા નંદરામ હાલ વિદ્યમાન નથી ને ત્રીજા પૂત્રોત્ર પીતામ્બરદાસ સાધુ-પણામાં પવિત્ર જીવન ગાળે છે.

ભક્તરાજનો જન્મ સંવત ૧૯૨૬ ના વૈશાખ સુદ ૯ ના રોજ થયો હતો. તે સમયે તેમના પિતાશ્રીએ જન્મઘડી નોંધી લીધી હતી. પોતે જ્યોતિષશાસ્ત્રના જાણકાર હોવાથી કેટલેક માસે તે ઘડી ઉપરથી જન્મક્ષર માંડતાં જણાયું, કે આ જીવ પૂણ્યશાળી થશે. પરંતુ આંખે અથવા પગે ખોડ આવશે એમ અનુમાન કર્યું હતું. આશરે ચાર વર્ષની ઉંમરના થયા ત્યારે તેમનાં માતાજી પારણામાં સૂવાડી કંઈક કામ નિમીત્તે બહાર ગયાં ત્યારે પારણામાં એકાએક વાયરો પડવાથી હાથ પગને તમામ શરીર અક્કડ થઈ ગયું. તેમનાં માતાજી બહારથી આવી પારણામાં લેવા ગયાં તો મહાન્યથાથી રૂદન કરતા દીઠા. તેથી શોકાતુર થઈ અશ્રુપાત કરવા લાગ્યાં. ભક્તરાજના પીતાશ્રી તથા બંધુ વીગેરે અન્ય કુટુંબ મંડળ પણ અનેક જાતના ઉપચારો કરવામાં ગુંથાર્યા. ઘણી તરેહની દેશી વિદેશી દવાઓ તથા બાધા આખડીઓ વીગેરે કર્યું, તેથી શરીરની અકડાઈ તો છૂટી. પણ બંને ચરણ વાંકા વળી ગયેલા તે પાછા ડીક થયા નહી. જે આજે સુધી પણ તેવી રીતિમાં છે.

શિશુપણની રમત ગમત કરતાં આઠ વરસના થયા ત્યારે પૂણુ ઉત્સાહથી યજ્ઞોપવિત સંસ્કાર કર્યો ત્યારબાદ શાળામાં વિદ્યાભ્યાસ માટે મૂકયા. હાલના જેવી તે વખતે ચીત્રોડામાં સરકારી શાળા નહોતી પરંતુ એક નાંદોલના બ્રહ્મણે ગામડી શાળા માંડી હતી. તે શાળામાં સામાન્ય ઢંઢવણી લીધી ને થોડુંક વાંચન શીખ્યા.

પિતાશ્રીનો સ્વર્ગવાસ થએલ હોવાથી તે વડીલ બંધુ કીરપાશંકરની સાથે ધંધા નીમીત્તે લગભગ ચૈદ વરસની વયે મુંબઈ ગયા. વંશપરંપરાથી જન્મમાન વૃત્તીનો ધંધો હતો તેમાં ઠીક ન લાગવાથી કોષ વેપારીને ત્યાં નોકરી રહ્યા. નોકરી બારેક માસ કરી. પરંતુ આ સંસારીક ખટપટ ને મોહબળમાં ગુંથાવાથી આ મનુષ્ય ભવ નીર્યકે થશે તેવો ખ્યાલ વારંવાર થઇ આવતો તેવામાં એક પ્રસંગે કોઈ સ્થળે ચોખીયા ચમારની કથા થતી હતી તે સાંભળવામાં આવતાં અગ્નિમાં ધી હોમવાની માફક વૈરાગ્ય વૃત્તિ વિશેષ પ્રબળ થઇ. જેથી હંમેશાં પોતાનું ચીત્ત હરીસ્મરણ બળન કીર્તન ને સેવાપુન્યમાં જ ગુથાએલું રાખતા. નોકરી કરવા ખીલકુલ ઇચ્છા નહોતી છતાં બંધુની આજ્ઞાથી ચીત વીનાની નોકરી કરતા હતા.

પ્રાગદાસજીનો મેળાપ.

વડીલબંધુ પીતામ્બરસાહ મુંબઈમાં ધંધાઅર્થે આવેલા, તે પણ ચૈદ વરસની ઉંમરે લાહોજીની ખટપટથી એકાએક મુંબઈ છોડી નાશી ગયા હતા. મુંબઈથી નીકળી છેક પ્રયાગરાજ ગયા ને ત્યાં શ્રી સુખરાંમદાસજી નામના મહાત્માનો સમાગમ થયો તેઓશ્રીના મૂખેથી ઉપદેશ લઇ શીખ્ય બન્યા. પ્રયાગરાજથી ગુરૂ મહારાજની સાથે અનેક સ્થળે ફરતા ફરતા માળવામાં આવેલ આજોટ નામના ગામમાં પોતાના મૂકામે આવ્યા. ધણા દીવસ સૂઝી સેવાપૂજા કરી ગુરૂનો પ્યાર સંપાદન કર્યો. કેટલોક વખત જતાં ગુરૂએ કુટુંબજનના કરવા મુંબઈ આવવા રજા આપી, સાથે બીજા શીષ્યોને લઇ મુંબઈ પધાર્યા. મુંબઈમાં લગભગ દોઢેક માસ રહ્યા ને તેટલો વખત ભક્તરાજ માણુકેશ્વરજીને સમાગમ થયો. શ્રી પ્રાગદાસજી મહારાજે તેમને ભક્તિમાર્ગનો ઉપદેશ કર્યો. ભક્તિ કરવાથી દેહનું સાર્થક થશે. માટે હમેશાં રામનામ સ્મરણ કરવું તથા પ્રભુના બળન પૂરા પ્રેમપૂર્વક ગાવાં ને ગવડાવવાં. માયાથી તદન અળગા રહેવું. ક્રોધ લોભ ને રાગદ્વેષને સદંતર તજવા. ને તે પ્રમાણે કરી વાસનામાત્રને બાળવાથી જરૂર મોક્ષ સંપાદન થશે. આમ ઉપદેશ કરતાં ભક્તરાજને સચોટ અસર થઇ. પૂર્વજન્મથીજ સંસ્કાર હોય તેવા આત્માને ઉપદેશની

અસર સદજમાં લાગુ પડી જાય છે તેવી રીતે ભક્તરાજ પણ ઉપદેશ સાંભળતાં સાંભળતાં હૃદયની ઉડી લાગણીથી કવચીત રોમ જતા. છેવટે શ્રી પ્રાગદાસજી મહારાજના ઉપદેશને નિશ્ચીંતપણે વળગી રહી, સ્મરણ, કીર્તનમાંજ પોતાનો તમામ વખત ગુજારવા લાગ્યા. નોકરી છોડી દીધી ને મુંબાઈથી પાછા દેશમાં આવ્યા. દેશમાં ભાઈઓની વહેંચણુ થઈ ત્યારે પોતે પોતાનો ભાગ, લાગ છોડી દીધો. ધણા સર્ગાવહાલાંએ આવી તેમને સમજાવ્યા, પણ પોતાને કશાની જરૂર નથી તેમ જણુ વ્યું.

થોડાક સમય ચીત્રોડામાં રહી, ભજન કીર્તન કર્યાં પણ તેથી મરજી અનુસાર સંસારીની પાસે રહી ન બનવાથી, ચીત્રોડાથી થોડેક દૂર બીલોડા ગામ છે તેની નજીકના જંગલમાં મઢી બંધાવી ત્યાં વાસ કર્યો. ધીમે ધીમે તેમની ભક્તીની ખ્યાતિથી પાસેના ગામેના ભક્ત તથા કેટલાક ભજનના પ્રેમી માણસો આં આવવા લાગ્યા. ને રાતદીવસ ભજન કીર્તનમાંજ મશગુલ રહેવા લાગ્યા પૂર્ણ ભાવપૂર્વક ભક્તિ કરી. સંવત ૧૯૫૬ ની સાલમાં દુકાળ પડવાથી તેમજ વૃદ્ધ માતાજીની સેવા કરનાર કોઈ ન હોવાથી, પાછા ચીત્રોડામાં આવ્યા. જ્યારે માતૃશ્રીનો સ્વર્ગવાસ થયો ત્યારે પોતે એકલા થયા હવે ભજન કીર્તનમાં કોઈ જાતની અડચણુ નથી. તેમજ પગે ખોડ હોવાથી લવિષ્યમાં હેરાન થવું પડે તેવા આશયથી પોતે અહીં રહી, પોતાનું જીવન ગુજારે છે. ને હંમેશાં પોતાનો બધો વખત ઇશ્વર સ્મરણ હરી કીર્તન, ને હરી ચર્યામાંજ ગાળે છે.

સંવત. ૧૯૭૨ના વૈશાખ માસની ત્રીજના રોજ શ્રી પરમાત્માના ગુણોનાં કીર્તન તથા માયામાં ગુથાએલ જનોને ઉપદેશ થાય તેવાં પદો રચવાની ઉર્મી થઈને તેથી દરરોજ પ્રાતઃકાળે એક એક પદ રચવા માંડયું. તેમ કરતાં જે કંઈ સંગ્રહ થયો તે આ પુસ્તકદ્વારા જનસમુદ્ધના કલ્યાણ માટે ખૂટતો પાડવા, અમેને સોંપરત કરી. પુસ્તકમાં આવેલ પદોનું શ્રવણુ કરી, તે પ્રમાણે વર્તણૂક રાખે તો નિશ્ચે પોતાના જીવનનું સાર્થક સાધી શકે. જોકે કદાચીત પુસ્તકમાં કંઈક દોષ પણ રહેલા હશે તો તે દોષોને દૂર કરી ગુણુમાલી થવું તેજ સજ્જનનું કર્તવ્ય છે.

તથાસ્તુ;

મુ. ચીત્રોડા. પો. ઇડર
(મહીકાઠા.) }

લી.
પ્રસિદ્ધકર્તા

પ્રસ્તાવના.

મોક્ષ કારણ સામગ્ર્યાં, ભક્તિ રિવ ગરિયસી ॥

સ્વસ્વરૂપાનુ સંધાનં, ભક્તિ રિત્યામિ ધીયતે ॥ ૧ ॥

ઉપરના શ્લોક ઉપરથી જણાય છે કે મોક્ષના સિદ્ધાંતને માટે શ્રેષ્ઠ સાધન ભક્તિજ છે. ભક્તિના નવ પ્રકાર છે.

શ્રવણં કિર્તનં વિષ્ણૌ, સ્મરણં પાદ સેવનમ્ ॥

અર્ચનં વંદનં દાસ્યં સખ્ય માત્મ નિવેદમ્ ॥ ૧ ॥

એ રીતે નવ પ્રકારમાં પણ કિર્તન તથા છેલ્લી આત્મનિવેદન ભક્તિ શ્રેષ્ઠ છે. એટલુંજ નહિ પણ મુક્તિ પામવાનાં ત્રણ પગથિયાં કર્મ, ઉપાસના, ને જ્ઞાન, તેમાં ઉપાસના એટલે ભક્તિ શ્રેષ્ઠ ગણાય છે. વળી સરવેમાં પ્રેમભાવ પ્રધાન્ય છે એટલે અધી ભક્તિમાં જો પ્રેમ ન હોય તો તે ભક્તિ નીર્થક છે. તે પ્રેમ જાગૃત કરવાનું મૂખ્ય સાધન ભજન-કે જે કરવાથી ચિત્તની એકાગ્રતા થતાં અજ્ઞાનાંધકાર દૂર થઈ વૈરાગ્યભાવ જાગૃત થઈ છેવટ અનહદ પ્રેમમય હૃદય બની જાય છે. માટે પ્રેમપૂર્વક ભજન એ મોક્ષના રસ્તાનું ઉત્તમ સાધન છે.

શ્રી પરમ પુરુષોત્તમ પરમાત્માના દાસત્વભાવમાં નિમગ્ન થઈ ભક્તિ સ્વરૂપના આનંદમાં સૂરદાસ, નરસિંહ મહેતા, મીનાંબાઈ, કબીરજી વીગેરે મહાત્મા પુરુષોએ ઉત્તમોત્તમ ભજનો લખેલાં છે જે આજ સર્વત્ર સ્થળે પ્રેમ પૂર્વક વચાય છે. તેવીજ રીતે શ્રીયુત ભક્તરાજ નાણકેશ્વરજીની પરમાત્માના દાસત્વભાવથી તથા અંતરના વૈરાગ્યભાવથી નીકળેલાં વાણીની આ અમુલ્ય પ્રસાદી છે. જેનો ખરાખર ઉપયોગ કરવાથી આ અસાર સંસારની અસ્થિરતા હૃદય આગળ ખસી થાય છે. સંસાર સાગરમાં સુખ દુઃખરૂપી તરંગોના મહાન્ તોફાનમાં મનુષ્યરૂપી નાવ વારંવાર ગોચાં ખાધાં કરે છે તે સમયે આધિ બાધિ ને ઉપાધિની લાગણી મનુષ્યના હૃદયને બહુ દુઃખી કરી મૂકે છે તેવા પ્રસંગે સંસારનું મિથ્યાત્વપણું તથા ભક્તિની ગૌરવતા દર્શાવનાર પદોના શ્રવણ મનનો ધ્વની દુઃખી હૃદયપર આ સંસારની અસારતનો પૂર્ણ ખ્યાલ જામી જઈ એક બીજ તરીકે અંદર ચોંટી રહે છે પછી તેને વખતોવખત ભક્તિરૂપી બોધદાયક વૈરાગ્યમય ભજનોનું જળ સિંચન કરવામાં આવે તો તે વૃક્ષ

સમાન થઇ પડે છે ને છેવટ આ સંસાર સમુદમાં અથડાતી નૌકા એકદમ પોતાના ધારેલા કિનારે જવા શુદ્ધ માર્ગનું વહન કરે છે.

આ પદ સંગ્રહમાં બસોં એક પદોનો સંગ્રહ કરવામાં આવેલો છે જે ભક્તરાજનીજ પ્રસાદી છે. જો કે તેઓ વિદ્વાન નથી તેમ કાવ્ય કે વ્યાકરણાદીના અભ્યાસી નથી તેમજ વિદ્વાનમાં ગણુતા થવા માટે આ પ્રયાસ નથી પરંતુ પરમાત્મા ત્રફના દાસત્વભાવે વખતો વખત વૈરાગ્યથી ઉદ્ભવેલી વાણીની આ પુષ્પાંજલી છે. જેને જ્ઞાન, ભક્તિ, વૈરાગ્ય, ધર્મ, નીતીબોધ, ગુરુબોધ, વિગેરે વિષયોમાં પ્રાચીન તથા હાલના પ્રચલીત રાજોથી રસમય બનાવી છે તે હંમેશાં તેમની ભક્ત મંડળીમાં ગવાતાં કેટલાક સુમને ભાવિક ભક્તોની માગણી થવાથી જનસમુદના કલ્યાણાર્થે બહાર પાડવા અમેને ઘણી કૃપા સાથે તેઓશ્રી એ બક્ષીસ કરી જે ઉત્સાહ પૂર્વક ઉપાડી લઇ અજે પરમકૃપાળુ પરમાત્માની પૂર્ણ કૃપાવડે સર્વે વાંચકજનના કરકમળમાં મૂકતાં અમારી ઇચ્છા પૂરી થએલી જોઇ અમેને આનંદ થાય છે.

છેવટ કૃપાળુ પરમાત્મા ભક્તરાજની આવી અમૃતતુલ્ય વાણીનું વારંવાર પાન કરાવે તેવી શુભેચ્છાથી તેમજ આ ભુકતી અંદર જે કાંઈ બૂલચૂક હોય તેની ક્ષમા બક્ષી ગુણુ ગ્રાહી થવા અમારી નમ્ર વિનયી છે.

— આર્યા ગીતી.—

પ્રભુલીલા પ્રદ સંગ્રહ, કરકમળમાં મૂકું હું આજ પ્રીતે;
પ્રેમ ભાવે તે નીરખી, નિયમ પાળો સદા બલી રીતે.
છોડશો નહી કદી ટેક, ભક્તિ કરવા શુદ્ધ શ્રદ્ધા રાખો;
વિકૃલ ને મૂળશંકર, કહે ગુણુ ગ્રહી અવગુણુ દૂર નાખો.

મુ૦ ચીત્રોડા.

૨૧૦ ઇંડર.

(મહીકાંઠા.)

}

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

દાસાનોદાસ.

મૂળશંકર લીલાધર વ્યાસ.

વિકૃલદાસ પ્રદહાદ વ્યાસ.

આ પુસ્તકની ઉત્પન્ન થયેલી રકમમાંથી છપામણી વીગેરે ખર્ચ જતાં વધેલી રકમ શ્રીહરી અર્પણુ વાપરવામાં આવશે.

અનુક્રમણિકા.

ભજનનો.

નંબર.

ભજનની પહેલી લીટી.

પાનું.

સ્તુતિ જય કરણા સાગર. પીપી તારણ. ...	...	...	૧
૧ માયા દેખી મૂરખ અંધા ચાલમારે ...	...	...	૨
૨ છેલ્લી છેલ્લી શિખામણ મારી સાંભળારે. ...	...	...	૨
૩ રમરણ સાચા ભાવે કરે સ્નેહથીરે ...	...	...	૩
૪ અવસર રૂડો મલ્યો છે તારા કામનેરે... ...	...	...	૩
૫ નમીયા સોઇ નર ભારે ગણા મોટા. ...	...	...	૪
૬ આતમજ્ઞાન તુજને જ્યારે થાશે ...	...	...	૪
૭ સૂરતા મારી લાગી ગુરૂ જ્ઞાનથી ...	...	...	૫
૮ ચેતન તુંતો ચેતીનેને પ્યારે ...	...	...	૫
૯ ઘટમાં દેખ્યો રમનારો હરિજનો ...	...	...	૬
૧૦ અમૃત આબુ પાસમાં હરિજનો ...	...	...	૬
૧૧ રામ રટયામાં સાર છે હરિજનો ...	...	...	૭
૧૨ આવોને પ્રેમરસ આપો હરીજનો ...	...	...	૭
૧૩ આતમરૂપને ભાળો હરિજનો ...	...	...	૭
૧૪ વાતોમાં વરસગયાં વીતી. હરિજનો ...	...	...	૮
૧૫ પ્રીતતો પ્રીતતો પ્રીતતો હરિજનો ...	...	...	"
૧૬ વાતો કરતાં વટકાણી હરિજનો ...	...	...	૯
૧૭ આવો આપણાં દેશ ગુરૂજના જમ્મએરે ...	...	...	"
૧૮ ગુરૂ વીના કોઇ નહી તારૂ બેલીરે ...	...	...	"
૧૯ આવો સત સંગમાં જમ્મ વસીએરે ...	...	...	૧૦
૨૦ ભક્તિ દેખીને વાલો મારોરાજીરે ...	...	...	"
૨૧ સુખીયા જગત માંહી સંત જણાયરે ...	...	...	"
૨૨ સુખ રહ્યું છે સાચાની સંગતમારે ...	...	...	૧૧
૨૩ ભક્તિ કરવાથી સુખ તને આંહીરે ...	...	...	૧૨
૨૪ આવો આતમરાય અનુભવ પ્રકાસ્યોરે... ...	...	...	"
૨૫ આવોને મારા પ્રાણના સ્નેહીરે ...	...	...	૧૩
૨૬ આત્મા અમરરૂરે અમરરૂરે, ...	...	...	૧૪
૨૭ રામનુ રટનકરો રટણકરો ...	...	...	૧૫
૨૮ સત્યનો સંગકરો સંગકરો ...	...	...	"
૨૯ રામરસ પીળેરે કોઇપીળે ...	...	...	"
૩૦ દુઃખમાં દુખી ગયા દુખીગયા. ...	...	...	૧૬
૩૧ લોભમાં લાગી રહ્યા લાગી રહ્યા ...	...	...	"

૪૨	જો, ગજો, જોગજો જોગજોરે.	...	...	...	૧૭
૪૩	જયછે, જયછે, જયછેરે.	...	...	...	,"
૩૪	સારછે સારછે સારછેરે.	...	...	...	૧૮
૩૫	દેશમાં. દેશમાં. દેશમાંરે.	...	...	...	,"
૩૬	પ્રથમ પુણુ ગુરુજને પાય, સનમુખ સાંમાતમે રહેજ્યો.	...	...	...	૧૯
૩૭	મારા અંતરના છો આધાર. લજુરે પૂરા પ્રેમથી	...	...	...	,"
૩૮	જગો જગો સજ્જન તમે રાય.	...	...	...	૨૦
૩૯	લક્ષ્મીના ભોગી દુનિયામાં કોક	...	...	...	,"
૪૦	અખંડ વરાગ્ય જેના અંગમાં	...	...	...	૨૧
૪૧	સતસંગ માંહે સાર છે.	...	...	...	,"
૪૨	બલીહારી ગુરુ દેવને.	...	...	...	૨૨
૪૩	લક્ષ્મી મોહુરે સાધન છે.	...	...	...	૨૩
૪૪	જો ગુરુનું જ્ઞાન તારા રૂઢીયામાં ફરે,	...	...	...	,"
૪૫	છેલ્લો અવસર આવ્યો તારો વીતી જય છે	...	...	...	૨૪
૪૬	ઝોળખીલેતું આતમાવિવેક જોકરી.	...	...	...	૨૪
૪૭	તારી કાયામાં ખેલે છે તેને દેખનેજરી.	...	...	...	૨૫
૪૮	આવો આપણુ જઈએરે, પ્રભુજના દેશમાંરે.	...	...	...	,"
૪૯	સવેજાથી ચેતોરે, અવસર વીતી જય છે રે.	...	...	...	૨૬
૫૦	સૂરોપૂરો હોયરે સનમુખ તે વીચરેરે	...	...	...	૨૭
૫૧	મરજી વાની વાતોરે કોના આગળ કીજીએરે.	...	...	...	૨૮
૫૨	તું તાંડું સંભાળરે અવસર તારો વીતીરે જય.	...	...	...	,"
૫૩	આવાગમન દુઃખ દાઢરે, ચેનો કોષ ચેતનહાર	...	...	...	૨૯
૫૪	આત્મા અખંડ અવીકારરે, જો જો તું તો મનમાં વિચારી	...	...	...	,"
૫૫	મુડી ગુમાવી તેં આવારરે, તું તો પરદેશી વેપારી.	...	...	...	૩૦
૫૬	મેં વહેવાર બાંધ્યો તારોરે, સાંભળીયાથી પ્રીતકરી.	...	...	...	,"
૫૭	નમીયા સોનર મોટારે, હરી તેની વારરે ધાયા...	...	...	...	૩૧
૫૮	પાપ કરમની રીત, સરવે મેજોરે.	...	...	...	,"
૫૯	તારા મનને મારી નાંખ સુખ તને મળશેરે.	...	...	...	૩૨
૬૦	હરિ ભજન વિના તેં આજ વરસ ગુમાવ્યારે...	...	...	...	,"
૬૧	એક દડી પડી મેદાનમાં કોષ ખેલોરે...	...	...	...	૩૩
૬૨	ત્રીસ લક્ષણ છે શુભ સંતનાં સુખકારીરે.	...	...	...	૩૪
૬૩	તું તો આવ્યોપર દેશી મેમાન, મુસાફરી રૂડી કરજેરે.	...	...	...	,"
૬૪	છેલ્લો અવસર તારો તું સંભાળ, ફરીથી નહિ આવશેરે...	...	...	...	૩૫
૬૫	ગુરુજ મૂળને આપું અવીચળ જ્ઞાન	...	...	...	,"
૬૬	લક્ષ્મી મોહુ સાધન છે અપાર.	...	...	...	૩૬

૬૭	પાપી પંચાતમાં પૂરાંરે.	...	...	...
૬૮	અમ્હાની અવગુણ બારીરે.	...	...	૩૭
૬૯	સત્ સંગમાંથી-તરાખોરે તમે રહેજમાં તરસો. ...	...	...	૩૭
૭૦	સૂરતા લાગી જેને સાચીરે તેને પરી શ્રદ્ધ બેટયા. ...	...	...	૩૮
૭૧	લેલી જીવ તું તો વાણીયારે, તારા કુડને કાઢે....	...	...	...
૭૨	ચાલોલાધ સતગુર હાટડોએ.	...	...	૩૯
૭૩	તારા ઘટમાં ઓળખીલેજે સાચા સાંભનેરે.	...	...	૪૦
૭૪	સમજું નરને અમે જાણું તો શું કીજીએરે.	...	...	૪૧
૭૫	તમે ન જાણશો મોટા ભૂલ્યા મૂરખ શું ફરોરે.	...	...	...
૭૬	વાતો કરતાં મીઠી તેમાં તમારું શું વળેરે.	...	...	૪૨
૭૭	વીરા જેઠ જેઠને વરતુ હોરીએ.	...	...	...
૭૮	વીરા વરતુ રહી તારી પાસમાં.	...	...	૪૩
૭૯	તમે છુટીપીએ હરિનામની... ..	...	...	...
૮૦	વીરા નામ અમીરસ જેપીએ.	...	...	૪૪
૮૧	આતો શરીર અન્યું પાંચ તાવનું.	...	...	...
૮૨	પડવે એ પંથ પ્રભુજનો ન્યારોરે.	...	...	૪૫
૮૩	નરતને દેહ મજ્યો અતી રૂડોરે.	...	...	૪૬
૮૪	એવો કહણ કળજીગ બારે આવીએજો.	...	...	૪૭
૮૫	કળજીગની કુખુદ્ધ તમે સાંભજોજો.	...	...	...
૮૬	કહ્યા રામને મનાવો તમે આ સમેરે... ..	...	...	૪૮
૮૭	એવો નામનો મહીમા તો અપાર છે જો.	...	...	૪૯
૮૮	આજ અવસર રૂડો આવીએરે.	...	...	...
૮૯	આજ આનંદ વધ્યો છે મારા અંગમાંરે.	...	...	૫૦
૯૦	ચાલો જમ્યો ગુરૂજને ભેટવારે.	...	...	૫૧
૯૧	વાલો દુઃખની વખત થયા બેલીરે.	...	...	...
૯૨	વાલો ભકતાંની વારે ધાયારે.	...	...	૫૨
૯૩	વીચાર કરમન વીચાર કરમન.	...	...	૫૩
૯૪	શોધીલેને શોધીલે તારું અખંડ જ્ઞાન સ્વરૂપરે. ...	...	...	૫૪
૯૫	ચેતીલેને ચેતાલેતું, ચેતી લેમનમાંયરે.	...	...	...
૯૬	જગી જોન જગી જોતું, જગી જો આવારે.	...	...	૫૫
૯૭	તારે માથે નજીકમાંત આવ્યું રે ચેતને સવેલોરે. ...	...	...	...
૯૮	હરિ ભજન વિના તેં વરસ ખોયાંરે મૂરખા જગીજો. ...	...	...	૫૬
૯૯	તારા ઘટમાં પ્રગટ દીવો દેખરે-ચેતન ચેતીલે....	...	...	...
૧૦૦	જા રહગુરુ ક્ષરણે મેવાસીરે અળસ મૂઢી દે. ...	...	...	૫૭

૧૦૧ હરી રમરણ મહિત હવે રાખજેરે.	૫૮
૧૦૨ આઘ્યો મનુષ્યાવતાર તારો આસમેરે.	૫૯
૧૦૩ તું તો ચેતને અચેત હવે જીવડારે.	૬૦
૧૦૪ લાખ વાતોની એક વાત માનજેરે.	૬૧
૧૦૫ પ્રથમ ગુરજીને શીશ નમાવું.	૬૨
૧૦૬ પ્રગટ આતમા સરવેમાં દેખો.	૬૩
૧૦૭ અખંડ અનાદીના તમેરે હતા.	૬૪
૧૦૮ ભાક્ત થકીવાલો રાજી રહે છે.	૬૫
૧૦૯ દેહ ધર્યાનું પ્રમાણું તું રાખજે.	૬૬
૧૧૦ અલ્યામન ઓળખીલે આતમા તાહરો.	૬૭
૧૧૧ દેખીલેને હવે દેહાર તાહરો.	૬૮
૧૧૨ સર્વેમાં એક અખંડ વ્યાપીક છે.	૬૯
૧૧૩ જીવનું સતસંગ કરજે.	૭૦
૧૧૪ એક અખંડ છે આતમા.	૭૧
૧૧૫ ભક્તિ મોટું સાધન છે.	૭૨
૧૧૬ સાચો રનેહ ગુરુ દેવનો.	૭૩
૧૧૭ એવો નામ અમીરસ જેપીએ.	૭૪
૧૧૮ સંત મહિમાનો પાર હું શું કહું.	૭૫
૧૧૯ માયા મરમની મોટી જ.જ છે.	૭૬
૧૨૦ પાપ માર્ગમાં ખર્ચ કરે ઘણું.	૭૭
૧૨૧ નંદ કુવોરજી તમે ક્યારે આવશે.	૭૮
૧૨૨ વાલાજી મારા કંઠે કળજીગ આરીઓ.	૭૯
૧૨૩ તુંતોરે પરદેશી વેપારી આરીઓ.	૮૦
૧૨૪ ઓધવજી મારીરે અરજો સાંભળો.	૮૧
૧૨૫ આઘ્યો મનુષ્ય દેહ તુજને મોંઘા મુક્તો.	૮૨
૧૨૬ ભલે સુખ મળે સવળુ બહુ હરખ છેરે લોલ....	૮૩
૧૨૭ ભલે હાલ મરણ થાય, બહુ હરખ છેરેલોલ. ...	૮૪
૧૨૮ સુખ સાગરમાં માલે બહુ સુખી આરેલોલ. ...	૮૫
૧૨૯ સાચી ભક્તિનો સહેવાસ મોક્ષ પામીઆરેલોલ...	૮૬
૧૩૦ નાય તેરી માયા અચરજ ભારી.	૮૭
૧૩૧ જીવનું શીદને ફેરાખાઅ.... ...	૮૮
૧૩૨ મૂરખો માયાને દેખીને મલકાય	૮૯
૧૩૩ જીવ તું ચેતી લે અંણીવાર.	૯૦
૧૩૪ કુઃખમાં કુખી ગયા મોટા.	૯૧
૧૩૫ કુલુદ્ધિ કળજીગમાં બહુ થાય.	૯૨

૧૩૬ દુરીજન દેખીને હું ડરે.	...	...	...	...	”
૧૩૭ સંતતો સંસારથી ન્યારારે.	...	...	...	...	૮૨
૧૩૮ પહેલી ભક્તિ કર્યું શ્રવણ કરીએ.	...	...	...	...	”
૧૩૯ બીજી ભક્તિ કિર્તન મન ભાવે....	...	...	...	...	૮૩
૧૪૦ ત્રીજી સ્મરણ ભક્તિ તો તારે ...	...	...	...	...	”
૧૪૧ ચોથી ભક્તિ અર્ચન તો કહાવે	...	...	...	...	”
૧૪૨ પાંચમી ભક્તિ તો દાસ કહાવે	...	...	...	...	૮૪
૧૪૩ છઠી ભક્તિ સખાતો તારે.	...	...	...	...	”
૧૪૪ સાતમી ભક્તિ ગુરુજની સેવા	...	...	...	...	”
૧૪૫ આઠમી ભક્તિ વંદન કહાવે	...	...	...	...	૮૫
૧૪૬ તનમન અર્પણ કરી ભક્તિ કીધી	...	...	...	...	”
૧૪૭ નવધા ઉપર ભક્તિ છે દસમી.	...	...	...	...	”
૧૪૮ સતસંગ મહિમા દિસે છે બારી.	...	...	...	...	૮૬
૧૪૯ રૂડો મલ્યો અવતારે	...	...	...	...	”
૧૫૦ રૂડારામને સંભાળરે.	...	...	...	...	”

૧૫૧ ઘટમાં જો જો તું આવારે.	...	...	...	...	૮૭
૧૫૨ તરવાનો કરજો ઉપાયરે.	...	...	...	...	”
૧૫૩ સહુ દુઃખ ટળશે હરિ સમર્પાવી. ભવનો પારજ આવે.	...	...	...	...	૮૮
૧૫૪ તમે સ્નેહ કરો. સાંમળીયાના સાથે પ્રીત વણી કીજીએ...	...	...	...	...	”
૧૫૫ પ્રાણી ચેતોને ! અવસર તારો એજો ઝટ વહી જાય છે...	...	...	...	...	૮૯
૧૫૬ દુઃખ દરિયામાં, જે નર માંહી પડ્યા તે બહુ અવડાય છે	...	...	...	...	”
૧૫૭ મનવા ! ક્યાં લગીતું અટકાવે	...	...	...	...	૯૦
૧૫૮ મનવા ! હજુ ન છોડી ગુમારી.	...	...	...	...	”
૧૫૯ અંધા ! આતમરામ રૂમાઈ	...	...	...	...	૯૧
૧૬૦ જીવડલા આગળ વસમી છેવાડો	...	...	...	...	”
૧૬૧ કહુ કળજીગની વાત તમે નરનારી સાંભળોરે	...	...	...	...	૯૨
૧૬૨ મનતું સમજ મારારે. ક્યાં સૂધી અથડાવે	...	...	...	...	૯૩
૧૬૩ સાચું સગપણ મારે તારે. સામળીયાજી	...	...	...	...	૯૪
૧૬૪ લાગી મને લગી તારીરે-સામળીયાજી	...	...	...	...	૯૬
૧૬૫ બરોસો મને તારો ભારે-	...	...	...	...	”
૧૬૬ વારેમારી વહેલા આવેરે-	...	...	...	...	”
૧૬૭ મારા વહાલારે સાચું સગપણ જાણ્યું છે મેંતા હરે	...	...	...	...	૯૭
૧૬૮ મારા વહાલારે કર્મતણી કથનીરે મારી સાંભળો...	...	...	...	...	૯૮

૧૬૯ મહાવહાલારે. દાસ ઉપર દયા લાવી બચાવજો ...	...	૬૯
૧૭૦ મારા આતમરે અનેક જન્મથી તું બહુ ભટકી મયોં	...	,,
૧૭૧ મારા આતમરે એક ચરાચર વ્યાપીકતું દેખાય છે	...	૧૦૦
૧૭૨ સાચું સગપણ છે ગુરૂ દેવનું	...	૧૦૧
૧૬૩ સાચી ભક્તિ છે ભગવાનની	...	૧૦૨
૧૭૪ ચીત નહિ ભળતુંરે સંસારમાં	...	,,
૧૭૫ સુખ સંસારનું સ્વપ્ન સમાન છે	...	૧૦૩
૧૭૬ સત્સંમનું ફળ ભારે રે દીસે	...	૧૦૪
૧૭૭ આજ આનંદમારા ઉરમાં આવ્યો	...	,,
૧૭૮ અવસર જોને તારો વીતીરે જાય.	...	૧૦૫
૧૭૯ આદી અનાદીરે તું છે.	...	૧૦૬
૧૮૦ હેજી નાથ વારે ચડો ધારી	...	,,
૧૮૧ મન હેને પ્રીતે તો હરિરસ પીજીએ	...	૧૦૭
૧૮૨ સુખ નહીમલતું તને સંસારમાંરે.	...	૧૦૮
૧૮૩ ગરજ વિનાના તે ગુરૂ ક્યારે.	...	૧૦૯
૧૮૪ મૂરખ મન સ્મરણ વિના સુખ નાંચ.	...	,,
૧૮૫ સમાગમ કરને હવે તું તો આંચ.	...	,,
૧૮૬ ચેત્યો નહી મૂરખ માંનવીરે.	...	૧૧૧
૧૮૭ આભાગીજીવ તું આચડ્યોરે.	...	,,
૧૮૮ આજરે સાહેલી મને ઉમંગ આવ્યોરે.	...	૧૧૨
૧૮૯ વલજી મારા આજ આનંદ વાધ્યો મારો.	...	૧૧૩
૧૯૦ સાંમલીઆ તમને ભૂલ્યોરે.	...	,,
૧૯૧ મારા પૂર્વ જનમની પ્રીતેરે....	...	૧૧૪
૧૯૨ અમો ભજીએ શ્રી નંદ કુમાર	...	,,
૧૯૩ મારે આવ્યો અલૌકિક દાવ.	...	૧૧૫
૧૯૪ ઇડર પ્રગણે ચીત્રોકુ એક ગામ છેજો.	...	,,
૧૯૫ મુળાઈ શહેરમાં નરનારાયણ ધામ છે જો.	...	૧૧૬
૧૯૬ અ.વો સંતો આપણુ અનુભવી વાતો કીજીએરે	...	૧૧૭
૧૯૭ અલક નિરંજન એ છેરે પ્રકટ ગટો ગટ ખોલે.	...	૧૧૮
૧૯૮ આજે મારે આનંદનો છે દહાડોરે.	...	૧૧૯
૧૯૯ આજ મારે આંગણીયે વહાલોજી પધાર્યારે.	...	૧૨૦
૨૦૦ કકાકરજે કમગાના સ્વામીનો સંગરે	...	,,
૨૦૧ જય અખંડ સ્વામી. પ્રભુ જય અખંડ સ્વામી. (આરતી)	...	૧૨૧

શ્રી પરમાત્મને નમઃ

ભક્તરાજ માણકેશ્વરજી કૃત.

પ્રભુલીલા-પદસંગ્રહ.

સ્તુતિ.

રાગ-શેષ સમરણ.

જય કૃષ્ણાસાગર પાપીતારણ, અખંડરૂપ માંહી ભર્યો;
અનંત બ્રહ્માંડ એક તું છે, જડ ચેતન માંડી ઠર્યો.
આકાશ પાતાલ પૃથ્વી માંહી, વ્યાપક તારૂં રૂપ છે;
ક્ષણ એક ખાલી નવ દીસે, એવું રૂપ જેતું અનુપ છે.
શિવ બ્રહ્મા નિશદીન ગાય શેષ, સહસ્ર મુખ વાણી વહે;
રસનાથી ગાંવે સરસ્વતી, જેનો પાર ન પાયો નીજ રહે.
મોટા-મૂની સમાધી યુક્ત, નામ આધાર લેઈ કરે;
તારી માયા કળી શકે નહી, તુજ રૂપ કોણ વરણન કરે.
મહા પાપી તાર્યા નામથી, અનેક ભક્ત આધારીયા;
કહેતાં ન આવે પાર એનો, ત્રીવીધી તાપથી ઠારીયા.
હું અલ્પ પ્રાણી વર્ણવું શું, મહીમા તારો અગાત છે;
માણેકદાસ છે આશરે તારે, જન્મો જન્મ સંગાત છે.

શ્રી શાંતિ:

ભજન ૧ છું.

પદ ૧.

રાગ. હુમરી, જુહું જુહું જીવત ખરૂં જાણુમારે-એ.

માયા દેખી મૂરખ અંધા ચાલમારે. માયા દેખીં એ ટેક.
 તનની આશા તારી ખોટી, દુઃખ દરિયામાં દેછે દોટી;
 ભ્રમાયો તું માયાની જ'બલમારે. માયા દેખીં ૧
 અલ્પ સુખને વળગી રહ્યો છે, માયાપાસથી મોહી રહ્યો છે;
 અંતરના અવશુષ્ણ જોઈ તું મા'લમારે. માયા દેખીં ૨
 નરતન દેહ મલ્યો છે ભારી, ફરી ન આવે વારંવારી;
 ચીત રાખી તું ચાલી વરસાં ગાળમારે. માયા દેખીં ૩
 હર્ષ શોકની નદીયો મોટી, તૃષ્ણામાં તું જાય તણોટી;
 અંતરમાં અંધો થઈ તું હાલમારે. માયા દેખીં ૪
 પાંચ વિષયના સુખમાં રાજી, મોહ અગ્નિમાં મરતો દાજી;
 હાર્યો બાજી તું આળપ'પાળમારે. માયા દેખીં ૫
 અનેક જન્મથી ગોચાં ખાતો, ગર્ભયોનીમાં બહુ દુઃખ પાતો;
 તે દાહાડા કેમ ભૂલ્યો મૂર્ખ ફાલમારે. માયા દેખીં ૬
 સંત સમાગમ કરને તુંતો, ભરનિંદ્રામાં કેમ છે સુતો;
 માણેકદાસનું વેણ કદી નવ ટાળમારે. માયા દેખીં ૭

ભજન ૨ જી.

રાગ ઉપરનો

પદ ૨.

છેલ્લી છેલ્લી શિખામણ મારી સાંભળોરે. છેલ્લીં એ ટેક.
 અંતર ટાટી કપટ ભરી છે, હૈયામાં કાતરણી કરી છે;
 હવે તું મૂકી દેજે તારો આંખળોરે. છેલ્લીં ૧
 બાળપણમાં રમત રમીયો, તરૂણપણમાં સ્ત્રી બહુ ગમીયો;
 વૃદ્ધપણની વ્યાધીમાં તુ પાંગળોરે. છેલ્લીં ૨
 જન્મ અકારત ખોઈને ખેઠો, હજી ન મલ્યો તુજને નેઠો;
 આ સંસારની માયામાં તમે કાં જળોરે. છેલ્લીં ૩
 અનેક જન્મના અવશુષ્ણ તારે, ઝોળખાયા નહી બાહેર ધારે;
 ગુરૂશબ્દનું જ્ઞાન લઈ પ્રભુમાં ભળોરે. છેલ્લીં ૪
 આ માયામાં કંઈકજ ભૂલ્યા, દામ દેખી અનેકજ ડુલ્યા;

ભૂત થઈને ભમ્યા ન મળ્યો કામલોરે.   છેલ્લીં ૫
 સત્ય ધરમની સીદ્ધી કરજે, ગુરુખોધ લઈ ઘટમાં ભરજે;
 વેગે જ્ઞાન લઈ હીમાળામાં ગળોરે.   છેલ્લીં ૬
 અવસર વીતે બહુ પસ્તાશો, માણેકદાસ કહે હરી ગુણ ગાશો
 હીરો આળ્યો હાથ ઘંટીમાં કાં દળોરે.   છેલ્લીં ૭

ભજન ૩ જી.   રાગ ઉપરનો   પદ ૩.

સ્મરણુ સાચા ભાવે કરો સ્નેહથીરે.   સ્મરણું એટલે
 અંતરના અવગુણો ખોઈને, વસ્તુ વહોરજે તુંતો જોઈને;
 તરવાનો ઉપાય છે આ દેહથીરે.   સ્મરણું ૧
 માતપીતા કુટુંબની સાથે, ઉમર ખોઈ મૂરખ તેં હાથે;
 ભરમાંણો તું માયા દેખી દેહથીરે.   સ્મરણું ૨
 સ્ત્રીપુત્ર દેખી હરખાતો, જેમ સાંઢીયો થયો મદમાતો;
 વિષયમાં ભમતો તુંતો માયા વેહથીરે.   સ્મરણું ૩
 ભિતર કાતી ઘણી ભરી છે, અંતર ઉંડી હોંશ ઠરી છે;
 પાપકર્મમાં કુળ્યો તું તો જોહથીરે.   સ્મરણું ૪
 દુઃખ હરિયામાં દુઃખી થાતો, તૃષ્ણામાં તું જાય તણાતો;
 પૂંઠ વાળી તું જોજે તારા દેહથીરે.   સ્મરણું ૫
 આજકાલ કરતાં વરસ વીતી, હજુ ના સમજ્યો પ્રભુની રીતી;
 જીતી બાજી હાર્યો મૂરખ વેહથીરે.   સ્મરણું ૬
 ઇશ્વર ઉપર પ્રીતી રાખો, મૂખથી બીજો બોલ ન બાખો;
 માણેકદાસનું વચન રાખો નિશ્ચયે થકીરે.   સ્મરણું ૭

ભજન ૪થું.   રાગ ઉપરનો   પદ ૪.

અવસર રૂઠો મલ્યો છે તારા કામનેરે.   અવસરં એ ટેક
 જતન કરીને જાળવી લેજે, સુખદુઃખ તું સહીને રહેજે;
 પાપકર્મને બાળી ભજો ભગવાનને રે.   અવસરં ૧
 ખર અવતાર બહુ તેં લીધા, રાત દિવસ ફેરા જ્યાં કીધા;

બૂખ તરસ વેઠી ફર્યો તું ગામનેરે. અવસર૦ ૨
 ઉંટ થઇ તું કંથેર ખાતો, મોકમ માર ધણીનો પાતો;
 અણુતોલ્યો બોલો ઉઠાવ્યો જામનેરે. અવસર૦ ૩
 ગાડ પહાડ થઇને તું પડીયો, કુહાડે કાપી દુઃખ દળીઓ;
 ટાઢ તાપ વરસાદથી નહિતું શાન્તનેરે. અવસર૦ ૪
 વૃષભ તણા અવતારે ફરતો, ધાંચીને ઘેર દુઃખજ ધરતો;
 ઘડી પળના મળ્યો તને વીશરાંમનેરે. અવસર૦ ૫
 પશુપક્ષીમાં તું જખ લમતો, આશરો રહેવાનો નહી મળતો;
 પારધીનો ઝટકો ખાઈ દુઃખ દામનેરે. અવસર૦ ૬
 અનેક જન્મના પૂન્યપ્રતાપે, માણેકદાસ કહે હરી દેહ આપે;
 હરી ભજન કીધાથી વળી નીરાંતનેરે. અવસર૦ ૭

ભજન પમું રાગ. અનહંદ ધૂન શ્રવણે આવી. એ
 નમીયા સો નર ભારે ઘણા મોટા, એવા પુરૂષના જગતમાં ટોટા;
 નમીયા સો નર ભારે ઘણા મોટા.
 નમ્યા તે નર પ્રભુને છે પ્યારા, તેના થકી હરી નથી ન્યારા;
 એવા પહોંચ્યા સમુદ્ર કિનારા. નમીયા૦ ૧
 અવર બીજા સંસારમાં લમતા, માયા દેખી તેમાં બહુ રમતા;
 ઉપરના સાધન કરી દમતા. નમીયા૦ ૨
 ભિતર જોયા વિના નથી આરો, ઘટમાં દીસે તારો રમનારો;
 વિવેક કરી હવે વિચારો. નમીયા૦ ૩
 અંતર વૈરાગ્ય ઘણો આવે, સૂરો થઇ સન્મુખ તે જાવે;
 નીશ્ચે થઇ અભયપદ પાવે. નમીયા૦ ૪
 રિથરતા જેની વરતી રહી એવે, સ્કુરણા તેની મટી ગઇ તતખેવે;
 માણેકદાસ નિર્ણય કરી લેવે. નમીયા૦ ૫

ભજન ૬ કું. રાગ ઉપરનો પદ ૨.
 આતમજ્ઞાન તુજને જ્યારે થાશે, પ્રથમ મૂળ અવિદ્યાનું બળી જાશે;
 આતમજ્ઞાન તુજને જ્યારે થાશે. એ ટેક
 અનુભવ તને અંતરમાં આવે, ગુરૂજ્ઞાન હૃદયમાં જો જાવે;

નાભી કમળે સૂરતા જો ઠરાવે. આતમ૦ ૧
 સૂરતા જ્યારે બાહર નહીં જાવે, પ્રવરતીમાં ચીત નહીં લમાવે;
 એક ચીન્ત રાખી ઉરમાં લાવે. આતમ૦ ૨
 નીરલે થઈ રામને રટાવે, કામ ક્રોધ મદ લોભ હઠાવે;
 પછે આત્મરૂપ જો દરશાવે; આતમ૦ ૩
 ભ્રમણા તને મનમાં રહી ભારે, કુમુદિના કટકને નિવારે;
 સાચી વસ્તુ દેખી અંતર ઠારે. આતમ૦ ૪
 એવા પુરૂષ સત્ગુણને સેવે, મુસ્તક મેલી જ્ઞાન જરૂર લેવે;
 માણેકઠાસ અભયપદ એવે. આતમ૦ ૫

ભજન ૭ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૩.

સૂરતા મારી'લાગી ગુરૂ જ્ઞાનથી, ભ્રમણા હવે ભાગી અંતર સાંનથી;
 સૂરતા મારી લાગી ગુરૂ જ્ઞાનથી. એ ટેક.
 ભિતર આત્મા પ્રગટ દેખાયો, ત્રિવીધી તાપ મારો સમાયો;
 અંતર આનંદ મને બહુ આળ્યો. સૂરતા૦ ૧
 મનુષ્યદેહ સફળ થયો મારો, આવાગમન તણો મટ્યો આરો;
 હવે હુતો થયો સુખીઆરો. સૂરતા૦ ૨
 કીંમત જાણો નરભવ તણી ભારે, વિરલો ક્રોધ મનમાં વિચારે;
 સાચી વસ્તુ લેઈ ઉર ઠારે. સૂરતા૦ ૩
 લગ્ની જેની હરિવર શું લાગી, નિંદ્રામાંથી તેણે જોયું જાગી;
 નીરલે તણી નોખત બહુ વાગી. સૂરતા૦ ૪
 માટે ભાઈઓ ગુરૂ વચન રાખો, મુખે થકી અશુદ્ધ નહીં ભાખો.
 માણેકઠાસ અવિચળમાં દાખો. સૂરતા૦ ૫

ભજન ૮ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૪.

ચેતન તુંતો ચેતી લેને પ્યારે, જીતી બાજી હવે તું શીદ હારે;
 ચેતન તું તો ચેતી લેને પ્યારે. એ ટેક.
 ગર્ભયોનીમાં તું ગુણ ગાતો, મળમૂત્ર ખાઈ થયો માતો;

તે દહાડાને કેમ ભૂલી જતો. ચેતન૦ ૧
 બહાર આવ્યો દેહ હવે તારો, ભૂલી ગયો હરિ ભજવા આરો;
 બાંધ્યો બુઝ્યો પાપતણો ભારો. ચેતન૦ ૨
 માયા દેખી બહુ તું હરખાણો, જોઇ નિજ પરિવાર લપટાણો;
 મૂંડી ગુમાવી બહુ પસ્તાણો. ચેતન૦ ૩
 દિવસ રાત ધંધામાં બહુ ધાયો, દામ જોઇ મનમાંડે હરખાયો;
 અવસર આવ્યો રૂડો ગુમાવ્યો. ચેતન૦ ૪
 આવી વખત ફરી નહિ આવે, ચોરાશીનો ફેરો શીઠ આવે;
 માણેકદાસ તને બહુ સમજાવે. ચેતન૦ ૫

ભજન ૯ મું. રાગ-પ્રેમની વાત છે ન્યારી, એ. પદ. ૧.

ઘટમાં દેખ્યો રમનારો, હરિજનો ઘટમાં
 ચીત રાખીને તમે વિચારો, હરિજનો ઘટમાં
 ગંગા જમના આદિ તીર્થ ફરીને, ક્યાંઈ ન દેખ્યો ઘડનારો. હ૦ ૧
 પૃથ્વી, પાણી, વાયુ, અગ્નિ, નેઆકાશ, ચેતન રહેછેતેમાં ન્યારો. હ૦ ૨
 પ્રકૃતી પુરૂષ થકી બુદ્ધો રહે છે, તેને તમે મનમાં વિચારો. હ૦ ૩
 પોતાતાણું રૂપ આપ ભૂતો છો, જાગી જોતાં ઉજાઓ. હરિ૦ ૪
 દ્વૈતબુદ્ધિ તમે દૂર કરી નાંખજો, અદ્વૈતરૂપ છે તમારો. હરિજનો. ૫
 સત્સંગ બોધ તણી કુંચી લઇને, ખોલજો હૈયાનો તારો. હરિ૦ ૬
 માણેકદાસ એકરૂપ દેખે છે, જળ કમળ જેમ ન્યારો. હરિજનો ૭

ભજન ૧૦ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૨.

અમૃત આવ્યું પાસમાં, હરિજનો અમૃત
 અવર વસ્તુ નહિ આશમાં, હરિજનો અમૃત
 વિવેક વિચારથી ઘટમાં ઉતારજો, ઢાલી નાંખો નહિ ઘાસમાં. હ૦ ૧
 સત્સંગ વિના હાથ નહિ આવે, કોટી ઉપાય કરો ખાસમાં. „ ૨
 દેહ નગરમાં આત્મા વસ્યો છે, ખોલી જોજો ઘટ વાસમાં. „ ૩
 આવાગમનનું દુઃખ જોઇને, ભક્તિ કરો વીશ્વાસમાં. „ ૪

આરે કાયામાં પાંચ ચોર વસે છે, કાપી નાંખો આવકાશમાં ,, ૫
તનમાંનો માલ બહુ તપાસી લેજો, વસ્તુ દેખાશે તારી પાસમાં, ૬
માણેકદાસની છેલ્લી વિનંતી, મોક્ષ મળશે નીજ દાસમાં ,, ૭

ભજન ૧૧ મું. રાગ ઉપરનો પદ. ૩.

રામ રટયામાં સાર છે, હરિજનો રામ રટયામાં સાર છે.
મોક્ષ મળવાની તને વાર છે. હરિજનો રામ
રામ રટયાથી પાર ઉતરશો, માથે તે કાળનો માર છે. હરિજનો ૦૧
પાણી પહેલી તું પાળજ બાંધજે, હજી ન ચેત્યો ગુમાર છે. હરિ ૦ ૨
બાળપણું બધું ખોયું રમતમાં, તરૂણ ખોયું સંસાર છે. હરિ ૦ ૩
આવ્યો બૂઢાપો દેહી ધ્રુજવા લાગી, આંખે ન સૂજ્યું લગાર છે. હરિ ૦ ૪
મેડી મંદીરને માલ બજાના, બેઠ મોહયો તું દવાર છે. હરિ ૦ ૫
હજી ન ચેત્યો મંદ અભાગી, હારી બેઠો સુખ સાર છે. હરિ ૦ ૬
માણેકદાસ કહે ચેતજે સવેલો, ભજન કરેથી બેઠો પાર છે. હરિ ૦ ૭

ભજન ૧૨ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૪.

આવોને પ્રેમરસ આપો, હરિજનો આવોને પ્રેમરસ આપો;
મિથ્યા વચન નહીં લાખો. હરિજનો ૦
પ્રેમરસ આપેથી પાર ઉતરશો, હિરદાકમળમાં બે રાખો. હરિજનો ૧
પ્રેમ આગળ નેમ નહિ ચાલે, વેદ પુરાણ ભલે લાખો. ” ૨
પ્રેમની વાત તો પ્રેમીજન જાણે, બીજાને કંઈ નહિ લાખો. ” ૩
પ્રેમરસ કોઈના દુઝ્યામાં ન આવે, લાવે તમે એમ લાખો. ” ૪
પ્રેમરસ જેના ઉરમાં રે આવ્યો, ભક્તિ લાવમાં રહ્યો પાખો. ” ૫
પ્રેમસ્વરૂપમાં આપે મળી ગયા, આવાગમન નહિ દાખો. ” ૬
માણેકદાસ કહે ભક્તિમાં લળજ્યો, વચન માફ તમે રાખો. ” ૭

ભજન ૧૩ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૫.

આતમરૂપને લાખો હરિજનો, આતમરૂપને લાખો.
હૃદય કમળમાં ન્યાખો. હરિજનો ,,

એક ચરાચર વ્યાપક એ છે, ક્ષણુ માત્ર એ નહી ઠાવો. હરિં ૧
માયા થકી એ જુદો રહે છે, વ્યાપી રહ્યો નંદલાલો. હરિં ૨
ન્યારો રહી એ આપ ખેલે છે, જુવો તમે એનો ચાળો. હરિં ૩
ગુરૂગમ વિષુ એ ગોત્યો ન લાધે, કોટી ઉપાય કરી ચાલો. હરિં ૪
ભજન કર્યા વિષુ ભયનવ ભાગે, આશાતૃષ્ણાને તમે બાળો. હરિં ૫
માણેકદાસ કહે એને દેખો તો, કામ ક્રોધને તમે ટાળો. હરિં ૬

ભજન ૧૪ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૬.

વાતોમાં વરસ ગયાં વીતી, હરિજનો વાતોમાં વરસ ગયાં વીતી;
હજી સમજ્યો ન ગુરૂનીતી. હરિજનો ,,
વેદશાસ્ત્ર તેં ભારે તપાસ્યું, પંચાત્યમાં રહી પ્રીતી. હરિજનો ૦ ૧
કથા સૂણી સૂણી કર્ણ પુટી ગયા, ચાલ્યો નહિ સારી રીતી, ૨
કુડકપટમાં વળગી રહ્યો છે, કાળની ન રાખી ભીતી. , ૩
શાન્તિ સ્વરૂપમાં તુંતો રહેજે, સંસાર જાશે જીતી. , ૪
તાઈ મૂળ હવે વેગે તપાસજે, તુંતો રહ્યો છે અદ્વીતી. , ૫
હજી ન ચેત્યો મૂરખ માનવી, ઘરઘંધામાં રહી પ્રીતી. , ૬
માણેકદાસનું કહ્યું તું માનજે, હરિ સમર્થાની રાખો રીતી. , ૭

ભજન ૧૫ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૭.

પ્રીત તો પ્રીત તો પ્રીત તો હરિજનો, રાખો હરિશું પ્રીત તો;
તેને ઘેર સુર્ય ઉદિત તો. હરિજનો ,,
અવસર મળ્યો તને રૂડો પ્રાણીયા, સુખ મળશે રાખો રીતતો. હ ૦ ૧
કાયા નગર તાઈ કાચું દીસે છે, થઈ ખેડો તું પંડીત તો. , ૨
ડાહ્યો થઈ શું ભૂલ્યો ફરે છે, મોક્ષ મળશે રાખો ચીંત તો. , ૩
શુભ આચરણથી વાતો રીઝે છે, તેને ઘેરે નવનીત તો. , ૪
ઘરને આંગણે જેને ગંગારે આવ્યાં, પ્રેમથી ગાય હરિગીત તો. , ૫
સુખ દુઃખ આવે તેને સહીને રહેજે, કાળની મટશે તને ભીત તો. , ૬
માણેકદાસ કહે દાવ છે રૂડો, હરિ ભજો તો થાશે જીત તો. , ૭

ભજન ૧૬ મું. રાગ ઉપરનો. પદ ૮.

વાતો કરતાં વટકાણી, હરિજનો વાતો કરતાં વટકાણી;
 બોલવામાં દીસે બહુ શાણી. હરિજનો ,,
 ઘરના ધણીને એ ગાળો બોલેછે, માર ખાઈ એતો રીસાણી. હૃ ૧
 સાસુ સસરાના સામે રીસ કરે છે, હોંશ કરી બોલે એવી વાણી. હૃ ૨
 પરાયા પુરૂષ સાથે પ્રીત કરે છે, ઘરમાં કરે છે ધેંગાણી. હૃ ૩
 બાહેર ફ્યાંતું એને જોર ધણું છે, ઘરમાં થાય છે ધૂળધાણી. હૃ ૪
 રસ્તામાં જાતાં ઝઘડો કરે છે, દૂરીજન લોકે વખાણી. હૃ ૫
 અવગુણ રહ્યા તેના અંગમાં રે ભારે, ઘરમાં બાહેર ન સમાણી. હૃ ૬
 માણેકદાસ કહે સમજેતમે નર, ભૂડી તે નાર શીદ આણી. હૃ ૭

ભજન ૧૭ મું. રાગ નારાયણ નામ લેને તું પ્રાણીરે, એ રાગ.
 આવો આપણુ દેશ ગુરૂજના જઈએરે, તનમન અર્પી ચરણે
 ચીત્ત લઇએ. આવો

કંઈક કાળથી તું ભટકાયોરે, ગુરૂજ્ઞાન વિના દુઃખ દાયોરે;
 ઘડી પળ નહી તું સુખ રહાયો. આવો આપણુ ૧
 મોહ માયા છે બહુ વટકાળીરે, ઘડી જપવા દે નહી ખીચારીરે;
 વસ્તુ લેજે હવે તું વિચારી. આવો આપણુ ૨
 ગુરૂ પાસે જ્ઞાન લઈ રાખો ઠામરે, શ્રવણ મનન કરીને વિરામરે;
 પછે હૃદયકમળ નીજધામ. આવો આપણુ ૩
 અધીકારી વિના નહી આવેરે, ચરાચરમાં તે એક દર્શાવેરે;
 સોહં શબ્દમાં સૂરતા મીલાવે. આવો આપણુ ૪
 માટે ચેતજે તું અજ્ઞાનીરે, હરિગુરૂ સંતો સંગે નિરમાંનીરે;
 માણેકદાસ કહે સન્માની. આવો આપણુ ૫

ભજન ૧૮ મું. રાગ ઉપરનો. પદ ૨.

ગુરૂ વીના કોઈ નહી તારૂં બેલીરે, કામ કોધને નાંખજો ઠેલી. ગુરૂ
 ગુરૂ જ્ઞાનથકી તને લાધેરે, મોહ મમતા મરછર નવ વાધેરે;
 અહોનીશ ભક્તિને આરાધે. ગુરૂ વીના ૧
 દેહ મદ્યોછે મોંઘો આજરે, હવે તને ન આવી લાજરે;

શુકું જ્ઞાન લેઈ કર ગાજ.

શુક વીના૦ ૨

સ્વર્ગ લોક ઇચ્છે દેહ બારીરે, નહિ મળ્યો તેને વપુ ધારીરે;
વારંવાર તે વેદ પોકારી.

શુક વીના૦ ૩

ખટરસ તને બહુ ભાવેરે, તેનો થાય નહી અભાવેરે;

મૂર્ખને તો જરા લાજ નાવે.

શુકવીના૦ ૪

માટે લેજો નાંમ નીશાણીરે, હરિની ભક્તિ વિના ધૂળધાંણીરે;

માણેકદાસ કહે નીરવાંણી.

શુકવીના૦ ૫

ભજન ૧૯ મું. રાગ. ઉપરનો પદ ૩.

આવો સતસંગમાં જઈ વશીએરે, નિર્મળ હૃદયે રામને રટીએ. આવો૦

સતસંગનો મહિમા છે બારીરે, બોધ ગ્રહણ કરીને નીવારીરે;

મોહ મમતાને દેજો વિહારી.

આવો૦

હરિ ભજવાની તક મળી આંહીરે, ચેતી શક્યો નહી મન માંહીરે;

સુખ મળશે નહી તને કાંઈ.

આવો૦ ૨

ધ્રુવ પ્રહ્લાદ સતસંગ ભોગીરે, તેને મળીયા નિરંજન ભોગીરે.

અવિચળ પામ્યા એ રાજના ભોગી.

આવો૦ ૩

કાગ મટીને હંસજ શાશોરે, આત્મા દ્રષ્ટીથી સહુ પ્રકાશ્યોરે;

પછે જળમાં તે જળ મળી જાયો.

આવો૦ ૪

માણેકદાસ કહે છે વિચારીરે, મૂંઝી બોધ નાંખી અહંકારીરે;

અવસર આવેલો ખેઠો હારી.

આવો૦ ૫

ભજન ૨૦ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૪.

ભક્તિ દેખીને વાલો મારો રાજીરે, પેલાં દુરીજનીયાંબળેછેદાજી. ભ૦

ઉંચ નીચને એ નથી જોતોરે, એની ભક્તિથી સન્મુખ હોતોરે;

વિશ્વાશીના અવગુણ જોતો.

ભક્તિ૦ ૧

ધનો, પીપો, રોહીદાસ જે ભારે, ગજગુણકા કરે તેની સેવારે;

નિર્મળ થઈ હરિપદ લેજા.

ભક્તિ૦ ૨

સાકુટ નકટાંને એ નવ ભાવેરે, મોહ માયા તેને તો નચાવેરે;

પછવાડેથી એ પસ્તાવે.

ભક્તિ૦

મોટું સાધન એક શ્રીરાંમરે, જપ, તપ, તીરથનું નથી કાંમરે;
 આંતે અવિચળ મળશે ધાંમ. ભક્તિ ૪
 માણેકદાસ કહે છે પોકારીરે, હવે સમજો તમે નરનારીરે;
 એના રૂપ ઉપર જાઉં વારી. ભક્તિ ૫

ભજન ૨૧ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૫.

સુખીયા જગત માંહી સંત જણાયરે, પેલા દુરીજન દુઃખમાં
 અકળાય. સુખીયાં
 તાલેવંતનું ચીત ધનમાંહીરે; રાતદીવસ, વીરા ગણે ત્યાંહીરે;
 રખે દેવાળું નીકળે આંહી. સુખીયા ૧
 રાંકનું મન અતી અકળાયરે, પેટ ભરવાનું દુઃખ ન વેઠાયરે;
 મારા પૂર્વનું પાપ દેખાય. સુખીયા. ૨
 વણુ પરણેલાને હોંશ મોટીરે, વાંઠો રહીશું જગતમાં પ્રસ્ટોતીરે;
 લગ્ન કર્યાની ઇચ્છા છે મોટી. સુખીયા ૩
 વિધવાનાં તો પૂરણ પાપરે, તેના મનમાં અતી પરીતાપરે;
 પેલા સંસારીના જપે જાપ. સુખીયા ૪
 સવાસણને દુઃખ મોટું ભારીરે, ઘરને ધણી આવી તેને મારીરે;
 એથી રંડાપો મનમાં વિચારી. સુખીયા ૫
 વેશધારીને ચીંતા અપારરે, સુખ મળતું નથી લગારરે;
 વરતી બહાર રહેવું નીરધાર. સુખીયા ૬
 માણેકદાસ સુખ છે સંતોષેરે, ખીજ વાસના એતો ખોશેરે;
 અભય થઈને રહેશે અદોષે. સુખીયા ૭

ભજન ૨૨ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૬.

સુખ રહ્યું છે સાચાની સંગતમાં રે, રખે ભૂત્રી જાતા તમે મનમાં. સુખ ૭
 મહીપાલે ધરે દુઃખ ભારીરે, બાહર વૈરી મન વિચારીરે;
 રખે ખાવામાં ઝેર ઘાતે ધારી. સુખ ૧
 કુળવંતીને કલેશ મન માંહીરે, પરીવાર વધ્યો ઘણો આંહીરે;

હેવું વધી ગયું સુખ નાંહી.

સુખ૦ ૨

જેની રહે છે કુંવારી કુખરે, રાત દિવસ ધરે બહુ દુઃખરે;

પૂત્ર વીના કયાંઈ નહી સુખ.

સુખ૦ ૩

પૂત્રવંતીઓ બહુ પરતાયરે, પ્રભ વર્ણશંકર પાકી ગાયરે;

એથી વાંઝીયાનું સુખ રહાય.

સુખ૦ ૪

માટે સમજો તમે નરનારીરે, સંગત છોડી દેજો નઠારીરે;

માણેકદાસનું વચન સંભાળી.

સુખ૦ ૫

ભજન ૨૩ મું.

રાગ ઉપરનો

પદ ૭.

ભક્તિ કરવાથી સુખ તને આંહીરે, ખોલી જોજો તમે ઘટમાંહી. ભક્તિ.

હાથા માણસને દુગ્ધા મોટીરે, ઘડી પરવાર નહી મલે ખોટીરે;

લોક કાયા કરે દુઃખ દોટી.

ભક્તિ૦ ૧

પેલા મૂખે મનમાંહી પરતાયરે, પશુ જેવા રહ્યો અકળાયરે;

નાતમાં ગણે ન કોઈ જરાય.

ભક્તિ૦ ૨

ભણેલાંને જડ્યો નહી ભેદરે, પુસ્તક વાંચી વાંચી મુવા વેદરે;

હજી પ્રજ્ઞા ન દેખ્યો થયો ખેદ.

ભક્તિ૦ ૩

કયાવંતને દુઃખ જણાયરે, આધિ બ્યાધિ ઉપાધિ મનાયરે;

ભરતને મૃગલાનું દુઃખ જણાય.

ભક્તિ૦ ૪

જેને પ્રપંચ રહ્યો ઘણો મોટોરે, દુઃખ દરિયામાં દેછે દોટોરે;

માણેકદાસ એ ખેલ બધો ખોટો.

ભક્તિ૦ ૫

ભજન ૨૪ મું.

રાગ ઉપરનો

પદ ૮.

આઠ વાર.

આવો આતમરાય અનુભવ પ્રકાશ્યેરે, રામરટણનો કરજ્યો સહેવાસો.

રવિવારે રટણ પ્રભુનું કરિએરે, સંકલ્પ વીકલ્પથી મન તણએરે;

પછે શાંતી સ્વરૂપમાં જઈ બળીએ.

આવો૦ ૧

સોમવારે સાચું વૃત લઇએરે, હુંપદ મેલી માયાને તણએરે;

પછે અભયપદમાં જઈ બળીએ.

આવો૦ ૨

મંગળવારે મરમ છે મોટોરે, હરિભક્તિ વિના ઘણો ટોટોરે;
 તમે ખેલ કર્યો બધો ખોટો. આવો ૩
 બુધવાર બહુ બળીયો હું દેખુંરે, એના સ્વરૂપનું નહીં થાયે લેખુંરે;
 એક નામ સિવાય ન પેખું. આવો ૪
 શુક્રવારે શુભ બહુ ગાયોરે, દ્યોને લાખતણો હવે લાવોરે;
 પાંચ પુરૂષને તમે હરાવો. આવો ૫
 શુક્રવારે સમજણ તને ખોટીરે, સમજ્યા વિના ખાહેર દેછે દોટીરે;
 ઘટમાં રહી છે વસ્તુ મોટી. આવો ૬
 શનીવારે સકળ રસ ભરીયોરે, ચીત રાખી પાર ઉતરીયોરે;
 પછે આવાગમન દુઃખ ટળીઓ. આવો ૭
 સાતવાર પૂરણ અમે ગાયારે, હરીશુર સંતોની મૂજ પર છાયારે;
 માણેકદાસ કર તું સવાયા. આવો ૮

ભજન રૂપ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૯.

ખારમાસી.

આવો મારા પ્રાણનારે રનેહીરે, હું તો ચરણે પડ્યો છું આ દેહીરે. આ ૦
 કારતકે કામણગારી માયારે, ધન જોખન વાદળની છાયારે;
 શુરૂશાન લઈ કરને સવાયા. આવો ૧
 માગશરે માયા કંટક ભારીરે, જે નરમાંહી પડ્યા દુઃખદારીરે;
 તેમાં કાઈની નવ લાગે કારી. આવો ૨
 પોષ માસે પાસે રહી ભાર્યારે, ક્ષણ એક ધડી નહીં ન્યારારે;
 વિશ્વાસીના પાસે રહેનારા. આવો ૩
 મહા મહીનામાં મન મારી ફરીએરે, માંહેના અવગુણને હરીએરે;
 મુખ સાગરમાં જઈ ઠરીએ. આવો ૪
 ફાગણ માસે ફાગણ ફેરા થાયરે, દુઃખદરિયામાં ગોથાંખાયરે;
 જન્મ એળે તારો વહી જાય. આવો ૫
 ચૈતરે ચૈતન રૂપ લાવરે, અવિદ્યા મૂળ થાય અલાવરે;
 પછે દેહ નગર દરસાવે. આવો ૬

વધશાળે વરસ ગયાં વીતીરે, હજી સમજ્યો ન શુદ્ધનીતીરે;
 અંતરજ્ઞાન વિના છે અનીતી. આવો. ૭
 જેઠ માસે જરૂર જ્ઞાન લેવુંરે, તનમન અર્પી મુરતક મેલી દેવુંરે;
 સાચા ભાવથી શાંમને સેવું. આવો ૮
 અષાઠ માસે આત્મા છે અખંડીરે, જન્મ મરણ રહીત નવખંડીરે;
 પાપ પુન્ય નહીં એતો ફરંડી. આવો ૯
 શ્રાવણ માસે ચરાચર દેખું રે, એના સ્વરૂપનું નવ થાય લેખુંરે;
 દ્વાણું એક અલગો ન પેખું. આવો ૧૦
 ભાદરવે ભર દરીએ વાંછુ માફરે, ઉતરી શકે કેમ વિચારૂરે;
 પ્રભુ ભક્તિ થકી ભવ પારૂ. આવો ૧૧
 આસો માસે અવસર મલ્યો રૂડારે, અંતર ઓળખ્યા વીના દેહ ભૂંડારે;
 સવેલાથી એતો શાને ખૂડા. આવો ૧૨
 અધીકે અધીક શું કહીએરે, વારંવાર કહેતાં લાજી મરીએરે;
 માણેકદાસ કહે પાર પડીએ. આવો. ૧૩

ભજન રસમું.

પદ ૧.

રાગ-હારે જોને જાગીરે જોને જાગી. અથવા દીલમાં દીવો કરો.
 દીવો કરો. એ લય.
 આત્મા અમર ફરે, અમર ફરે, તારા હૃદય ત્રિષે અમી ઝરેરે. આત્મા ૦
 પાંચ ભૂતનું શરીર બન્યું તારૂં, તેમાં એતન રહે છે ન્યાડું—
 એને ઓળખ્યા વિના અધારૂરે. આત્મા.
 કાટી જન્મનું અજ્ઞાન તારે, વિવેક રાખી જો મનમાં વિચારૂરે;
 શુદ્ધ વિના તે કાણુ ઉગારેરે. આત્મા. ૨
 સત જ્ઞાનની કુંચી લઈ ખોલે, તારા ઘટમાં પ્રગટ એ તો ખોલે;
 એ દેખાશે તને વણતોલેરે. આત્મા. ૩
 તારા ખટ શત્રુ ઘરમાંહી, તેથી સુખ ન મળે ક્યાંહી;
 તેને કાઢેથી સુખ મલે ત્યાંહીરે. આત્મા. ૪
 માણેકદાસની અમર કહેણી, હવે રહેજે તું રૂડી રહેણી;
 એ વરતુ દીસે બહુ ઝેણીરે. આત્મા ૫

ભજન ૨૭ મું. રાગ ઉપરનો પદ. ૨.

રામનું રટણ કરો, રટણ કરો, તમે ચોનાશી શીદને કરો. રામનું.
રામ રટયાથી કંઈક નર તર્યા, એવા દશ્વરી રૂપમાં ઠર્યા;
એતો માંહેલાને મારીને મર્યારે. રામનું. ૧
એને ઝાળખી કેશરીયા કરો, સાંમળ્યા ને હેતેથી વરો;
પછે છુટે છિડે થઇ કરો. રામનું. ૨
કુડ કપટને માંહેથી ટાળો, સત્ય ધર્મનો મારગ ખાલો;
પછે સંસારમાં તમે માલો. રામનું. ૩
જન્મ મરણનું દુઃખ છે ભારે, ભજન ભાવ કરીને નિવારે;
જીતી બાજી હવે શીદ હારે. રામનું. ૪
જ્ઞાન હિમાળે જઈ દાડ ગાળો, બીજી વસ્તુને જલદી બાળો;
માણેકદાસ એથી રીજે વાલો. રામનું. ૫

ભજન ૨૮ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૩.

સત્યનો સંગ કરો, સંગ કરો, કોટી જન્મનાં દુઃખ પરહરો. સ
સત્ય વચન પ્રભુને ગમે છે, ઘણા સંત વીવેદી નમે છે;
જેના હૃદય વિષે રામજી રમેછેર. સત્યનો. ૧
સુખ સાગરમાં તમે માલો, માંહેના અવગુણને તમે ટાળો;
એથી રીજે છે નંદનો લાલો. સત્યનો. ૨
આશા તૃષ્ણા વેરી ઘેર નારી, તને સતાવે છે બહુ બારી;
એને કાઢેથી સુખ મળે આવીર. સત્યનો. ૦
કામ ક્રોધ જેવા મોટા રાજ, બીજા નોકર રહે બહુ બાજ;
એને મારી નાખેથી થસો તાજર. સત્યનો. ૪
છિદ્રો અવસર આવ્યો હાથ, લેજો સામળીયાનો સંગાથ;
માણેકદાસ લીડી હરીશુ' બાથર. સત્યનો. ૫

ભજન ૨૯ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૪.

રામરસ પીજેર કોઈ પીજે, તમે ભક્તિ ભાવ કરી રીજેર. રામ. ૦
તેના અધીકારી કોઈક થાશે, આનંદ બેર હરીગુણ ગાશે;
તમે સંસાર સેજ તરી બાશે. રામ. ૧

પ્રેમ ગોળી વાગી ઘટ વિષે, તેને શુદ્ધ ના રહીરે જરીસે;
 લક્ષ લાગ્યો પાતળીયા તુંડીસે. રામ૦ ૨
 પ્રેમરૂપમાં બળી તમે જાશો, ફરી આવસો નહી ગર્ભવાસો;
 પછે તેજમાં તેજ સમાસોરે. રામ૦ ૩
 જેના મુખ વીષે મીઠી વાણી, નિર્મળ દીસે નેત્ર મુખ સાંણી;
 અમૃત પીધાની એ છે નિશાણીરે. રામ૦ ૪
 માણેકદાસે અમૃત રસ પીધો, અધીકારી હતો તેને દીધો;
 એ મારગ દીધે બહુ સીધોરે. રામ૦ ૫

ભજન ૩૦ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૫.

દુઃખમાં ડુબી ગયા, ડુબી ગયા, એવા અધવચ લટકી રહ્યારે. દુઃખ૦
 ચોરી જરીની શરમ નહી લાગે, ભજન ભાવથી છેટો લાગે;
 નક્કટ ગાય છે ગીત ઘણા રાગેરે. દુઃખમાં. ૧
 લાંચો લેવામાં મુખ હોંશિઆરી, દીયે શિખામણ લાગે ખારી;
 બૂડું કરવામાં દુઃખ દેછે ભારીરે. દુઃખમાં. ૨
 બીતર કાતીને મુખ મીઠી વાણી, કરે રાંકનું કામ ધૂળધાણી;
 શુદ્ધ કરવાની રીત નવ જાણીરે. દુઃખમાં. ૩
 હીંડે દોષ પરાયા જોતો, પરાયાનું પાપ એ ધોતો;
 પોતાના અવગુણ નહી જોતોરે. દુઃખમાં. ૪
 માણેકદાસ એવાનો સંગ મૂકો, હરિ ભજન કદી નવ ચુકો;
 એવા માણસને મોઢે થુંકોરે. દુઃખમાં. ૫

ભજન ૩૧ મું.

લોભમાં લાગીરહ્યા લાગીરહ્યા, એવા ચોરાશીના ખાતેજય વદ્યારે. લો.
 હસ મળે તો વીસ લેવા દોડે, સો આવે હજારે ચીત જોરે;
 લાખ કરોડની આશા નવ છોડેરે. લોભમાં. ૧
 માળા બાંધીને હોંશ ઘણી ભારી, મોટી દૂકાનો માંડી હજારી;
 મોટા સાહેબોથી કરી બહુ ચારીરે. લોભમાં. ૨
 પારકાં નાણાં લઈ મુખી ફરતા, લેના દેવાનું ચીત નહી ધરતા;

કાઢી દેવાળું ઝેર ખાઈ મરતારે. લોભમાં. ૩
 ગાડી ઘોડાને મોટરો આંણી, ચોટા વિષે એતો વેચાંણી;
 પછે ફજેતી પુરી ફેલાંણીરે. લોભમાં ૪
 માણેકદાસ એ લોભ રોગ ભારે, આશા તૃષ્ણા કદી નવ હારે;
 સંતોષ રાખેથી હરિ તેને તારેરે. લોભમાં. ૫

ભજન ૩૨ મું

રાગ. નહી કઈ નહી કઈ નહી કઈ રે, દુરીજનીયાંની સંગત નહી કઈ.
 જો ગજો જો ગજો જો ગજોરે, જ્ઞાન હિમાળામાં તમે જો ગજો.
 પાંચ વિષયને દૂર કરીને, અવગુણમાંથી તમે તો ટલોરે. જ્ઞાન૦ ૧
 સંસાર સુખ દુઃખવંત દીસે છે, ત્રિવીધી તાપમાં શું બજોરે. જ્ઞાન૦ ૨
 મોહ મમતાને મૂકી દઇને, ભક્તિ ભાવમાં હેતે ભજોરે. જ્ઞાન૦ ૩
 પોતાની કલ્પના તને સતાવે, દુઃખ દળીદ્રને જો દજોરે. જ્ઞાન૦ ૪
 કાયા અમુલ્ય તારી ભારે દીસે છે, પોતાના ઘરમાં વેગેવજોરે. જ્ઞાન૦ ૫
 આરે કાયામાં અમુલ્ય હીરા, પરખ્યા વિના ભટકી ઢળોરે. જ્ઞાન૦ ૬
 માથા સાટે મોંઘી વસ્તુ મલે છે, વાવ્યા વિના ખેતી શું રજોરે. જ્ઞાન૦ ૭
 છેલ્લો અવસર તારો એજો જાય છે, માયા દેખીને તમે કાં ચજોરે. જ્ઞાન૦ ૮
 માણેકદાસ કહે દાવ છે રૂઝો, ભક્તિનો મારગ છે મોકજોરે જ્ઞાન૦ ૯

ભજન ૩૩ મું.

રાગ ઉપરનો પદ ૨.

જાય છે જાય છે જાય છેરે, તારી જૂવાની એજો જાય છે.
 શુભ વિચાર તેં છેટે મેલ્યા છે, અશુભ વિચારમાં લોભાય છેરે. તા૦ ૧
 ઘડીપલક સતસંગ નવ કીધો, ગપ્પાં માર્યામાં દહાડા જાયછેરે. તા૦ ૨
 મોટા કુળનું રહ્યું અભિમાન તારે, આખરૂંને ડુંગરે તું ધાયછેરે. તા૦ ૩
 મન ચંચળ તારૂં ભટકી મરે છે, ફેગટ ફેરો તારો થાય છેરે. તા૦ ૪
 જુવાનીના જોરમાં ફરે મદમાતો, ફજેતી તારી ફેલાય છેરે. તા૦ ૫
 સોળ સંસ્કાર કરી બેઠો ઠેકાણે, ઘડપણની વખત થાયછેરે. તા૦ ૬

માળા લઈ તું ભજવાને બેઠો, શરીર બધું કંપાય છેરે. તા૦૭
જમડે આવી તને ઘેરીજ લીધો, ધન માલ તારૂં લૂંટાયછેરે. તા૦૮
માણેકદાસ કહે અભાગી નર એ, ચોરાશીના ખાતે ભટકાય છેરે. તા ૦૯

ભજન ૩૪ મું.

રાગ. ઉપરનો ૫૬ ૩.

સાર છે સાર છે સારછેરે, સાચી ભક્તિ કર્યામાં સાર છે.
મનની મલીનતા દૂર કરીદો, માથે ચોરાશીનો ભાર છે રે. સાચી૦૧
અવર દેવની આશા કરીશ માં, મોક્ષ દેનાર તો મોરાર છેરે. સાચી૦૨
સંસાર સુખ છે સ્વપ્ના સરીખું, જન્મ મરણનો માર છેરે. સાચી૦૩
અવિદ્યાનું મૂળ તું બાળીજ નાંખજે, અવગુણ રાખ્યાથી તારી હારછેરે. ૪
મનુષ્ય દેહ તારો એક વખત છે, ફરીથી આવ્યા નીવાર છેરે. સાચી૦૫
આત્મપ્રજ્ઞ તું ઓળખીને લેજે, ત્યાં તારો જોજે રણકાર છેરે. સાચી૦૬
વસ્તી શહેર ઉજડ કરી નાંખો, ઉજડ વસેથી તારો તાર છેરે. સાચી૦૭
પિંડ પ્રજ્ઞાંડમાં વાલો રહે છે, ખોલી જુઓ માંહે આકાર છેરે. સાચી૦૮
માણેકદાસ એ સત્યનો છે બેલી, એને ભજ્યાથી ભવપાર છેરે. સાચી૦૯

ભજન ૩૫ મું.

રાગ ઉપરનો ૫૬. ૪

દેશમાં દેશમાં દેશમાંરે, આપણુ આવ્યા બધા આંણા દેશમાં.
ઠાલ કરી ગર્ભમાંથી તું આવ્યો, માયાની રમતમાં રમેશમાંરે. આ૦ ૧
શરીરરૂપી ઘર ભાડે લીધું છે, શુભ આચરણને ખુવેશમાંરે. આ૦ ૨
લોક નીંદે તેને નિંદવા દેજે, ભક્તિભાવ તારો છોડેશમાંરે. આ૦ ૩
સત્ય વસ્તુને સાથે તું લેજે, સંત સેવાને વિસારેશમાંરે. આ૦ ૪
બાળકરૂપ તું થઈને રહેજે, અનેક જીવોને નડેશમાંરે. આ૦ ૫
પોતાનો આત્મા પરની બરોબર, રૂઠું કર્યાની રીત મેલેશમાંરે આ૦ ૬
મન માર્યા વગર આરો ન આવે, ત્રિવીધીના તાપમાં બળેશમાંરે. આ૦ ૭
આપણો દેશ રળીઆમણો દીસે, જોયા વીના તું ભટકેશમાંરે. આ૦ ૮
માણેકદાસ કહે દાવ આવ્યો છે, જીતી બાજુ હવે હારેશમાંરે. આ૦ ૯

ભજન ૩૬ મું.

રાગ. ઘોળ. અનુશ્ચલની ગોડલી. એ,

પ્રથમ પુણું ગુરૂજને પાય, સનમુખ સાંભા તમે રહેજ્યો;
 મારી ભલ બ્રાંતો જે હોય, પ્રેમ કરીને મને કહેજ્યો.
 સંસાર સાગર ઘોર છે રે, માંહી પડ્યો અભીવેક;
 બળ ખુદ્ધિ મારી નહી રે, શરણું લીધું તમારું તો નેક. સં ૧
 કૈાટી જન્મથી આથડ્યોરે, ગુરૂવિના દુઃખ અપાર;
 વિવેકી કોઇ મળ્યો નહીરે, પડ્યો માયા ઠેરે અંધકાર. સં ૨
 મોહ નિદ્રામાં ઉંઘી રહ્યોરે, આશા તૃષ્ણાની માંય;
 મન વરતીતો સ્થીર નહીરે, દુઃખ દરિયામાં ડુબ્યોછું આંય. સં ૩
 પ્રેમથકી મને ગુરૂજ મળીયાને, જ્ઞાન આપ્યું છે અપાર;
 ગોળી વાગી એના નાંમનીરે, મને હૃદયમાં ખટકે આ વાર. સં ૪
 સંસાર જાળથી મુક્ત કર્યોરે. અંધકાર મૂળ થયું નાશ;
 માણેકઢાસ નીરલો થયારે, મને અંતરમાં થયો આલાશ. સં ૫

ભજન ૫૭ મું.

રાગ ઉપરનો ૫૬ ર.

માંરા અંતરના છિ આધાર, ભણુરે પૂરા પ્રેમથી;
 હુંતો રાખું મારા હૃદયની માંહી, હરિવૃત રાખીશ નેમથી.
 આવાગમનું દુઃખ ભારીરે, મનમાં થયો પરીતાપ;
 તેની ચિંતા ભારે ઘણીરે, રાત દિવસ જપુંછું તારો જાપ. ભં ૧
 અંતર વૈરાગ્ય ભારે ઘણોને, ચીત ના ભળે સંસાર;
 સૂરતા લાગી મારી સૂન્યમાંરે, ઉર વાસના ન રહી લગાર. ભં ૨
 નિવૃત્તીના નિશાંનમાંરે, ત્યાંતો હમારો છે વાસ;
 પ્રહ્લ ખુમારી ચઢી ઘણીરે, આશા તૃષ્ણાનું મૂળ થયું નાસ. ભં ૩
 પ્રહ્લઅન્નીમાં ખીજ નાંખીયાંરે, ફરી ઉગે નહી એહ;
 તેજમાં તેજ ભળીગયુરે, તેનો પાછો કોણ લાવે સંદેહ. ભં ૪
 હરખ શોક બે સરખાં થયાંરે, ઇશ્વરી આનંદ સમાય;
 માણેકઢાસ એવા રૂપમાંરે, તમે ભળજ્યો સજ્જન ચીત લાય. ભં ૫

ભજન ૩૮ મું.

રાગ. ઉપરનો. ૫૬ ૩.

જાગો જાગો સજ્જન તમે રાય, છેલ્લો પોકાર સંતોનો;
હરી ભજવાની રાખો હામ, કેમ થઈ બેઠો દીવાનો.
છેલ્લી બાજી આવી હાથમાં, હારસો નહીં લગાર;
વખત વીતે દુઃખ ઉપજે, પછે સુખ ના મળે તલભાર. છેલ્લો ૧
દહાડા પછી દહાડો જાયછે, મોત આવે છે નજીક;
ઝાંચીતાનો કાળ આવી પહોંચશે, તું તો સ્મરણમૂલે ન કદીક. છેલ્લો ૨
હરી ભજ્યા વીણુ આરો નથી, બીજાં સાધને શું થાય;
ઈદ્રજવ જેવાં વચન માહરાં, પીતાં ચોરાશી તાપ ટળી જાય. છં ૩
સગાં સખંધીની સાથમાં, ખોયો મનુષ્ય ભવ ગુમાર;
માયાના મોહમાં ફસાઈ ગયો; ભૂંડા સીદને થાય છે ખૂવાર. છેલ્લો ૪
માણેકદાસ બાજી માંડી, રમવા સહુકો જાય;
અભાગીયા તેમાં હારીયારે, પેલા સૂરવીરની જીતજ થાય. છેલ્લો ૫

ભજન ૩૯ મું.

રાગ ઉપરનો. ૫૬. ૪

લક્ષિના ભોગી દુનીયામાં કોક, બીજા શું જાણે અભાગીયા;
પેલા હરીજન દુઃખમાં અપાર, માયામાં બહુ વાપીયા.
ટીલાં ટપકાં કરી ઘણા ફેરે, અંતર વાસના ન જાય;
ઉપરના ભેખધારી અનેકછે, તેના ઉરમાં તે જ્ઞાન કેમ થાય. બીં ૧
ગુણકા કરે રૂડાં ગાવણાં, નરકે જવાનું કર્યું કામ;
તેથી કાંઈ હરિ રીજે નહીં, જેને પ્રપંચ ઉપર હામ. બીં ૨
પેટને અર્થે ભટકી મરે, આશા તૃણા ન ખૂંજાય;
વિવેક વિચાર નથી તેહને, એ તો અધવચમાં લૂંટાય. બીં ૩
દોરા ધાગા કરી પેટ ભરે, દવા દેવાળાની હામ;
મૂક્તિનો માર્ગ જાણ્યો નહીં, રાત દિવસ ઝંખે છે હામ. બીં ૪
ધરનાં ઉઠ્યાં વનમાં ગયાં ત્યારે, વનમાં ઉઠી લાય;
માણેકદાસ તેને સુખ નહીં, હરિ લક્ષિ વીના ફેરો ખાય. બીં ૫

ભજન ૪૦ મું.

રાગ. જનુની જીવેરે ગોપીચંદની એ.

અખંડ વૈરાગ્ય જેના અંગમાં, રાત દિવસ ઉદાસજી;
 ચીત્ત નહીં બળેરે સંસારમાં; ખીજી વસ્તુની ન આશજી. અખંડ. ૧
 નરને નારી તો ગમે નહીં, નહીં સુખનો વહેવારજી;
 એક સ્થળે તે તો બેસશે, સ્મરણુ ધ્યાન ઉચ્ચારજી. અખંડ. ૨
 હુંને માફ કાંઈ દીસે નહીં, નહીં દીસે સંસારજી;
 મિથ્યા કલ્પના કરે નહીં, મારી મમતા તે વારજી. અખંડ ૩
 ખાજી ખોટીરે જોઈને, ટળ્યો તેનો અભિમાનજી;
 અંતર વાસના રાખે નહીં, ગુરૂજ્ઞાનથી થઈ સાંનજી. અખંડ ૪
 દુનીયામાં એ તો ગાંડો ફરે, કોઈ સાથે નહીં વાતજી;
 નજરે દેખે એક રૂપને, નહીં જૂવે જાત ભાતજી. અખંડ ૫
 પોતાનું ધર તો તેને જડયું, નહીં ભૂલે એનો દેશજી;
 લગ્ની લગ્ની એના નામની, શ્વાસોશ્વાસ ઉચ્છેશજી. અખંડ ૬
 નીરસેની નોખતમાં ચઢ્યો, તેને ફીકર શેની હોયજી;
 આવાગમન દુઃખ ટાળીયું, પૂરણ પદવી પહોંચાયજી. અખંડ ૭
 સમજી નર તમે સમજજો, અણુસમજીને શું કહીયેજી;
 માણેકદાસની વિનતી, અંતર વૈરાગ્ય લીયેજી. અખંડ ૮

ભજન ૪૧ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૨

સત્સંગ માંહે સાર છે, તમે કરજો વિચારજી;
 નિરસે નિશાંને ત્યાં બેસજો, મોક્ષ મલે તેની વારજી સત્સંગ. ૧
 સત્સંગથી સંત નિર્મળા, અંતઃકરણ શુદ્ધ હોયજી;
 કુબુદ્ધિ કટક નહીં વાપશે, તેનો અધિકારી હોયજી. સત્સંગ. ૨
 સંગતે ગુણુ તો ઉપજે, સંગતે ગુણુ જાયજી;
 સારી સ્થિતીના મુનવી, શુભ ગુણુને ચહાયજી. સત્સંગ. ૩
 હંસ મોતીનો ચારો ચરે, તેને ખીજો નહીં ભાવજી;

માન સરૌવરમાં તે જશે, એનો ત્યાંહી સમાવજી. સત્સંગ. ૪
 બગલાને એતો ગમે નહી, તેનું ચીત્ત માયા માંયજી;
 કુડ કપટની પંચાતમાં, તેનો આનંદ ત્યાંયજી. સત્સંગ. ૫
 નિર્મળ બુદ્ધિથી બેસજ્યો, વિકાર મેલો તમે ફરજી;
 અખંડ સુખ રહ્યું એહમાં, વરસે ત્યાં નિર્મળ નૂરજી. સત્સંગ. ૬
 અંતર ઘાવ લાગ્યા હરિતાણા, તેને શુદ્ધ નહી હોયજી;
 મનવૃત્તિ ત્યાં સ્થિર રહી, મારી મમતાને ખોયજી. સત્સંગ. ૭
 અખંડ ખૂમારી રહે અંગમાં, ઉર આનંદ અપારજી;
 માણેકઢાસ એવા સંગમાં, વાસ કરીએ એ વારજી. સત્સંગ. ૮

ભજન ૪૨ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૩

બલીહારી ગુરૂદેવને, જેણે આપ્યું મને જ્ઞાનજી;
 અંતરની ટાટી ખોલી દીધી, બાણ ઉદય તે વાંનજી. બલીહારીં ૧
 નેત્ર અંતઃકરણ ઉઘડયાં, દર્શન આપો આપજી;
 અકલનિરંજન ત્યાં આળખ્યા, ટળ્યો ત્રિવીધીનો તાપજી. બલીહારીં ૨
 કોટી જન્મની કલ્પના ટળી, માર્યો માંહેલો મેંવાસજી;
 અહંકર્તા તો ઉઠી ગયો, બુદ્ધિ નહારી નાસીજી. બલીહારીં ૩
 ગુરૂ ગમનની ખબર પડી, ચીતવૃત્તિ રહી સ્થીરજી;
 સરતા પોંચી અખંડ સૂન્યમાં, મારી મમતા મન ધીરજી. બલીહારીં ૪
 અડસઠ તીર્થ ગુરૂ શર્ણમાં, ખાહેર દોડે શું થાયજી;
 ધરને આંગણે ગંગા રહી, મૂરખને ન દેખાયજી. બલીહારીં ૫
 ઠાણુ દુઃખ સંસારમાં, ધડી પળ સુખ નવ હોયજી;
 ગુરૂગમ વીના દુઃખ ભોગવે, તેને ઉગારે ન કોયજી. બલીહારીં ૬
 સાચા ગુરૂને સેવતાં, અમર થાશે એ આંયજી;
 જન્મમરણની આપઠા; ટળીગઈ તેને ત્યાંયજી. બલીહારીં ૭
 શિવ ત્રિરંચી ગાઇ ગયાં, હરીના જશ બહુ ત્યાંયજી;
 માણેકઢાસ એવા ગુરૂ મળે, ફિકર તેને નવ ક્યાંયજી. બલીહારીં ૮

ભજન ૪૩ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૪

ભક્તિ મોટું રે સાધન છે, જાણે વિરલો ક્રોધજી;
 મુસ્તક મેલી તે હોરશે, પુંઠ વાળી ન જોયજી. ભક્તિ ૦ ૧
 પાંડવ હતા મહા પ્રાક્રમી, તેને ભક્તિનો આધારજી;
 દુષ્ટ દુર્યોધન કેડે પડ્યો, ટેક ચુકી ન લગારજી. ભક્તિ ૦ ૨
 દૈત્યકુળમાં પ્રહ્લાદજી, રામ ભજ્યા તેણીવારજી;
 અગ્નિમાં તેને નાંખીયો, ડરીયો તે ન લગારજી. ભક્તિ ૦ ૩
 નરસિંહ મેતો પૂરણ ભક્ત છે, તેણે સમર્યા શ્રીરાંમજી;
 મંડળી કે કોપ ભારે કર્યો, હાર આપ્યો તે ઠાંમજી. ભક્તિ ૦ ૪
 મીરાં હતી મહા ભક્તિમાં, રાંણે બહુ દુઃખ દીધુજી;
 વિષના ખ્યાલા રાંણે મોકલ્યા, હરિએ અમૃત કીધુંજી. ભક્તિ ૦ ૫
 મહા અધર્મી એક ગુણકા, રહેતી વિષય મોજાર ;
 એક વચને તે ચેતી ગઇ, રામ ભજી ઉતરી પારજી. ભક્તિ ૦ ૬
 કાશી માંહે કપીરજી, ભક્તિ કીધી અપારજી;
 ભીડ પડે વાલો આવીયા, પોઠ લાગ્યા તેણે વારજી. ભક્તિ ૦ ૭
 અનેક ભક્તોનાં કારજ કર્યો, કહેતાં નાવે કંઈ પારજી;
 માણેકદાસને આશરો, ગોવિંદ નામનો આધારજી. ભક્તિ ૦ ૮

ભજન ૪૪ મું.

રાગ દાદરો. ગરજવીના ગુર કરે જ્ઞાન નાવડે. એ.

જો ગુરુનું જ્ઞાન તારા હૃદયમાં ઠરે, કોટી જન્મના તો દોષ પળમાં હરે.
 વીના વૈરાગ્ય ચીત્ત વીના ભક્તિ ના ફળે;
 જ્યારે અનુભવ આવે ત્યારે દુગ્ધાઓ ટળે. જા ૦ ૧
 મોહપાસમાંહે બહુ તૂજ આથડે;
 વિવેક વિચાર વીના ખરી વસ્તુ ના જડે. જો ૦ ૨
 ખોટો ડોળ રાખી તુંતો લેખમાં ભળે;
 અંતર હરીને ઓળખ્યા વીના વસ્તુ ના મળે. જો ૦ ૩
 દેખ્યાદેખી કરે તેમાં કારજ ના સરે;

એક ધણીને ઓળખ્યા પછે ત્યાંતો તું ઠરે.
 માણેકદાસ ઓળખી બેઠા હૃદયમાં ઠરે;
 કાળતણા લવચી હવે શીઠને ઠરે.

જો ૪

જો ૫

ભજન ૪૫ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૨.

છેલ્લો અવસર આંગે તારો વીતી જાય છે;
 કાળ નજીક આવી તારું આયુષ્ય ખાય છે.
 જા ગુરૂના શરણે તને જ્ઞાન આપશે;
 એક પલકમાં તાહરા તે બંધન કપશે.
 જન્મ મરણ કલેશ તને બહુ સંતાપશે;
 તક ચૂકે તો પાછો અહીં ફેરો આપશે.
 પૂર્વ જન્મ પૂન્ય તારું નીશ્ચે જાણશે;
 વિવેક વીચાર કરી જ્ઞાન માણશે.
 સંસારરૂપી વનમાંહે ભૂલ્યો શું ફરે;
 પંથ બતાવી ગુરૂ તારું દુઃખ તો હરે.
 ભજનરૂપી ધન હવે સંગ્રહ કરે;
 માણેકદાસ શરણ આંગે મોક્ષ તું કરે.

છેલ્લો ૧

છેલ્લો. ૨

છેલ્લો. ૩

છેલ્લો. ૪

છેલ્લો. ૫

ભજન ૪૬ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૩

ઓળખી લે તું આતમા વીવેક જો કરી;
 હું તું કરી બેઠો તેને મેલજો પરી.
 માત નહી તાત એતો નીશ્ચે છે ખરી;
 એક ચરાચર આતમામાં સરવે છે હરી.
 નામ નહી ઠાંમ નહી જો જો મન કરી;
 ઘટમાં તારો રામ બેઠો શોધને જરી.
 મૃગ જેમ કસ્તુરી શોધે વનમાં ફરી;
 વસ્તુ તારી પાસ રહે છે ખોલજો ઠરી.

ઓળખી ૧

ઓળખી ૨

ઓળખી ૩

જન્મ મરણ નહી તારે દેખને જરી;
 શરીર જન્મે મરે છે એ વાત તો ખરી. ઓળખીં ૪
 માણેકદાસની અરજ તમે હૃદયમાં ધરી;
 એક આત્માને ઓળખ્યા પછી બેઠા ત્યાં ઠરી. ઓળખીં ૫

ભજન ૪૭ મું.

રાગ ઉપરનો પદ ૪.

તારી કાયામાં બોલે છે તેને દેખને જી,
 મથ્યા બહાર દોડે મૂરખ આવરદા વહી. તારીં એ રેક.
 આશા તૃષ્ણા બેઠી બેઠી સુખના ઘડી,
 રાત દિવસ ધંધામાં ધાયો બૃદ્ધિ ત્યાં નડી. તારીં ૧
 ભવય વાસનાનું મૂળ બળ્યું ના જરી,
 ફાગટ ફેરો થયો તારો મિથ્યાશ્રમ કરી. તારીં ૩
 કલ્પવૃક્ષ ઝાડ તળે બેઠો ના ઠરી,
 દુઃખ દરિયામાં ગડયો તને શાંતી ના જરી. તારીં ૪
 પળ પળ આયુષ્ય જા તું તારું રેલજેમ વહી;
 આર્થીતાનો કાળ આવી બાંધશે તહીં. તારીં ૫
 માટે હરીભજન કર કારજ લે કરી,
 માણેકદાસની શીખ (માનો) જાશે તો તરી. તારીં ૬

ભજન ૪૮ મું.

રાગ વાર મારા વીરારે, એ.

આવો આપણ જઈએ, પ્રભુજીના દેશમાં;
 મનડું માફું તલપી રહું તમ પાસ.
 હોતે ને પ્રીતેતોરે હરીગુણ ગાઈશું,
 દેખું હુંતો ઘટમાં તેનો આભાશ. આવોં ૧
 મરજીવા થઈનેરે ભળે સતસંગમાં,
 ત્યાંતો મળશે અખંડ આનંદ અપાર:

નીરલે ઘડનેરે મોળે ત્યાંતો માણીએરે,
વસ્તુ ઓળખાણી હવે આવાર.

આવો૦ ૨

અખંડ ખૂમારીરે અંગમાં વ્યાપી ઘણીરે,
ફવાટાંમાં થઈ રહ્યો રાણુકાર;
શુદ્ધી ના રહી મારીરે એક ચીત્ત થઈ રહ્યોરે,
સૂરતા પહોંચી અખંડ સૂન્ય મોઝાર.

આવો૦ ૩

આદી મધ્ય અંતે એક અખંડ છેરે,
તેને તમે જો જો કરીને તપાસ;
બાહેર નહીં દેખો, ઘટમાં વસ્તુ તે ભરીરે,
ખોલી જોતાં દેખાશે તે તારી પાસ.

આવો૦

નીશ્ચે કરી રાખોરે નામના નિશાંણમાંરે,
તેમાં તારૂં સરશે સરવે કાજ;
માણેકદાસની અરજેરે તમે હૃદયમાં ધરોરે,
બળશે તારા ત્રિવીધી કેરા તાપ.

આવો૦ ૫

ભજન ૪૯ મું. રાગ ઉપરનો પદ. ૨.

સવેલાથી ચેતોરે; અવસર વીતી જાયછેરે;
પછે સમજણ નહીં આવે તારે કામ.
મૂંડી તો ગુમાવીરે કારજ તારૂં ના સર્થુરે,
આગળ તને ક્યાંઈ ના મળશે ઠામ.

સવેલાથી૦ ૧

તુંતો પરદેશીરે મૂંડી લઈ આવીયોરે,
આપાર માંડ્યો ઉલટો મૂરખ ગમાર;
દેવાળું કાઢીનેરે હારી બેઠો દામનેરે,
ટોઠો આંખો અનંત ખોટ અપાર.

સવેલાથી૦ ૨

બાળ ખોટી માંડીરે રમવાને કારણેરે,
રમતાં રમતાં ઉમર બીતી જાય;
પાછું ફરી ન જોયુરે ખરા ખોટાનું પારખુરે;
વિચાર કરજે તુંતો પાછળ પસ્તાય.

સવેલાથી૦ ૩

પટેલાઇમાં પૂરોરે પંચાતો તો બહુ કરીરે,
 દુઃખી કરતો અનંત જીવ અપાર;
 પરતું બુઝું કરીરે હરખ તને અતી ઘણોરે,
 લાંચો લેતાં દયા ન આવી લગાર.

સવેલાથી૦ ૪

માટે સત્ય ચાલોરે અસત્યને પરીહરોરે,
 ત્યાં નથી કાંઈ પોપાંખાઇનું રાજ;
 માણેકદાસ કહેછેરે તાહારા કાજનેરે,
 માટે ભજન કરો મળે સુખ ઝાજ.

સવેલાથી૦ ૫

ભજન ૫૦ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૩.

સૂરો પૂરો હોયરે સનમુખ તે વીચરેરે,
 મુસ્તક મેલી આગળ જાય તત્કાળ;
 પાછું ફરી ન જૂવેરે માયા કેરી જાળમાંરે,
 મુસ્તક પડે ધડ લડે તે વાર.

સૂરો૦ ૧

દીપકને પતંગનોરે સ્નેહ અતી ઘણોરે,
 સૂરતા જેની લાગી છે દીવા માંય;
 પ્રાણુ જાતાં સધીરે ટેક તેતો નવ ચૂકેરે,
 અવર જગ્યા મેલી વસે નહી કયાંય.

સૂરો૦ ૨

જલને મીનનેરે પ્રીત ખાંધી હેતસુરે,
 રાત દિવસ જલમાં તેનો વાસ;
 ઘડી નહી ન્યારોરે આનંદ તેને ત્યાં ઘણોરે,
 ખાહેર પડે જાશે પ્રાણુ તત્કાળ.

સૂરો૦ ૩

ભક્તિનાં લક્ષણ એવાંરે મન સાથે જાણીએરે,
 મુસ્તક મેલી વસ્તુ લીધી છે આવાર;
 સૂરતા જેની લાગીરે એક અખંડમાંરે,
 તેને નહી માયાનો પાસ લગાર.

સૂરો૦ ૪

માટે હરીજનોરે એવા થઇને વીસસેરે,
 રાત દિવસ રટો શ્રીરાધાવરરાય;

માણેકદાસ તું સમજેરે ફરી અવસરના મળેરે,
તું તો હવે શીદને ફેરા ખાય.

સુરો ૦ ૫

ભજન ૫૧ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ ૪

મરણવાની વાતોરે કોના આગળ કીણ્યેરે,
નથી મળતો આ જૂગમાં હીતકાર;
દેશની તો વાતોરે દીલ થકી દાખવુંરે,
પ્રેમ થકી ભેટું તેણીવાર.

મરણવા ૦ ૧

કુવા કેરી છાઆરે કુવામાં સમાંધ રહીરે,
જેમ મુગો સાકર ખાઈને મલકાય;
આનંદ તેના ઉરમાંરે કોને એતો દાખવેરે,
એ વસ્તુ તો કોઈથી નહીરે કળાય.

મરણવા ૦ ૨

જળમાં કમળ રહે છેરે સ્પર્શ તેને ના થતુંરે,
રાત દિવસ જળમાં તેનો વાસ;
ઘડી નહી ન્યાફરે બંધનમાં તે તો નહીરે,
ળીજે ઠેકાણે નહી તેની આસ.

મરણવા ૦ ૩

એવા હરીજનોરે સંસારમાં રમતા રમેરે,
રાત દિવસ કરે છે રણુકાર;
વૈર નથી વસ્યાંરે સૌ સાથે વાલ છેરે,
નજરે દેખે રામરૂપ નિરધાર.

મરણવા ૦ ૪

સાચું સગપણ એ છેરે ખેલી તારો કોઈ નથીરે,
તેના સાથે પ્રીત કરોને આજ;
માણેકદાસ ભરપૂરરે ક્યાંધ ઠાલોએ નથીરે,
અંતરમાંહે હરી દેખીને ગાજ.

મરણવા ૦ ૫

ભજન ૫૨ મું.

રાગ. ત્રટ જમુનાજીકો તીર ખંસી ધુન ખાજ રહી-એ.

તું તારું સંભાળરે; અવસર તારો વીતીરે જાય. તું તારું સંભાળ.
આરે કાયામાં અમુલખ હીરા; કીંમત કોઈથી ન થાયરે. અ ૦ ૧

સૂરા હોગે તે ઝોળખી બેઠા; અલયપદમાં સમાયરે. અં ૨
 કાયરનું એ કામ નથીને; સૂરા સનમૂખ કોઈ થાયરે. અં ૩
 મરણવા કોઈ મોતી લીધાં; કાયર ડુખી જાયરે. અં ૪
 આ દુનીયામાં મોટો મનુષ્ય દેહ; તેમાં તરવાનો ઉપાયરે. અં ૫
 આરે કાયા છે પુલ કેરીવાડી; પળમાં સૂકાઈ તે જાયરે. અં ૬
 તારી કાયાની કીંમત ના સમજે; મળમુત્રમાં રગડાયરે. અં ૭
 હજુ મૂરખ તું ચેત સવેલો; હરી ભજ્યાથી મોક્ષ થાયરે. અં ૮
 માણેકદાસની શીખ માનોતો; ચોરાશી તાપ જુજાયરે. અં ૯

ભજન ૫૩ મું.

રાગ. ઉપરનો ૫૬ ૨.

આવા ગમન દુઃખ હાઈરે, ચેતો કોઈ ચેતનહાર.
 ભરમાયો તું તો માયા દેખીને, વીજળીના ચમકારરે. ચેતો ૧
 આરે કાયા મળમૂત્ર જેવી, હાડ માંસ લોહી ધારરે. ચેતો ૨
 ધન જોખનની મોટાઈ તારે, વીખરાતાં નહીં વારરે. ચેતો ૩
 આરે દુનીયામાં કોઈ નથી તારું, સગાં કુટુંબ પરીવારરે. ચેતો ૪
 ગુરૂ વીના તારૂં કોણુ છે બેઢી, તેની સંગાતે કર ખ્યારરે. ચેતો ૫
 વેગે ઉપાયથી ચેતી લેજે, પળનો ભડંસો નહીં ધારરે. ચેતો ૬
 આ શરીર છે પાંચ તત્ત્વનું, તેમાં મૂરખ તું વિચારરે. ચેતો ૭
 કલ્પીત માત્ર નામ તારું છે, નહીં તેમાં કાંઈ સારરે. ચેતો ૮
 માણેકદાસ કહે હરી ભજોતો, વેગે ઉતરો ભવ પારરે. ચેતો ૯

ભજન ૫૪ મું.

રાગ ઉપરનો ૫૬ ૩.

આત્મા અખંડ અવીકારરે, જોજો તુંતો મનમાં વીચારી.
 દેહનો જન્મ દેહનો મરણ, તુંતો રહ્યો નીર્વીકારીરે. જોજો ૧
 પૂણ્ય પાપનો તારો દેહ બન્યો છે, તેમાં તને છે દુઃખ ભારીરે. જોજો ૨
 બ્રહ્મસ્વરૂપથી આત્મા આવ્યો, ઘર ભૂલ્યો છે માયા ધારીરે. જોજો ૩
 કોટી કલ્પનું અજ્ઞાન તારે, મૂંડી શુભાવી બેઠો હારીરે. જોજો ૪

તારો દેશ રળીઆમણો દીસે, તેને ભૂલ્યો અહંકારીરે.	જોજો ૫
સગાં સહોદર નાર સંગાતે, શીદ થાએ તું ખૂવારીરે.	જોજો ૬
સવ સુધીએ કુટુંબ તારો, એક દેશના છે વેપારીરે.	જોજો ૭
જા ગુરૂ શરણે હેત કરીને, વેગે લેશે તને તારીરે.	જોજો ૮
માણેકદાસ કહે ભક્તિ કરોતો, મોક્ષની મલશે ખારીરે.	જોજો ૯

ભજન ૫૫ મું.

મૂંડી શુભાવી તેં આવારરે, તુંતો પરદેશી વેપારી.	
વેપાર માંડ્યો ઉલટો મૂરખ, ખળે ખળર થાસે તારીરે.	તુંતો. ૧
કામકોથ જેવા નોકર રાખ્યા, મોહમદ છ કારભારીરે.	તુંતો. ૨
મનનો રાજા હુકમ કરે છે, દશ ઇન્દ્રીયો વ્યભીચારીરે.	તુંતો. ૩
નફા ટોટાનો મેળ ન મેળવ્યો, આખર થયો છે ખુવારીરે.	તુંતો. ૪
ભક્તિ શ્રદ્ધાની દુકાન માંડજે, માલભરજે સુભ કારીરે.	તુંતો. ૫
ક્ષમા સંતોષી નોકર રાખજે, વિવેક વિચાર જમાદારીરે.	તુંતો. ૬
ચોખ્ખું ખાતું કરી તું રાખજે, લેખાં લેશે મુગટ ધારીરે.	તુંતો. ૭
સરભર ખાતું પુરે થાસે, ફરી નહી આવે દેહ તારીરે.	તુંતો. ૮
માણેકદાસ એવા નર કોઈક છે, ભક્તિના અધિકારીરે.	તુંતો. ૯

ભજન ૫૬ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૫.

મેં વહેવાર બાંધ્યો તારોરે, સામળીયાથી પ્રીતજ કરી.	
બ્યાપાર કરવા સૌકો આવે, ઉર આનંદ બહુ ભરીરે.	સાં ૧
ત્રીવીધી તાપ વડે બળે છે પ્રાણી, અંતર આત્મા ઠરીરે.	સાં ૨
પ્રેમ ભક્તિ તો મુજને ભાવે, બીજી વસ્તુ મેલી પરીરે.	સાં ૩
રામનું ધન મારે માલ ખજાના, ભંડાર ભરપૂર ભરીરે.	સાં ૪
એ ધનના કોઇ ભોગી થાસો, જાસો સંસાર તમે તરીરે.	સાં ૫
જેણે ભર્યું ધન રામનામનું, ખુટશે નહીં એનું જરીરે.	સાં ૬
ખીજો વહેવાર મારે કામ ન આવે, બહુ કુટાયો ફેરા ફરીરે.	સાં ૭

એવી ભક્તના વિરલા જોગી, ઠરીને ખેઠા હવે ઠરીરે. સાં ૮
માણેકદાસ ચરણનો સેવક, અરજ મારીતો રૂઢે ધરીરે. સાં ૯

ભજન ૫૭ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૬.

નમીયા સોનર મોટારે, હરી તેની વારે ધાયા.
પ્રહ્લાદ ભક્તની નમ્રતા મોટી, અભય પદમાં સમાયારે. હરીં ૧
હરીશ્ચંદ્રરાયે સત્ય ન મેલ્યું, અંત વખત પ્રભુ આંબ્યારે. હરીં ૨
નાંમા ભક્તપર બાદશાહ કોખ્યો, ગાયજીવાડીએ બચાવ્યારે. હરીં ૩
હાંમા ભક્તે બાંડારો છુટાવ્યો, વીઠીયો ચમાર થઈ ઉભયારે. હરીં ૪
નળરાજ જેની દમયંતી રાણી, દુઃખ વેઠી સૂધારી કાચારે. હરીં ૫
નીચ જાતી અજમેલ છે પાપી, નામ સમરતાં જમ ભાગ્યારે. હરીં ૬
સદનો કસાઈ પૂરણ ભક્ત છે, ત્રાજવે સામળીયો તોલાયારે. હરીં ૭
મોરુધ્વજ રાજ મહા સત્યવાદી, કરવત માથે તો મેલાયારે. હરીં ૮
એવા નર એતો હરીને ગમીયા, માણેકદાસ મન ભાવ્યારે. હરીં ૯

ભજન ૫૮ મું.

રાગ. પડવેની પડખોત ઘટમઃ ભૂલીરે. એ રાગ.

પાપ કરમની રીત, સરવે મેલોરે;
ગુરૂ જ્ઞાન કુંચી લેઈ હાથ, અંતર ખેલોરે.
અમુલ્ય વસ્તુ ભરી માંચ, જોતે તપાસીરે;
તારા ઘટમાં જોઈશરામ, સરવે પ્રકાશીરે.
તારા પૂરવતું તો પૂણ્ય, સહેજે પ્રગટશેરે;
હવે ચેતીલો આણીવાર, દુઃખ તારૂં દળશેરે.
તારા અનેક જન્મના દોષ, ટાળી દેજેરે;
સત્ વચન ઉપર વિશ્વાસ, રાખી લેજેરે.
સંસાર સુખ દીસે છે, સ્વપ્ના જેવુંરે;
એતો અલ્પ સુખ જણાય, વીખડા જેવુંરે.
હવે કરીલો તુંતો હેલ, હરીના સાથેરે;

તારા બળશે ત્રિવીધી તાપ, બાળ હાથેરે.
હરી સ્મરણતું તો ધ્યાન, હવે ધરજેરે;
તાઈ જન્મ મરણ મટી જાય, એવું કરજેરે.
ફેરો મલ્યો મનુષ્ય અવતાર, ફરી નહી આવેરે;
માણેકદાસ કહે આવાર, ફેરો ગુમાવેરે.

ભજન પદ મું. રાગ ઉપરનો પદ ૧.

તારા મનને મારી નાંખ, સુખ તને મળશેરે,
તારા અનેક જન્મનાં દુઃખ સહેજે ટળશેરે.
તારી કુડ કપટ પંચાત, સરવે મૂકેરે;
મળ્યો અમુલ્ય મનુષ્ય અવતાર, અવસર ચૂકેરે.
હીરો આવ્યો છે તારે હાથ, પરખે પ્રાણીરે;
એને ઓળખ્યો નહીં લગાર, મૂરખ જાણીરે.
તુંતો અનેક જન્મના ભોગ, બહુ ભોગવીઓરે;
તોય વિષય ઉપર ઘણી પ્રીત, ભાવ ન ટળીઓરે.
તારા ખટશત્રુને કાઢ દુઃખ તને આપેરે;
તારા વૈરી રહ્યા ઘટમાંય, બહુ સંતાપેરે.
સમજણ નહીં તને લવલેશ, સંગત ખોટીરે;
તને જરા ન આવી શાંત, દુઃખમાં દોટીરે.
સજ્જન પુરૂષનો સંગ, વેગે કરજેરે;
તારા ભવનાં દુઃખડાં જાય, સુખે ફરજેરે.
એક રામનામનો જાપ અંતર જપજેરે;
માણેકદાસનું વચન વિચાર ઉર મંડપજેરે

ભજન ૬૦ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૩.

હરી ભજનવિના તેં આજ, વરસ ગુમાવ્યાંરે,
છંયાં છોકરની સંગાત, આનંદમન ભાવ્યાંરે.

આશા તૃષ્ણા રહી અપાર, સંગત ખોટીરે;
 પીવાં ઝાંજવાનાં જળ, જેમ દેશે દોટીરે.
 સ્વપ્નામાં દેખ્યું હોય, એ તો ખોટું રે;
 ભગી ભેતાં કંઈ ન જણાય, એ પરપોટું રે.
 હવે તું તારું સંભાળ, આળસ મૂકી રે;
 ઉઠ અચેત લૂણ હરામ, અવસર કીરે
 આ કલ્પમાત્ર સંસાર, નજરે આવે રે;
 તેમાં હું તું નહીં લગાર, એક દર્શાવેરે.
 એક અખંડ ભર્યો ભરપુર, ક્ષણું નહીં ઠાકીરે;
 જડ ચેતનમાં પ્રકાશ; નજરે નીહાળીરે.
 ગુરૂ જ્ઞાનથી નજરે દેખ, અંતર ભેભેરે;
 એક ઇશ્વરરૂપ દેખાય, મનમાં મોભેરે.
 પાંણી પેલી ખાંધી લે પાળ, નીર વહી ભશેરે;
 માણેકદાસનું વચન વીચાર, કારજ થાસે રે.

ભજન ૬૧ મું.

રાગ. ઉપરતો. પદ, ૪

એક દહી પટી મેદાનમાં, કોઈ ખેતોરે;
 ઉઠો હરીજન ખેતો આજ, અવસર છેલ્લોરે.
 દહી ત્રિગુણ માયાથી ગુંથાઈ, રચી અતિભારીરે;
 તેમાં રચી ઇંદ્રીયોદશ, તત્ત્વ વિચારીરે.
 તેજ પૃથ્વી વાયુ આકાશ, જળ રચ્યો એવોરે.
 માંહી ચેતન હંસો જીવ, રચ્યો છે તેવોરે,
 એને પાપ નહીં કાંઈ પૂન્ય, નજરે દેખોરે;
 એક અખંડ બ્રહ્મ સ્વરૂપ, આત્મા લેખોરે.
 તારા અંતરના અંધકારથી, નવ દેખેરે;
 તને સતગુરૂ મળે દલાલ, વસ્તુ પેખેરે.
 આ માયા છે મોટું વન ભૂતવણી ભારીરે;
 તેમાં ભૂલ્યા પડ્યા અનેક, મળી નહીં ભારીરે.

તુંતો અનેક જન્મ સંસાર, માંહી લપટાયોરે;
તેમાં નીકળ્યાનો ઉપાય તને નહી કાવ્યોરે.
ગુરૂ વચન રાખો ઘટમાંય, જન્મથી ટળશેરે;
હઠી જીતીલ્યો માણેકદાસ, તમેતો ઠરસોરે.

ભજન. ૬૨ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૫

ત્રીસ લક્ષણ છે શુભ, સંતનાં સુખકારી રે;
તેના અધિકારી વિરલા કોઇ, મનમાં વિચારીરે.
દયા ધીરજ દીનતા, પાર ક્ષમા વંતોરે;
નીરલોભ શોક અકોધ, વીવેક સંતોરે.
શશીસમ શીતળ સ્વભાવ, પરધન મેલીરે;
સંતોષ રાખે અપાર, પરનારી ઠેલીરે.
હું'પદ નહીં બહુ વીચાર, નીરમાં ન રહેશેરે;
મુખે પોતાનાં કદી વખાંણુ, એ નહીં કરસેરે,
શ્રવણ કીરતનનો ભાવ, સ્મરણ કરશેરે;
ગુરૂશેવા ઉપર પ્રીત, વંદન ધરશે રે.
અરચન ભકતી છે દાસ, મન ભાવેરે;
સખાભાવ રહ્યો મનમાંય હરીગુણ ગાવેરે.
આત્મા નિવેદન ભાવ, બહુ પ્રકાશેરે;
પ્રેમ લક્ષણ આનંદકાર, પવીત્રાઇ પાસેરે.
ગુરૂ જ્ઞાન રહે છે અપાર, એ મન મુખીયોરે;
માણેકદાસ એવા ગુણ હોય, સદાયે સુખીયોરે.

ભજન ૬૩ મું.

રાગ, સતગુરૂ મુજને કીધી ભારી સહાય ઓળખાવ્યો નીજ આત્મારે. એ
તુંતો આવ્યો પરદેશી મેમાન, મૂખાકરી રૂડી કરજેરે;
આળસ મેલી ઉઠ તું ગુમાર, અવસરને ઓળખી ફરજેરે. તુંતો. ૧
ગુરૂ શબ્દતું જ્ઞાન રૂઢે રાખ, અધકાર તારો ટળીજશેરે;

ચિત્ત વૃત્તી રાખે તુંતો સ્થીર, અંતરની ગાંઠો ગળીજશેર. તુંતો. ૨
 મનને મારી નાંખે તું આવાર, આશા તૃષ્ણાને ટાળજેરે;
 તારા ઘરનો કરજે તું તપાસ, બીજી વસ્તુને બાળજેરે. તુંતો. ૩
 ખેપ કરીને ખોળી કાઢે આંચ, વસ્તુતો તારી દેહમાંરે;
 કાટી જન્મનું અજ્ઞાન છે ઘટમાંચ, બોળખીયા નહીં જેહમાંરે. તુંતો. ૪
 તેને હવે કરજે સત્સંગ, નિર્મળ બુદ્ધિ થાય તાહરીરે;
 તેના સંગ સુખ રહ્યું છે અપાર, ગુરૂ ઘરની ચઢજે પાયરીરે. તુંતો. ૫
 અંતર વાસના ટાળો આંણીવાર, ત્રિવીધી તાપ નેટશેરે;
 માણેકઢાસનું વચન રૂઢે રાખ, મૂસાફરી તારી ફેટશેરે. તુંતો. ૬

ભજન ૬૪ મું. રાગ. ઉપરનો પદ ૨.

છેલ્લો અવસરતારો તું સંભાળ, ફરીથી નહીં આવશેરે;
 અવસર ચુકે નહીં સરેકાજ, આવેળા તારો દાવ છેરે. છેલ્લો. ૧
 ચૂપ કરીને ચેતીલો આવાર, નિંદ્રાથી તુંતો ભાગજેરે;
 અનેક જન્મથી મોહ્યા માયામાંચ, ચેતીને હવે ભાગજેરે. છેલ્લો. ૨
 કુડ કપટને કાઢેથી સુખ થાય, અંતર વૈરાગ્ય રાખજેરે;
 તેથી તને શાંતિ મળશે આંચ, અમૃત રસ ચાખજેરે. છેલ્લો. ૩
 અમર થયાનું પુરું છે એલાંણુ, ફરી નહીં આવે દેહપીરે;
 તેનો આનંદ છે અપાર, વેમાંને જોશો વેગે ચઢીરે. છેલ્લો. ૪
 બ્રહ્મ સ્વરૂપમાં મળ્યા નર જેહ, અવસર તો તેનો સુધર્યોરે;
 તેનો અધિકારી કોઈ સંત, અમુલ્ય હીરો પારખ્યોરે. છેલ્લો. ૫
 છેલ્લી શિખમણ રૂઢેરાખો, સંતોનો પોકાર સાંભળોરે;
 માણેકઢાસ કહે ચેતીલ્યો આવાર, ત્રિવીધી તાપે શીદ બળોરે. છેલ્લો. ૬

ભજન ૬૫ મું. રાગ. ઉપરનો. પદ ૩.

ગુરૂ ભૂજને આપ્યું અવીચળ જ્ઞાન, અંતરના પડદા ખોલીયારે;
 મહેર કરીને મોહન બોળખાવ્યા, સુખના સમુદ્ર ઉછળ્યારે. ગુરૂં ૧
 સૂરતા મારી પહોંચી અખંડમાંચ, શુન્ય શીખડ ઘટ બાંધીયુરે;
 મનની ભ્રમણા ભાગીછે આવાર, નિશ્ચેના નામે સાંધીયુરે. ગુરૂં ૨

કોટી જન્મની કુમતિતો કાપી, સત બુદ્ધિ અંગે બ્યાપી છે;
 અહંકર્તાનો થયો છે અભાવ, બુદ્ધિ નઠારી કાપીછેરે. ગુરૂજી ૩
 દ્રષ્ટપ્રદાર્થ ખોટો દીસે આજ, આત્મા અખંડી એકછેરે;
 જ્યાં જોઉં ત્યાં દેખું એનું રૂપ, સાચી ભક્તિની ટેકછેરે. ગુરૂજી ૪
 પુર્વજન્મની પ્રીતો પ્રગટી આંચ, વસ્તુતો આવી હાથમાંરે;
 દુઃખદરિયાનો ટળી ગયો સંતાપ, સંગ કરવો એના સાથમાંરે. ગુ. ૫
 હવે ન ભૂલું કદીએ એનું નામ, આઠે પહોર હું ઉચરુંરે;
 માણેકદાસને આનંદ છે અપાર, સમુદ્ર હુંતો રહેજે તરુંરે. ગુ. ૬

ભજન ૬૬ મું. રાગ ઉપરના પદ ૪.

ભક્તિ મોટું સાધન છે અપાર, બીજાં સાધન નકામનાંરે;
 તેનો મહિમા ગાય વેદ પૂરાણ, સાધન છે સાચા સામનાંરે. ભ. ૧
 તેથી વાલો રીજે છે અપાર, ઉંચ નીચ એ નથી દેખતોરે;
 હરી ભજે તે હરીનો કહેવાય, સાચો છે જેને નેકતોરે. ભ. ૨
 પાંડવ હતા મોટા રાજકુમાર, ભક્તિ કીધી નેહથીરે;
 સામળીઓ તો રથ ઉપર અસ્વાર; વાસીદાં વાળ્યાં દેહથીરે. ભ. ૩
 સતયુગ રૂપી રહેતા બહુ અપાર, ધ્યાન ધરી બેઠા વનમાંરે;
 ભાવ દેખ્યો ભીલડીનો ત્યાંચ, બોર ખાધાં છે મગનમાંરે. ભ. ૪
 અઘાત પ્રેમ કરમાંનો જણાય, ખીચડો આરોગ્યો પ્રેમથીરે;
 કોઈ સતીને દરસણ ના દેવાય, ગુણકા ઘેર જાએ નેમથીરે. ભ. ૫
 અનેક ભક્તનાં કારજ કર્યાં આંહી, પ્રેમના વશ વાલો થાયછેરે;
 માણેકદાસ એવા જાંતોનો દાસ, હેતે કરીને ગાયછેરે. ભ. ૬

ભજન ૬૭ મું.

રાગ-ઝાંણી જાંણી મેંતો જાણીરે-એ.

પાપી પંચાતમાં પૂરારે, માયામાં લપટાણા;
 ભૂંડુ કરવામાં છે સૂરારે, માયામાં લપટાણા.
 સંત દેખીને રીસ કરે છે, જેમ ધુવડ બોલે ધુરારે. માયામાં. ૧
 ચોટે બેશીને દોષ જૂવે છે, નિંદા કરવામાં છે પૂરારે. „

નાટક ભવૈયાનો નૃત્ય દેજે છે, હરી ભજનમાં મહુરારે, માં ૩
 રૂડું કરવાની રીતના સમજે, ધર્મ કાર્યમાં અધુરારે. „ ૪
 માયા દેખીને એ મસ્ત ફરે છે, સંત દેખી રહે દુરારે. „ ૫
 નિર્લજ્જ વાતોમાં હોંશ ઘણેરી, ગીત ગાવામાં મંજૂરારે. „ ૬
 અંતડ ઉંડી કાતી ભરી છે, મૂખે વાંણી છે મધુરારે. „ ૭
 નખ શીખ સૂધી પાપ ભયું છે, વિષય માંહે ભરપૂરારે. „ ૮
 સંત શિખામણ કાને ન સૂણે, ચોરાશીમા ભટકુરારે. „ ૯
 માણેકદાસની સીખ માંનો તો, હરી ભજન રાખો ઉરારે. „ ૧૦

ભજન ૬૮ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૨

અજ્ઞાની અવગુણુ ભારીરે, હું પદ માંહી ફરે છે.
 સંગત એને નહારીરે „
 દેવ દર્શનથી વેગળો રહે છે, ધંધામાં ઝંખના ભારીરે. હું પદ. ૧
 આશા તૃણામાં પૂર્ણુ ભર્યો છે, દુઃખ દરિયામાં દુખારીરે. હું પદ. ૨
 ઘરમાં દેવાળાંની ધૂણુજ પેઠી, ધૂણે છે નર અને નારીરે. હું પદ. ૩
 ખાવાપીવાનું સાફ જોઈએ છે, કળએ આરંભે છે કારીરે. હું પદ. ૪
 જૂઠું ખોલ્યાનું તો જોરજ ભારી, લાંચો માંહે હોંશીઆરીરે. હું પદ. ૫
 કથા શ્રવણ કદી નવ કરતો, ભૂંડી વાતો લાગે પ્યારીરે. હું પદ. ૬
 અનેક જન્મનાં પાપજ મળીયાં, સત્સંગ બહુ લાગે ખારીરે. હું પદ. ૭
 ઠઠાખાણમાં ઠાઉકો ગણો, હરિ ભજને લાજે ભારીરે. હું પદ. ૮
 અધર્મનાતો ઓઘજ વળીયા, નિકળ્યાની નહિ રાખી ખારીરે. હું પદ. ૯
 માણેકદાસ એ સંગજ ત્યજીએ, વચન માફ તો વિચારીરે. હું પદ. ૧૦

ભજન ૬૯ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ ૩.

સત્સંગમાં ચીત રાખોરે, તમે સહેજમાં તરસો.
 મિથ્યા વચન નવ ભાખોરે, „
 સત્ સંગથી સંત નિર્મળા દીસે, સ્વાદ તેનો જશ ચાખોરે, તમે ૧

અંતરના અવગુણ ઝટ જાણે, પાપબુદ્ધિ નહિ રાખોરે. તમે૦ ૨
 લોક નિંદે તેને નિંદવા દેજે, હિંમત બહુ તમે રાખોરે. તમે૦ ૩
 મધ્ય દરિયામાંથી મોતી લીધાં, સૂરવીર સનમુખ દાખોરે. તમે૦ ૪
 સુરતા લાગી જેની સૂન્ય શિખરગઢ, આવા ગમન નહીં તાખોરે. તમે૦ ૫
 પ્રીતો બાંધી જેણે પરિશ્રદ્ધ સાથે, સાચાં ભાવથી તમે ભાખોરે. તમે૦ ૬
 હંસ સભામાં પ્રીતજ રાખો, દુષ્ટ સંગથી બુદ્ધાખોરે. તમે૦ ૭
 સાચાનાં મૂળતો ઉંડાં દીસે છે, ભરપુર સઘળે ભાખોરે. તમે૦ ૮
 કાવર હતા જીવ તે ડુબી ગયા, મરજીવાનો તો ચલાખોરે. તમે૦ ૯
 માણેકદાસ નીરસે તમે થાજે, પ્રીત પ્રભુ સાથે રાખોરે. તમે૦ ૧૦

ભજન ૭૦ મું.

રાગ. ઉપસો. ૫૬ ૪.

સૂરતા લાગી જેને સાચીરે. તેને પરી શ્રદ્ધ ભેટયા.

અવર વસ્તુ નહીં જાચીરે.

”

દયા દાનમાં એ ભરપૂર રહેછે, અંતર આનંદ ઉદલાસીરે. તેને૦ ૧
 નેણુ વેણુ એનાં નિર્મલદીસે, હૃદય કોમળતા ખાસીરે. તેને૦ ૨
 મૂખે અમૃત જેવાં વચન બોલેછે, રાત દિવસ એ ઉદાસીરે. તેને૦ ૩
 મૂંડું કરે તેનું રૂડું કરે છે, હારે સ્મરણમાં સહેવાસીરે. તેને૦ ૪
 ભીતર વૈરાગ્ય ભારે વધ્યો છે, ભક્તિ કરે એતો સાચીરે. તેને૦ ૫
 પોતાનો આત્મ તેણે દેખ્યો, એક ચરાચર ભાસીરે. તેને૦ ૬
 ક્ષમા સંતોષ ચીત્તમાંહે વસેછે, ઘેર બેઠાં તેને કાશીરે. તેને૦ ૭
 હરીશુર સંત સહુ એક જાણે છે, એતો રહે વિશ્વાસીરે. તેને૦ ૮
 દવન્નામાં હરખ શોક ન આવે, તેતો વૈકુંઠના વાસીરે. તેને૦ ૯
 માણેકદાસ એવાં સંતોનાં લક્ષણ, મીટગઢ તેને ચારાસીરે. તેને૦ ૧૦

ભજન ૭૧ મું.

રાગ ઉપરનો. ૫૬ ૫.

લોભી જીવ તુંતો વાણીયારે, તારા કુઠને કાઢે;

પાપે ભયાં તે માણીયારે.

”

કુક કપટનાં કાટલાં કીધાં, તરકટ ત્રાજવે તોલીયારે. તારાં ૧
 હંભ પાખંડ કેરી હાંડી છે કરમાં, અહંકાર શેર કર ફરીયારે. તારાં ૨
 શેઠ વાણોતર માલ જોખે છે, પાપ પ્રપંચ માલ ભરીયારે. તારાં ૩
 છળ અંતરના ચોપડા લીધા, ખડીયો ખોટો ખોલ વાપરીયારે. તારાં ૪
 કામ કોધ કેરી કલમ લીધી, લોભ લાલચમાં ડુબીયારે. તારાં ૫
 રખડવા કેરી રૂશનાઇ લીધી, શેઠ ભોળા મોટા ખૂટીયારે. તારાં ૬
 મદ મચ્છર કેરા મંદીર બેઠા, જુગમાં શાણા થઈ ફરીયારે. તારાં ૭
 મોહ મમતા ઘેર માયા ઘણી છે, પાપ પેઢીમાં વસીયારે. તારાં ૮
 ખોટા કરમ કેરાં ખાતાં લખે છે, એવા ડાહ્યા મેં જાણીયારે. તારાં ૯
 માણેકદાસ એવો વેપાર ઉઘો, ચોરાશીના ખાતે ભટકીયારે તારાં ૧૦

ભજન ૯૨ મું.

રાગ ગરબે સતગુરને રમીએ-એ.

ચાલો ભાઈ સતગુર હાટડીએ, ગુરૂજ્ઞાન લેઈ અંતર અડીએ;
 કદીરે પાછા ભવતો નવ પડીએ, અખંડવર આનંદથી વરીએ. એ ટેક.
 કારતકે કમળાનો સ્વામી, મળ્યો મને ભાવ કરી નામી;
 પૂરણ પદવી હતો પામી. અખંડ૦ ૧
 માગશર મર્મ ઘણો મોટો, સંસારનો ખેલ બધો ખોટો;
 આવ્યો મારે મૂંડીમાં ટોટો. અખંડ૦ ૨
 પોષે પરીબ્રહ્મ જોયા પાસે, અવગુણ મૂળ જ્યારે બળી જાસે;
 હૃદયમાં હરી તેને ભાસે. અખંડ૦ ૩
 માહે તો મન મારી ફરીએ, કામ કોધ ટાળી બધે રમીએ;
 સખ સાગર માંહે ભળીએ. અખંડ૦ ૪
 ફાગણે તો ફેરા નહી ફરીએ, ગુરૂજ્ઞાન લેઈ અંતર ગળીએ;
 હરિરે ગુરૂ ને તો ગમીએ. અખંડ૦ ૫
 ચૈતરે ચતુર થઈ ચાલો, બીજી વાત સરવે તમે બાળો;
 ખોટ શીદ ઘરમાંહે ઘાલો. અખંડ૦ ૬
 વૈશાખે વસ્તુ તમે લેજો, દેવાયતો અન્ન દાન દેજો;
 ભાવે કરી ભક્તિમાં રહેજો. અખંડ૦ ૭

જેઠે તો જન્મ મળ્યો રૂડો, થઇ બેઠો નારી તણો લુંડો;
પશુથકી તુંતો થયો ભૂંડો. અખંડ૦ ૮

અપાઠે અવગુણને તણ્યે, ગુરૂ જ્ઞાન લેવાને ધસીએ;
અંતર ઝોળખી હરિને ભળ્યે. અખંડ૦ ૯

શ્રાવણે સાચું વૃત રાખો, મુખેથી અશુદ્ધ નહીં ભાષો;
જરા એક હરિરસતો ચાખો. અખંડ૦ ૧૦

ભાદરવે ભ્રમણાં તો મોટી, કીધાં તેંતો કર્મ તણાં કોટી;
દીધી તેંતો દરિયામાં દોટી. અખંડ૦ ૧૧

આસોમાંતો અવસર સૂધારો, જીતીરે બાજી શીદ તમે હારો;
સંસાર બધો દીસે છે ખારો, અખંડ૦ ૧૨

અધીકે બહુ આનંદમાં રહીએ, માણેકદાસ વહેતામાં નવ વહીએ;
હેતે કરી હરી સરણું ગ્રહીએ. અખંડ૦ ૧૩

ભજન ૭૩ મું.

રાગ. કામણ દીસે છે અલખેલા તારી આંખમાંરે. એ પદ ૧
તારા ઘટમાં ઝોળખી લેજે સાચા સામને રે.

ઘણે કદથી દેહજ મળીયો, દુઃખના દહાડામાંથી ટળીઓ;
અવસર આંચો રૂડો ન મળીયો ઠાંમનેરે. તારા૦ ૧

પાપકરમની પંચાત મોટી, કીધાં કરમ તણાં તેં કોટી;
હારીઓ અવસર તુતો મૂર્ખ માંનનેરે. તારા૦ ૨

દુઃખની વેળા હવે ભૂલ્યો, દામ દેખીને બહુજ દુલ્યો;
રાત દિવસ તું ક્યો ગામો ગામનેરે. તારા૦ ૩

સંત સભાતને ખારી લાગે, પરમારથ બહુ છાતી વાગે;
હજી ન સુજાયું મૂરખ તારા કામનેરે. તારા૦ ૪

ચોરાશીનાં દુઃખડાં ભારે, ગુરૂ વિના ખીજે કોણ તારે;
માણેકદાસ કહે ભજનમાં બેસે ન દામનેરે. તારા૦ ૫

ભજન ૭૪ મું.

રાગ ઉપરનો પદ ૨.

સમજી નરને અમે જાણું તો શું કીજીએરે.

કાન આપ્યા છે કથા સાંભળવા, નેત્ર દીધા છે હરિ નિરખવા;

મૂખ આપ્યું હરિ શુભ ગાઇને રીજીએરે.

સમજી ૧

અર્થ આપ્યા છે તીરથ કરવા, હસ્ત દીધા પૂજ્ય કરિ દુઃખ હરવા;

તન આપ્યું હરિ ભક્તિમાં ભળી જઇએરે.

સમજી. ૨

તેહતણો ઉપકાર બૂદ્યો, કુટંબકળીલો દેખી દુહ્યો:

શુર શબ્દનું જ્ઞાન લઇને પીજીએરે.

સમજી. ૩

આંચો અવસર તમે સૂધારો, મનુષ્ય જન્મનો આવે આરો;

સંતો લેગા વેગેથી સમી જઇએરે.

સમજી. ૪

પંથ પ્રભુનો લાગે પ્યારો, જીતી જાણ શાને હારો;

માણેકઠાસની અરજ હૃદયમાં લીજીએરે.

સમજી. ૫

ભજન ૭૫ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૩

તમે ન જાણુશો મોટા બૂદ્યા, મૂરખ શું કરોરે.

કાચી કાચા ધુગ મળી જશે, પછે તને પસ્તાવો થાશે;

પાપકરમની મૂંઝી લઇ, તમે કાં ભરોરે.

તમે નં ૧

કડાં વેઠ ઘાલીને ફરતા, મૂંછ વાંકડી દેખી ઠરતા;

જમ ફૂત ત્રાસ થકી, હવે તમે ડરોરે.

તમે નં ૨

મેડી મંદીર જોઇને મોઢા, સેજ પલંગ સુખથી સોયા;

ઠાઢા થઇ દુનીયામાં, પાપો શું કરોરે.

તમે નં ૩

મૂવા પુઠે ભૂતો થઇ ફરસો, મળમૂત્ર ખાઇ દુઃખ ધરસો;

ભડકા કરીને ભમશો, કયાંઇ નહીં ઠરોરે.

તમે નં ૪

હવે ભક્તિથી થાસો મોઢા, અવર બીજતો સર્વે ખોટા;

માણેકઠાસનું વચન રાખે, નીશ્ચય તરોરે.

તમે નં ૫

ભજન ૭૬ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૪

વાતો કરતાં મીઠી, તેમાં તમારું શું બળેરે.
 વેદ પૂરાણો ભારે ભણીયા, ગણતર કાંઈ હવે નહી ગણીયા;
 લોભ લાલચમાં ભળીયા, અવગુણ નહીં ટળેરે. વાતો ૧
 કથા વાંચી ઉપદેશો કરતા, અંતરના અવગુણ નહીં હરતા;
 સામાનું મન જ્ઞાનહિમાળે, નહીં ગળેરે. વાતો ૨
 પાખંડ ઉપર પ્રીતી ભારે, સત્ય ધર્મની સિદ્ધિ ટાળે;
 સાચા સંત ઉપર કદી; ચીત નહી ભળેરે. વાતો ૩
 સાચાનાં મૂળ ઉંડાં ભારે, જૂઠ્ઠાં કોઈ નવહારે;
 અનેક વસ્તુથી એનું, ચીત નહીં ચળેરે. વાતો ૪
 ઇશ્વર રૂપમાં એતો ભળીયા, ફેરા તેના સર્વે ફળીયા;
 માણેકદાસ ગોવિંદના, ગુણમાં ભળેરે. વાતો ૫

ભજન ૭૭ મું.

રાગ. ધોળ. મદાલસાનું હાલરકું. પદ. ૧

વીરા જોઈ જોઈને વસ્તુ હોરીએ, તેમાં તુજને થાસે હીતકાર;
 કરજે તું વિચાર, માની લેને માહરું. એટલેક.
 એક ઉંઢર મારગમાં પડયો, તેને હંસે લીધો પાસમાંહી,
 કાપી પાંખ ત્યાંહી. માની ૧
 ચોર શાહુકારને સોખત થઈ, રાત પડે ત્યાં નિદ્રાવસ થાય,
 લૂંટી ધન જાય. માની ૨
 એક સર્પ પડયો મહા દુઃખમાં, તેને દુધ પાઈ સુખ કર્યું આંહી,
 લીધા પ્રાણ ત્યાંહી. માની ૩
 સિંહ પીંજરમાંડે દુઃખી થતો, તેને કાઢ્યો સજન સુખકાર;
 માર્યો તેણીવાર. માની ૪
 પાત્ર પરખ્યા વિના સંગ નવ કીજે, રૂડું સમજાવે માણેકદાસ,
 સુખનો સહેવાસ. માની ૫

ભજન. ૭૮ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૨

વીરા વસ્તુ રહી તારા પાસમાં, આત્મ દ્રષ્ટીથી જોજો પ્રકાશ;
 અંતરમાં સહેવાસ, નિર્ગુણ રૂપ તું દેખને. એ ટેક.
 સર્વે જગત બ્રહ્મરૂપ જાણજો, મિધ્યા દેખેછે જગત આભાશ,
 અજ્ઞાન સહેવાસ. નિર્ગુણ ૧
 તુંતો ભૂલી ગયો તારા રૂપને, બાહર દેખે નહીં આવે હાથ,
 વસ્તુ તારી સાથ. નિર્ગુણ ૨
 દ્વૈત બુદ્ધિ મનમાંડેથી કાઢજો, અદ્વૈત રૂપછે તારો પ્રકાશ,
 શાંતીનો આભાસ. નિર્ગુણ ૩
 બ્રહ્મ અગ્નીમાં બીજ તું નાંખજો, પછે ઉગવાની ન રહી આશ,
 મોક્ષનો પ્રકાશ. નિર્ગુણ ૪
 માણેકદાસ એ રૂપ તું દેખજો, એવી જીવન મૂકતીની દશા જાણ,
 મટી ચોરાશી ખાણ. નિર્ગુણ ૫

ભજન. ૭૯ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૩

તમે ખુટી પીઓ હરિ નામની, તેને પીધે અમર થાસો આપ;
 જપો રૂઢા જાપ, સાંભળજો ચીતે કરી. એ ટેક.
 તન કુંડી ગુટેા મન રાખજો, સાવચેત થઇ ગુંટ માંડી,
 પીજો હવે આંહી. સાંભળજો ૧
 તેનો નીશો ચઢશે તને બહુ ભારે, ફરી ઉતર્યાની નહીરહે આશ,
 સૂન્યમાં સહેવાસ. સાંભળજો ૨
 એવો ખૂટીનો મહીમા અપાર છે, તેની વેદ પૂરે છે શાખ,
 તુંતો રૂઢે રાખ. સાંભળજો ૩
 નરસિંહ મેંતો મીરાંબાઈ પી ગયા, શુદ્ધ રહી ન તેઓને લગાર,
 ભક્તિનો આધાર. સાંભળજો ૪
 માણેકદાસ એ ખુટીના ભોમીયા, બીજી વસ્તુ ભારે નથી કામ,
 રટયું એનું નામ. સાંભળજો ૫

ભજન ૮૦ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪

વીસ નામ અમીરસ જે પીએ, તેનો મહિમા છે અગમ અપાર;
કહેતાં નાવે પાર, અવસર લેતું ઓળખી. ટેક.

ખીન્નું ભણતર નથી તારા કામનું, ગલેકોલ કર્યો તે તપાસ;
રટણનો સહેવાસ. અવસર. ૧

ખાહેર આવેથી સર્વે બૂલી ગયો, માત તાત સીના મુખસાથ;
ખોઈ વસ્તુ હાથ. અવસર૦ ૨

તને વેઢ પુરાણ કહી હારીયા, તોપણ લાજ ન આવી લગાર;
ચેતી લે શુભાર. અવસર૦ ૩

માંણેકદાસ કહે તારા કાજને, અવસર વીત્યો ન આવે હાથ;
કોઈ નહિ સાથ. અવસર૦ ૪

ભજન ૮૧ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૫

આતો શરીર બન્યું પાંચ તત્વનું, ભૂ જળ અગ્ની વાયુ આકાશ;
ચેતનનો પ્રકાશ, ગરવ તેનો નવ કીજે. એ ટેક.

લોહી માંસ મૂત્રથી ભર્યું ઘણું, તે વર્ણવતાં આવે મને શર્મ;
કહુ તેનો મર્મ. ગરવ તેનો નવ કીજે. ૧

એવું વિદ્યાનું ઘર ભારે બન્યું, તેના ઉપર મહીયું ચાંબ;
સમજણ નથી લાંબ, ગરવ૦ ૨

આંખે પીયાને મૂખમાં ઉલ ઘણી, વલી પેટમાં પડ્યા છે ચરમ;
આંતરડાનો મરમ. ગરવ૦ ૩

ધીનો ઘડો ભરીને રાખીયો, ખારમાસ રાખ્યું તેને માંચ;
બગડ્યું નહી ત્યાંચ. ઘરવ૦ ૪

દસોઈ સારી બનાવી તૈયાર કરી, મૂખે મેલ્યું ઉતર્યું ઘટમાંહી;
વિદ્યા થઈ ત્યાંહી. ગરવ૦ ૫

માંણેકદાસ ધરમાલ તપાસીયો, તમો મિથ્યા કરો અહંકાર;
ભજન થકી પાર. ગરવ૦ ૬

ભજન ૮૨ મું.

રાગ ઘોળ પડવે એ પરમાત્મા નથી છેટેરે. એ.
 પડવે એ પંથ પ્રભુજીનો ન્યારોરે,
 ફડી રીતે હૃદયમાં રાખજો પ્યારોરે.
 બીજે બાવળીયાથી બાથ શું ભીડોરે,
 તેની તમે છાયામાં શીદને હીંડોરે.
 ત્રીજે ત્રિગુણમાયાની છે આંટીરે,
 આગળ દિસે છે વસમી ઘાંટીરે.
 ચોથે ચતુરાઇમાં તમે ચાલોરે,
 મિથ્યા સંસારમાં શીદને મહાલોરે,
 પાંચમે પંચાતમાં ઘણા પૂરારે,
 એકરે બાતથી નહિ અધુરારે.
 છઠે છઠેલ થયા ખટ રસમાંરે,
 સત્ ગુરૂ જ્ઞાન ન લાગ્યું તનમાંરે.
 સાતમે સત્વ ગુણોને શોધીરે,
 સત્ ચીત આનંદ રૂપને નોંધીરે.
 આઠમે અખંડ હેવાતણ રાખોરે;
 મિથ્યા વચન મુખથી નવ બાખોરે.
 નોંમે તે નવ કરીખે દુષ્ટનો સંગરે,
 પાડશે તને ભક્તિમાં ભંગરે.
 દશમે દર્દ થયું તને ભારીરે,
 સત્ગુરૂ બોધ ગ્રહીને નિવારીરે.
 એકાદશે અવસર મલ્યોછે ફડો રે,
 પરનિંદા કરી શા માટે ખૂડોરે,
 બારશે બાવનથી એ છે બા'રોરે,
 તેને તમે દેખીને મનમાં વિચારોરે.
 તેરશે તરવાનું આળ્યું છે નાવરે,
 ફરી નહી આવશે આવો દાવરે.
 ચૌદશે સૌથી હળી મળી રહીએરે,

વેઠનો ભાર તે કેમજ વહીએરે.
 પૂનમે પૂણ્ય પ્રગટયું છે માફં રે,
 માણિકદાસ કહે કેમ હાફં રે.

ભજન ૮૩ મું.

રાગ ઉપરને પદ ર.

નરતને દેહ મળ્યો અતીરૂડોરે, હરિ ઝોળખ્યા વિના દેહ છે ભૂડોરે.
 સર્વે કુટુંબમળી ભેગાં આવો રે. હરિભજવાનો લ્યોને તમે લાવોરે.
 અવસર વીતે તને દુઃખ ભારીરે, હવે તુંતો શીદ થાય છે. ખુબારીરે.
 હરીજન ભેગાં બેસી હરી ભજીએરે, શુદ્ધોદ્ધ લેવાને વેગે ધસીએરે.
 કૃષ્ણેએ અર્જુનને કહીવાતરે, કળભુગમાં બહુ થાસે ઉત્પાનરે.
 મરતાં માણસને બહુ સંતાપેરે, છાતી કુટી ઘણું દુઃખતે આપેરે.
 માથાં કુટે લઈ હાથમાં પહાણોરે, મૂવેલાં માણસને શીદ તાણોરે.
 દેહ પડે જીવને દુઃખ થાએરે, જમનો માર તે બહુજ ખાયરે.
 મુલાલી રૂવે છે રાગડા તાણીરે, સગાં કુટુંબ આવે છે કાંણીરે.
 જમ લેંટ લાર તેને બહુ પાયરે, તેને તો દુઃખ નહી સહેવાયરે.
 સગાં કુટુંબ થયાં તેનાં વૈરીરે, રૂવે છે તેને તો સર્વે ઘેરીરે.
 મરનારનું દુઃખ કોઈના જાણેરે, ઘેર બેઠે માયાનું સુખ માંણેરે.
 મૂવેલાનો તે કેડો નવ મૂકેરે, રોવાનો દહાડો એકે નવ ચુકેરે.
 મરતા માણસ પાસે હરિગુણ ગાવોરે, પરલોક તેનું તમે સુખ ચહાઓરે.
 પૂન્ય દાન કરી તેને બહુ આપોરે, મરનારાનું દુઃખ તમે કાપોરે.
 સ્ત્રી પુત્ર મળી માળા ફેરવીએરે, જીવડલાને તે અર્પણ કરીએરે.
 તેને તો સુખ થાશે અતી ભારીરે, દુઃખની વખતમાં લ્યોને ઉગારીરે.
 અવસર મૂવેલાનો તો સુધારોરે, ભરદરિયામાંથી તેને તારોરે.
 સુખ હુખ આવે તેને તો સહીએરે, દેહ મળ્યો તેનો લાવો લઈએરે.
 મરનારાના જેવા તમારા હાલરે, ઓચીંતાનો આવી પહોંચે કાળરે.
 મૂખે થકી હરિનું નામજ ભાખોરે, માણિકદાસનું વચન રાખોરે.

ભજન ૮૪ મું.

રાગ. ઓધવનંદનો છોરો તે નમેરો થયો જો. એ. ૫૬. ૧

એવો કઠણ કળજીગ ભારે આવીઓ જો,

કુબુદ્ધિનો કોટ બહુજ ફેલાવીઓ જો.

એવો.

વેદ શાસ્ત્રની શીખ નહિ માંનતાજો;

ભૂત પ્રેતનું સાધન કરીને દામતાજો.

એવો ૧

ગંગા ગાયત્રી ગીતાને નહિ માંનતા જો;

પાખંડ ધર્મ કાઠી અજીગ વર્તાવતા જો.

એવો ૨

ચોરી ચાડીને કુકર્મ એ વધ્યું ઘણું જો;

એના અવગુણનો તે પાર હું શું લણું જો.

એવો ૩

રાજ પ્રજાએ તો સરવે કુડાં થયાં જો;

ધર્મ પોતાનો છોડીને ભૂડાં થયાં જો.

એવો ૪

નવે ખંડમાં પાપ ફેલાઇ ગયું જો;

કામ ક્રોધ મદ લોભ એ વધી ગયું જો.

એવો ૫

નારી પતિવ્રત કોઇ નહી પાળશે જો;

એતો પરાયા પુરૂષને સુખ આપશે જો.

એવો ૬

દેવ ધર્મને એતો નહીં માંનશે જો;

માણેકદાસ એના નર દેખી દુ ખ જાણશેજો.

એવો ૭

ભજન ૮૫ મું

રાગ : ઉપરનો ૫૬ ૨.

કળજીગની કુબુદ્ધિ તમે સાંભળો જો;

એવા અવગુણમાં રહી તમે કાંબળો જો.

કળ ૦

માતા પીતાને પુત્ર નહી માનશે જો;

ખાવા પીવાનું નહી આપે ભાંડશે જો.

કળ ૦ ૧

સાળા સાળી ને હેતે કરી બોલાવશે જો;

એન ભાણેજને એતો બહુ તાવશે જો.

કળ ૦ ૨

સાસુ સસરાની સેવા બહુ ભાવશે જો;

માત પીતાને દુઃખ બહુ આપશે જો.

કળ ૦ ૩

ત્રયા સંગે તો સુખ બહુ લાવશે ને;	
એના કદા પ્રમાણે ચીત લાવશે ને.	કળ૦ ૪
સગાં કુટુંબને કલેશ બહુ આપશે ને;	
નાટક ભવૈયામાં ચીત ગણું રાખશે ને.	કળ૦ ૫
દયાહીણ દગાખોર થયા પાપીઓ ને;	
એવો કુબુદ્ધિનો કેટ સર્વે વાપીઓ ને.	કળ૦ ૬
અધર્મ માર્ગે જાણી બી કૈ ચાલતા ને;	
માંથેકદાસ એવા નજરેથી જાળતા ને.	કળ૦ ૭

ભજન ૮૬ મું.

રામ ઉપરનો પદ ૩.

ફઠયા રામને મનાવો તમે આ સમેજે;	
ઉઠ આળસ મેલી ગોવિંદ ગા સમે ને.	ફઠયા૦
એનું સુખડું રૂપાળું દીસે શોભતું ને,	
એને બ્રહ્મટી તિલક બહુ આપતું ને.	ફઠયા૦ ૧
માર મુગટ દીસે છે રણિઆમણોને,	
એનું સ્વરૂપ જોતાં કંઈ નહીં મણાજે.	ફઠયા૦ ૨
એની મૂર્તિ દેખીને મન હરખતુંજે;	
રાત દિવસ મન માફ ઠરતું ને.	ફઠમા૦ ૩
માફ સુખડું તણપી રહ્યું એ રૂપનેજે,	
હોતે પ્રીતે વરીશું સુખ રૂપનેજે,	ફઠયા૦ ૪
મેતો શરણુ લીધું છે સાચા સાંમનુંજે,	
બીજું અવર નથી કોઈ કામનુંજે,	ફઠયા૦ ૫
ધણા કષ્ટથી એતો સુખ આવીયુંજે,	
મારા હૃદય કમળનીજ ભાવીયું ને.	ફઠયા૦
માંથેકદાસ એ મૂર્તિને નવ વીસારીએજે,	
એવા સાંમ સુંદરને હૃદે રાખીએજે.	ફઠયા૦ ૭

ભજન ૮૭ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪.

એવો નામનો મહીમાતો અપાર છે જો;	એવો૦
નામ લીધું તેનો બેઠો પાર છે જો.	
વેદશાસ્ત્ર તણાં મૂળને તપાસીયે જો;	એવો૦ ૧
એક નામ સિવાય નહીં જાણીએ જો.	
બીજું ભણતર નથી કાંઈ કામનું જો;	એવો૦ ૨
એક ધ્યાન રાખો સુંદર શાંમનું જો.	
એક નામને આધારે તરી ગયા જો;	એવો૦ ૩
જેના હૃદય વિષે હરિ વસી ગયા જો.	
બીજાં સાધન નથી તારા કામનાં જો;	એવો૦ ૪
તને દરશન થાસે સુંદર શાંમનાં જો.	
કોટી જન્મનાં કર્મ એતો બાળશે જો;	એવો૦ ૫
એનો વિશ્વાસ રાખીને ચાલશે જો.	
જપ તપ તિર્થ અમે તો ઘણાં કર્યાં જો;	એવો૦ ૬
ઘેર બેઠે તપાસતાં એતો જડયા જો.	
માણેકદાસને એક નામનો આધાર છે જો;	એવો૦ ૭
હરિસ્મરણ કરેથી તેને ઠારશે જો.	

ભજન ૮૮ મું.

રાગ ગરબી. આધા જણે તેને તો હમે જાણીએરે. પદ. ૧

આજ અવસર રૂઠો આવીએરે;	આજ૦
રૂડી પ્રેમભક્તિ મુને લાવીઓ જો.	
રૂડી જેતી કરો હરી નામનીરે;	આજ૦ ૧
માંહી અનુભવ હજી જેડી હાંમનીરે.	
ભક્તિકેરાં બીજ હવે બાવીએરે;	આજ૦ ૨
પ્રેમ પાંણી તણાં છાંટણાં છાંટાવીએરે.	
ક્ષમા ખડકની વાડ રૂડી કીજીએરે;	આજ૦ ૩
ચીત્ત ચક્રેર થઇને માંહી રીડીએરે.	

તારી ખેતી પછવાડે ચોકી રાખજેરે;	આજઁ ૪
કામ કોષ જેવા શત્રુને દાખજેરે.	
માંહી મનના ટોચાને હવે મેલીએ;	આજઁ ૫
જ્ઞાન ગોળેથી ટોચાને ઠકેલીએરે.	
દયા દાતરડું લેઇને ખેતી વાઢીએ રે;	આજઁ ૬
રૂડી રીત કરી ખેતી ઘેર ગાલીએરે.	
તારી ખેતી પાકી તે રૂડી રીતનીરે;	આજઁ ૭
માણેકદાસ ખેતી એ છે પ્રીતનીરે.	

ભજન ૮૯ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

આજ આનંદ વધ્યો છે મારા અંગમાંરે;	આજઁ
મારું ચીત ખંધાંણું એના સંગમાંરે.	
હું તો ઘરના ધંધામાં ઘેલી રૂં રે;	આજઁ ૧
મારું ચીત સામળીઆ સાથે ખરું રે.	
હું તો વાટ જોઉં છું વાલા તાહરીરે;	આજઁ ૨
કામકાજ સુકું છું વેગળું કરીરે.	
તારું સુખડું જોવાને કરતી રૂં રે;	આજઁ ૩
દેખ્યા વિના હયામાં ના ઠરું રે	
તારું હેત ધડી નવ વીસરેરે;	આજઁ ૪
ખાતાં પીતાં સુતાં ચીત નહીં ઠરેરે.	
તમકારણે લોક લજ્યા તજીરે;	આજઁ ૫
હું તો વાટો તમારી જોતી હજીરે.	
હું તો વાતચીત કોને કરું રે;	આજઁ ૬
અમૃત લેઈ હું તો ઘટમાંહે ભરું રે.	
માણેકદાસ વિશેષ પ્રીતી રાખજેરે;	આજઁ ૭
થોડું અમૃતપાન તમે આખજેરે.	

ભજન ૯૦ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ. ૩

ચાલો જઇએ ગુરૂજીને લેટવારે;	
લક્ષ્યોરાશીના ખંધનને ફેટવારે.	ચાલો૦
વેગે જ્ઞાન લેજો હેતે કરી રે;	
ઘટમાંહે ઉતારો નિશ્ચયે જરીરે.	ચાલો૦ ૧
ગુરૂ મહિમાની વાત તે હું શું કહુંરે;	
એક મુખે વર્ણન તેનું શું લહુંરે.	ચાલો૦ ૨
આજ મારા સંશય સર્વે ટાળીઆરે;	
કામ ક્રોધ મદ લોભ મોહ મારીઆરે.	ચાલો૦ ૩
મારા અંતરની આંખ હવે ઉઘડીરે;	
એવી ઝળહળ જ્યોત પ્રગટી ખડીરે.	ચાલો૦ ૪
બાહેર ભીતર એક રૂપ ધારીયુંરે;	
મેંતો ચીતડું હરીતરફ બાળીયુંરે.	ચાલો૦ ૫
જ્ઞાન દીવે પ્રકાશ કર્યો ઉરમાંરે;	
ચીત્ત ચોટયું સદા તેના નુરમાંરે.	ચાલો૦ ૬
માણિકદાસ એ ઘટમાં વસ્તુ ખરીરે;	
હાથ આવેલી કેમ મુકું પરકરે.	ચાલો૦ ૭

ભજન ૯૧ મું.

રાગ. વાલો પ્રેમને વશ થયા રાજીરે. એ.

વાલો દુઃખની વખત થયા ખેલીરે,	
એના શરણમાં શિષજ મેલીરે.	વાલો૦
દૈત્યકુળમાં અવતર્યા, પ્રદહાદ આપો આપ;	
લકતની વાલે સાદ્ય કીધી,	
એવી હરણા તે કંસને ધકેલીરે.	વાલો૦ ૧
ધનો લક્ષ્મી કૃપણ હતા, લક્ષ્મી કીધી અપાર;	
ઘડુનાં ગાડાં સંતોને આપી,	
એની વણ ખીજ ખેતી વસેલી રે.	વાલો૦ ૨

કૌરવ કુળમાં પ્રગટીયા, વિદુર ભક્તરાજ;

ભાવે કરીને ભાણ જમ્યા,

વાલે છપન ભોગને ધકેલીરે.

વાલો૦ ૩

મુધનવા પુરણ ભક્ત છે, પિતા થયો વિરોધી;

પ્રભુએ તેને આવી ઉગાર્યો,

એવી તાતી કઢાઈ ઉકળેલીરે.

વાલો૦ ૪

નરસિંહ મેંતાની વારે ચઢયા, નાગરે બહુ સંતાપ્યા;

મેંતાને નાત બહાર મેલી,

કીધાં એક ઢેડ એક નાગરેલીરે.

વાલો૦ ૫

મેંવાડમાં મીરાંબાઈ હતાં, રાંભે બહુ દુઃખ દીધાં;

વિષના ખ્યાલા એણે મોકલ્યા,

વાલે વારે ચઢીને બચાવેલીરે.

વાલો૦ ૬

જ્યાં ભક્તનકું ભીડ પડે ત્યાં, સાદી કરે તતકાળ;

માણેકદાસની વારે ચઢયા,

જેને ભક્તિ રંગોરંગ રેલીરે.

વાલો૦ ૭

ભજન ૯૨ મું.

રાગ.

ઉપરનો.

પદ. ૨

વાલો ભકતોની વારે ધાયા રે;

એનાં દુઃખ દારિદ્ર નિવાર્યાં રે.

વાલો૦

પાંડવોની વાલે સાદ્વજ કીધી, દુર્યોધન થયો છે વેરી;

લાખાગ્રહમાં એમને મોકલ્યા,

વાલે વારે ચઢીને બચાવ્યારે.

વાલો૦ ૧

કાશીમાં કળીરણ હતા, ભક્તી કીધી અપાર;

ઇજત લેવા નુતરાં મોકલ્યાં,

વાલો વણજારો થઇ પોઠ લાવ્યારે.

વાલો૦ ૨

સેના ભક્તનો સાંસો મટાડયો, જેણે સાધુ સેવા કીધી;

રાજાએ તેના ઉપર કોપ કર્યો,

વાલો સેન્યો થઇને ઘેર આવ્યારે.

વાલો૦ ૩

ગોલવાડમાં નાંમદેવજીને મળ્યા, દુઃખી થયા અપાર;
ખાવાપીવા કાંઈ નવ રહ્યું;

વાલો છાપડું તે છાવા આવ્યારે. વાલો ૦ ૪

રોહીદાસ લકતે લકતી કીધી, સૌ જાત્રા કરવા જાય;
એણે ટકો ગંગાને મોકલ્યો,

હાથોહાથ લઇને હરખાચારે. વાલો ૦ ૫

ડાકોરમાં ખોડાંણો જ્ઞાતી, ગંગા બાઈ છે નારી;
દ્વારકામાંથી મૂર્તિ લાવ્યા,

વાલો સવાતે વાલથી તોલાચારે. વાલો ૦ ૬

માતંગ રૂપીના પાસમાં, રૂપી રહેતા અપાર;
જૂઠાં ખોર સવરીનાં ખાધાં,

એવા માણેકદાસને દરસાચારે. વાલો ૦ ૭

ભજન ૯૩ મું.

રાગ રામ ભજમન રામ ભજમન. એ—

વીચાર કર મન વીચાર કર મન, વીચાર કર મન માંહીરે;
લવસાગર તરવાનું તારે, નાવ આવ્યું આંહીરે.

મહા સમુદ્ર ઘોર ભર્યો છે, વલ્લતી વિચારીશ ભાઈરે;

ઉતરવાની આશા કરજે, વેગે હરિગુણ ગાઈરે. વીચાર ૦ ૧

મન્દ્ર મોટા મગર માંહી, દીસે અતી ભયંકારરે;

મધ્ય સમુદ્રના વિષે તુંતો, ઉતરી શકે કેમ પારરે. વીચાર ૦ ૨

લક્ષ્મીરૂપી નાવમાં તું, બેસજે નિરધારરે;

સત ગુરૂ છે ખેવટીયાને, તારશે તેણીવારરે. વીચાર ૦ ૩

વિશ્વાસ રાખી હાંકજે, તારૂં મન દ્રઢજ ધારરે;

દોરી દેજે નાથને તો, ઉતારશે લવ પારરે. વીચાર ૦ ૪

માટે મુરખ ચેતી લેજે, આયુષ તૂજ વહી જાયરે;

માણેકદાસની વીનતી, તમે સૂણજે સજ્જન રાયરે. વીચાર ૦ ૫

ભજન ૯૪ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

શોધી લેને શોધી લે, તારૂં અખંડ જ્ઞાન સ્વરૂપરે;
 ત્રિકુટીના ઘાટ પરતો, અનંત દ્રષ્ટી અનુપરે. શોધીં ટેક.
 હીરો આળ્યો હાથમાં, તેં પરખ્યો નહીં લગારરે;
 પારખનાર તને જો મળે તો પહોંચાડે તતકાળરે. શોધીં ૧
 શરણું લેજે શાંમનું તું, રટીલે નિજ નાંમરે;
 ભવસાગરનો આરો આવે, સાંભા મળશે શાંમરે. શોધીં ૨
 હરિના દરબારમાં જો, અતી છે આનંદરે;
 ચેતવું હોય તો ચેતી લેજે, ખૂરો માયાનો કુંદરે. શોધીં ૩
 જ્ઞાનસ્વરૂપી ઘોડીલો લઈ, પ્રેમ પલાંણુ રાખેરે;
 હિંમતરૂપી હથિઆર જાલી, શત્રુ કાપી નાંખેરે. શોધીં ૪
 સાચા ગુરૂને સેવતાં તમો, અમર થાશે આપરે;
 માણેકદાસની શીખ માંનોતો, મટે ચોરાશી તાપરે. શોધીં ૫

ભજન ૯૫ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૩

ચેતી લેને ચેતી લે તું, ચેતી લે મન માંયરે;
 ભવસાગર છે કારમો, તને વસ્તુ મળે નહીં ક્યાંયરે.
 માયા મોટી જાળ છે, તને ઠરવા ન દે લગારરે;
 નિવૃત્તી તને ના મળી, પ્રવૃત્તી છે અપારરે. ચેતીં ૧
 રાત દિવસ ધંધામાં ધાયો, ઘડીનો નહીં પરવારરે;
 પલકવાર તેં હરી ન સમર્યા, માયાનો અંધકારરે. ચેતીં ૨
 સંસારરૂપી વનમાં તું, ભૂલ્યો પડ્યો આવારરે;
 માર્ગ ખતાવનાર ગુરૂ મળે તો, પહોંચાડે તતકાળરે. ચેતીં ૩
 જ્ઞાન વિશેષનો બોધ શ્રદ્ધીને, રાખો હૃદય મોજારરે;
 ચીત્ત રાખીને ચાલશે તો, પ્રગટે દેખો દેહારરે. ચેતીં ૪
 માટે મૂરખ અવસર આળ્યો, જાગી જો લગારરે;
 માણેકદાસ કહે ચેતશે તો, ઉતરશે ભવપારરે. ચેતીં ૫

ભજન ૯૬ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪

જાગી જોને જાગી જોતું, જાગી જો આવારરે;
 મોહ નિંદ્રામાં ઉંઘી રહ્યો, તારું કામ ન સુધર્યું લગારરે.
 મુંડી લઘને આવીયો, તારું પુન્ય છે અપારરે;
 ચોરાશીનો ફેરો ફરીને, પામ્યો મનુષ્ય અવતારરે. જાગીં ૧
 સાગરના કિનારામાં તું, ડુબે છે આવારરે;
 ચીત્ત રાખીને ચાલશે તો, મોક્ષનો નહીં ઉધારરે. જાગીં ૨
 સંતસમાગમ કીજીએ, તમો રાખો મન વિશ્વાસરે;
 માયા ફેરા પાસનો, પછે વાંધો રહે નહીં ખાસરે. જાગીં ૩
 એક અખંડ છે આત્મા, તેને વિકારનો નહીં પાસરે;
 કલ્પીત માત્ર આ દેહ છે, તેમાં હું તું નહીં આભાસરે. જાગીં ૪
 પિંડ બ્રહ્માંડ તપાસજ્યો, એની ગતી છે અપારરે;
 માણેકદાસ કહે સોધજ્યો, એવું હૃદે કમળ દેખો પારરે. જાગીં ૫

ભજન ૯૭ મું.

રાગ ગરબી. માથે કેાપી રહ્યો છે કાળરે, ઉંઘ તને કેમ આવે. એ
 તારે માથે નજીક મોંત આંચુરે, ચેતને સવેલોરે.
 હરતાં ફરતાં તેં આયુષ ગુમાંચુરે, ચેતને સવેલોરે.
 તારી કરણી કઠણ મેંતો જાણીરે, ચે;
 હૈયામાંથી અશુદ્ધ કાઢી વાંણીરે. ચેં ૧
 તુંનો આગરૂંને ડુંગરે માલ્યોરે, ચે;
 આંહી આવી ઉંઘો માર્ગ જાલ્યોરે. ચેં ૨
 તારા ખંટ શત્રુને હવે વારરે, ચે;
 હૈયાકુટ તને લાજ ન લગારરે. ચેં ૩
 તારું પળપળ આયુષ જાયરે, ચેં
 આચીંતાનો આવીને કાળ ખાયરે. ચેં ૪
 કાંઠે આવેલા અઝને સંભાળરે, ચે;
 તારો ચોરાશીનો ફેરો હવે ટાળરે. ચેં ૫

હરિ ભજનમાં રાખ હવે હામરે, ચે;
 છોડી રાતદિન ઝંખના દામરે.
 માણેકદાસની અરજ હુદે રાખરે, ચે;
 થોડું અમૃતપાન તું ચાખરે.

ચે૦ ૬

ચે૦ ૭

ભજન ૯૮ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

હરિ ભજન વિના તેં વરસ ખોયાં રે, મૂરખા જાગી રે.
 ઠોડી જન્મનાં પાપ નવ ધોયાં રે, મૂરખા જાગીજો.
 કાંટા કુટુંબનાં ભારે તને વાગેરે, મૂ;
 ચોરી ચાડીની શરમ નહીં લાગેરે. મૂ૦ ૧
 જાય તૃષ્ણાના પૂરમાં તણાતોરે, મૂ;
 અનેક જન્મોથી માર તું ખાતોરે. મૂ૦ ૨
 સંત સાધુની સેવા નહીં ભાવે રે, મૂ;
 ભાંડ ભવેયામાં ચીત્ત ઘણું લાવેરે. મૂ૦ ૩
 ચોટે ખેસીને દોષ કેંક જીવેરે, મૂ;
 મોહ નિદ્રામાં ભરપૂર સૂવેરે. મૂ૦ ૪
 ચેત ચેતાવું તુજને અભાગીરે, મૂ;
 આળસ મેલીને તું હવે જાગ રે. મૂ૦ ૫
 હરિ ભજન વિના સુખ નાંચરે, મૂ;
 તું શીઘ્રને ચોરાશી ફેરા ખાય રે. મૂ૦ ૬
 માણેકદાસ અવસર તું સુધારરે, મૂ;
 એક ભક્તિથી ખેડો તારો પારરે. મૂ૦ ૭

ભજન ૯૯ મું.

રાગ. ત્રપરનો પાદ. ૩

તારા ઘટમાં પ્રગટ દીવો દેખરે, ચેતન ચેતીલે.
 વેદશાસ્ત્ર તપાસ્યું નાન્યું લેખે રે, ચેતન ચેતીલે.

રાત દિવસ ભજન ઘણાં ગાયરે, એ;	
મૂળ ઉડાં ઉતરી ન તપાસ્યારે.	એ૦ ૧
ઘણા વરસથી બાહર દેખેરે, એ;	
તારો રામ બેઠો ઘટમાં વિશેષેરે.	એ૦ ૨
કંઈક વરસ નાં વસાઈ ગયાં તાળારે, એ;	
શુરૂ બોધ લઈ કર અજવાળારે.	એ૦ ૩
હવે ભાણુ ઉદય થાશે તારોરે, એ;	
કંઈક અંધકાર મરૂંશે તમારોરે.	એ૦ ૪
તું પ્રહ્નમાં ગોથાં ઘણાં ખાયરે, એ;	
એક આત્મા તપાસતાં દરશાયરે.	એ૦ ૫
પિંડ પ્રહ્નમાં તારો છે રાંભરે, એ;	
વિવેક વિના ન જડે તારો ઠાંભરે.	એ૦ ૬
માણેકદાસ તપાસે આવે હાથરે, એ;	
હવે પ્રીતો કરો હૃદય સાથરે.	એ૦ ૭

ભજન ૧૦૦ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૪

જ સદ્ગુરૂ શરણે મેવાસીરે, આળસ મૂકી દે.	
તારી અંતર ભ્રમણા જાય નાસીરે, આળસ મૂકી દે.	
તારો પૂર્વનો સંસ્કાર સારોરે, આ૦	
હરિ ભજનથી આવે તારો આરોરે.	આ૦ ૧
જ્ઞાન હિમાળે જઈ હાડ ગાળોરે, આ૦	
તમે અંતરની વાસના બાળોરે.	આ૦ ૨
ભાણુ ઉદય થયેથી સુખ થાશેરે, આ૦	
એક ઇશ્વર રૂપતને બાસેરે.	આ૦ ૩
દુઃખ દરિયામાં ડુબેલું હાલરે, આ૦	
કાંઠે આવેલા નાવને સંભાળ રે.	આ૦ ૪

તારા અંતરમાં હરિને તપાસરે, આ૦
બાહર બીતર એક તું પ્રકાશરે.

આ૦ ૫

હરિ ભજવામાં રાખ બહુ હાંમરે, આ૦
તેનો નહિ બેસે તને કંઈ દામરે.

આ૦ ૬

એક ભક્તિનો કરજે સહેવાસરે, આ૦
ફડું સર્વેનું રહાય માણેકદાસરે.

આ૦ ૭

ભજન ૧૦૧ લું.

રાગ-કર પ્રભુ સંગાતે દદ પ્રીતડીરે-એ.

હરી સ્મરણમાં હેત હવે રાખજેરે,

પરનિંદાનો નહિ રાખે ખ્યાર;

તારા અવગુણનો પાર તે હું શું કહું રે.

એ ટેક.

પરનું ફડું દેખીને ચીંતા ઉપજે રે;

તેમાં તારૂં ન સાડું થનાર.

તારા૦ ૧

હરિ ભજન વેળાએ તું લાજી મરેરે;

પારકી પંચાતમાં છે ઘણો ખ્યાર.

તારા૦ ૨

ગીત ગાવામાં હોંશ તને બહુ ઘણીરે;

નફટ બોલે છે લાજ ન લગાર.

તારા૦ ૩

સત્યકર્મની સિદ્ધિ કરે નહીરે;

લાંડ ભવૈયામાં થાતો તૈયાર.

તારા૦ ૪

દોષ લોકોના ભેતો ફરતો ફરેરે;

તારા કર્મોનો કર્યો ન વિચાર.

તારા૦ ૫

વાત ચીતમાં કંકાસ તું ઘણો કરેરે;

માર ફેડ કરી થાતો હોંશિઆર.

તારા૦ ૬

માણેકદાસ કહે હવે ચેતનેરે;

હારી બેઠો તારી મુંડીને ગમાર.

તારા૦ ૭

ભજન ૧૦૨ જી.

રાગ. ઉપરતો. પદ ૨.

આવ્યો મનુષ્યાવતાર તારો આ સમેરે,
હવે કરિ લે હરિ શું નેહ;
આવો અવસર હવે તને નહીં મળેરે.
તેં મિથ્યા અવતાર તો ગુમાવીઓરે;
સગાં સહોદર કેરા તો રનેહ.
માયા કારણી એ બહુ મથી મરેરે;
લુણહરામી થયો છે તું જેહ.
સંત સાધુની શીખ નહીં માનતો રે;
માર જમનો તે કેમ તું ખમેહ.
દેવ દરશનનું નેમ હવે રાખજેરે;
ટળે ચોરાશી ન આવે ફરી દેહ.
શીખ સંતોષ રાખીને તું ચાલજેરે;
સુખ દુઃખ પડે આવીરે સંદેહ.
ગુરુ શબ્દનું જ્ઞાન હૃદયે રાખજેરે,
તારા ઘટમાં ઉતાર હવે તેહ.
માણેકદાસ આશા રાખો એમનીરે,
તમે થાંશે નિશ્ચે નિરભેહ.

એ ટેક.

આવો ૧

આવો ૨

આવો ૩

આવો ૪

આવો ૫

આવો ૬

આવો ૭

ભજન. ૧૦૩ મું.

રાગ. ઉપરતો. પદ ૩.

તુંતો ચેતને અચેત હવે જીવડારે,
તાડું આવાગમન મટી જાય;
હવે કરી લે તું હેત હરી નામથી રે.
તુંતો આખરને હુંગરે આથડયોરે;
તાડું આયુષ પળે પળે જાય.

એ ટેક.

હવે ૧

મોહમાયા દેખાને શુ'ચાઇ રહ્યો રે;	
તને ઠોણુ કરશે પછી રહાય.	હવે૦ ૨
ચાર દિવસના સુખમાં મચી રહ્યોરે;	
જેમ પતંગીઓ રંગ ઉડી જાય.	હવે૦ ૩
જેમ ઘાંચીનો ખેલ દુઃખી ઘણોરે;	
રાત દિવસ ધંધામાં રજળાય.	હવે. ૪
આ દેશ છે લૂંટારો એવું જાણજો રે;	
જેમ શાહુકાર વનમાં લૂંટાય.	હવે. ૫
માટે ભજનરૂપી ધન તું રાખજે રે;	
તારા દુઃખના સમે થાશે રહાય.	હવે૦ ૬
માણેકદાસ ભજન નીરલે કરોરે;	
ભવોભવનું દુઃખ દુર જાય.	હવે૦ ૭

ભજન ૧૦૪ મું

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૪

લાખ વાતોની એક વાત માંનજેરે,	
હરિ સ્મરણમાં રાખતા જે ખ્યાર;	
એવા સંતના બેલી શ્રી નાથજીરે.	એ ટેક.
સત્ય રાખ્યું નરસીંહમેતે નાગરેરે;	
જેનાં પૂર્યા મામેરાં તેણીવાર.	એવા૦ ૧
મેવાડ ગઢમાં મીરાંએ સત્ય રાખીયુરે;	
ઝેર પીધાં શામળીએ સુખકાર.	એવા૦ ૨
દૈત્યકુળમાં પ્રદહાદજી અવતર્યારે;	
થંભ ફોડી પ્રગટયા મોરાર.	એવા૦ ૩
ડાકેર માંહે બોડાણો ભક્ત થઈ ગયારે;	
સાંમળીયો તોલાણા નિરધાર.	એવા૦ ૪
ભક્ત સૂરદાસ થયો બહુ દુઃખીયોરે;	
બાલી બાંધ ઉતાર્યો ભવપાર.	એવા૦ ૫

કાશીમાંહે કબીરજી થઇ ગયારે;

પોઠ લાવી સૂધાર્યો જમણવાર.

એવાં ૦ ૬

માણેકદાસની અરજ તમે સાંભળોરે;

જવું પડશે નહિં જમકેરે દ્વાર.

એવાં ૦ ૭

ભજન ૧૦૫ મું.

રાગ. સંત કલ્પતરૂ શીતળ છાયા. એ પદ. ૧

પ્રથમ ગુરૂજીને શીશ નમાવું, એક ચીત્તે હરિના ગુણ ગાવું;
ત્રિવિધીના તાપ અંતરમાં સમાવું તો, અખંડ આનંદ આવે ઉરમાંરે.
પ્રદ્મ ખુમારી જેના ઘટમાંરે વ્યાપી, સદગુરૂએ બોધની કુંચી આપી;
અળહુળ જ્યોત્ત એના ઘટમાં વ્યાપી તો, પ્રગટ દેખ્યો દેહારનેરે. ૧
હરખ શોક જેણે અગ્નિમાં બાળ્યાં, આવાગમનનાં દુઃખડાં ટાલ્યાં;
કોટી જન્મનાં દુઃખ ગયાં હાલ્યાં તો, ચોરાશીનું ખાતું ફેટીયુંરે. ૨
એક ચરાચર વ્યાપીક એણે, જડચેતનમાં રૂપ રહે છે;
એક ક્ષણું નહીં અળગો રહે છે તો, ભરપૂર સઘળે હું દેખતોરે. ૩
પિંડ પ્રહ્લાંડ તપાસીને જીવો, મોહ નિદ્રામાં કેમ તમે સૂવો;
ખાહેર ભટકી વસ્તુ તમે ખુવોતો, શીદ તમે કુટાઇ મરોરે. ૪
સતગુરૂ શરણ વિના સુખનાંય, વસ્તુ મળશે તને તરતજ ત્યાંય;
માણેકદાસ ઓળખી બેઠા આંચતો, આનંદ સાગર ઉલટ્યોરે. ૫

ભજન ૧૦૬ હું.

રાગ ઉપરનો પદ ૨.

પ્રગટ આતમા સરવેમાં દેખો, એક સ્વરૂપ વિના બીજો ન લેખો;
જડ ચેતનમાંહે જૂદો ન પેખોતો, આત્મદ્રષ્ટીથી વિચારજોરે.
અધિકાર વિના તે હાથ ન આવે, ચિત્તવૃત્તી એક ઠેકાણે લાવે;
શાંત સ્વરૂપ માંહે તે સમાવેતો, અનહદ વાળાં વાગશેરે. ૧
જ્યારે આત્માની આંખ ઉઘડશે, પ્રગટ દેખે તો ભીતર જડશે;
સૂન્ય શીખર ગઢ વેગેથી ચડસે તો, પ્રદ્મ ખુમારી ચડે ઘણીરે. ૨
લોહ વજ જેનાં હૃદય જડયાં છે, કઠોર કુમુદિએ ખુબ સડયાં છે;

સતગુરુ કુંચી મઝે ઉઘડયાં છે તો, ભાંણુ ઉઘડ્ય ત્યાં તો થયોરે. ૩
 અલક નિરંજન દીસે છે આપ, એની માયાનો તો ખડુ પરીતાપ;
 એની કળાનો નહીં થાય માપતો, મૂરખો કાંઈ જાણે નહીરે. ૪
 વેદશાસ્ત્ર તપાસીને જુઓ, અવગુણ પોતાના તમે તો ખૂઓ;
 માણેકદાસ નીરભે થઈ સુઓતો, સાચી ભક્તિ ચીત ધારજોરે. ૫

ભજન ૧૦૭ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૩

અખંડ અનાદીના તમે રેહતા, કોટી જન્મથી ભવમાં ભટકતા;
 લક્ષ્યોરાશીના ફેરા ફરતા તો, દુઃખનો પાર કદી નાવીયોરે.
 આશા તૃષ્ણામાં પુરણુ ભર્યાછો, લોભ મોહ મમતામાં ઠર્યા છો;
 અધવચ તમે કુટાઈ મર્યા છો તો, પાછા વળી જોયું નહિરે. ૧
 જ્ઞાન લેવા જાઓ ગુરૂને ત્યાંહી, અંતર જ્ઞાન થાશે મનમાંહી,
 પછે રાંમ ઘટ દેખાશે આંહીતો, ભ્રમણા ભાગે તારા મનનીરે. ૨
 અવિનાશી એતો સર્વ પ્રકાશી, જળ થળ માંહે રહ્યા છે એ વાસી;
 કોઈએક વિરલાના ઘટ ઓળખાશી તો, આનંદ તેના અંગમાંરે. ૩
 ત્રિકુટીપર મારો વાલો રમે છે, ઓહં સોહં જાપ જેને ગમે છે;
 એકવીસ હજાર છસો જપે છે તો, અખંડ ધૂન ભાગે અંગમાંરે. ૪
 જન્મમરણની આપદા ભાગી, મોહ મમતા મેંતો મેલી છે ત્યાગી;
 માણેકદાસ જોયું હવે જાગીતો, એક ચરાચર દેખતોરે. ૫

ભજન ૧૦૮ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૪

ભક્તિ થકી વાલો રાજી રહે છે,
 અવર સાધન તું શીદ લહે છે;
 સાચી વસ્તુ તું હાથે ગ્રહે છે તો,
 સનમુખ ઉભો સાંમજોરે.
 મોહું પદ જેના હાથમાં આંચું,
 ત્રિવીધીના તાપને તોરે સમાંચું;

પાંચોને ભારી અંતર સુખ આવ્યું તો,
ઘટમાં પ્રગટ દીગો દેખીયોરે.

સરવ સાધનનું ફળ તમે દેખો,
જપ તપ તીરથ એ નહીં લેખો;
પ્રેમ સ્વરૂપ વિના ખીજો ન પેખો તો,
હુઃખ હાળીદ્ર દૂરે જશે રે.

૨

સંકલ્પ વીકલ્પ નાશજ થાશે,
અનુભવ અંતર થયે પ્રકાશે;
એ તો જમનો માર શીદ ખાસે તો,
નીરલેની નોખત વાગશેરે.

૩

સેવાને સમરણ સાધન સાધો;
લક્ષ લેઈ અંતરમાંહે આરાધો;
એક ઘણીનું ધ્યાન તમે લાધો તો,
સાચી વસ્તુ મળે શોભતીરે.

૪

પ્રેમની વાતતો પ્રેમીજન જાણે,
અવર શું જાણે એ મુરખ પ્રમાણે;
માણેકદાસ ઉદય થાસે ભાંણુ જો,
અધિકાર ટળશે એ વેળારે.

૫

ભજન ૧૮૯ મું.

રાગ. પ્રભાત પદ. ૧

દેહ ધર્યાનું પ્રમાણું તું રાખજે,
ફરી તને નહીં મળે આવો દાવ;
મોહ નિંદ્રામાંહે બહુ ઉંઘી રહ્યો,
હરી ભક્તિ કરી તુંતો લેને લાવ.
આરે કાયાને તું કાચો કુંલ જાણજે,
કુટતાં કંઈ નહીં લાગે વાર;
તે તણો મિથ્યા તું ગર્વ કરી રહ્યો,
હાડ માંસ ભરી તેમાં ગાર.

ટેક.

૧

તું હતો કેણુ ને ક્યાં થકી આવીઓ,
તેનો તું કરને મનમાં વિચાર;
જાણું છે ક્યાં ને ક્યાંરે જાણશ હવે,
તેની તું જોજ કરને લગાર.

૨

અથ વાંચી વાંચી ભ્રમણતામાં પડ્યો,
રાત દિવસ નવી શોધ કરતો;
તેમાંથી કાંઈ તો માલ જડ્યો નહી,
અંતરના અવગુણ નહીં હરતો.

૩

પોથી લઈ બેસીયોં તું તારા પેટની,
અંતરમાં રળવા તણા વીચાર;
તેમાં તારૂં કાંઈ કારજ સર્થું નહી,
સાંમાનો કેમ કરી થાય સૂધાર.

૪

કાયા દમન કરી કલ્પેશ બહુ હોરિયો,
અંતરમાં જ્ઞાન નવ કાંઈ થાય;
માણેકદાસ હરિ ભક્તિ કર્યા વિના,
દુર્ગુણો ક્યાંથી ઝટ બગીરે જાય.

૫

ભજન ૧૧૦ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

અલ્યા મન ઓળખી લે આતમા તાહરો,
વિવેક વિચાર કરી શોધી લેજે;
બાહર દ્રષ્ટીથી તું તો દેખીશ નહિ,
અંતરમાં દેખીશ તું હરીને સહેજે.
આકાશ પાતાળ પૃથ્વી વીષે વસ્યો;
ક્ષણું એક નવ રહ્યા એતો ન્યારો;
જ્યાં જોઈ ત્યાં એનું રૂપ દેખાય છે,
કોઈક વિરલાનો આળ્યો આરો.

ટેક.

૧

જડ્ એતનમાં સર્વ અખંડ છે;
તેને હવે જોને તપાસી પોતે;

અંતરની આંખ તારી બહારે ઉઘડે,
 પ્રગટ દેહાર દેખાય જો તે. ૨
 હું ને તું કરી બેઠો મૂરખ માનવી,
 મનમાં વીચાર કરનેરે તું તો;
 માત ને તાત નહીં પત્ની પુત્ર નહીં,
 મોહ ગિદ્રામાં ભરપૂર સૂતો. ૩
 માર્ગમાં એક નરે દોરડું દેખીયું,
 રાત અંધારીથી સર્પ ભાસ્યો;
 વિવેકી મળશે કોઈ વાટ મારગ વિષે,
 મનની ભ્રમણા મટી થઈ પ્રકાસ્યો. ૪
 પુરો સંત તુજને મળશે જળ આ તકે,
 અંતરના પડદા ઉઘાડે પળમાં;
 માણેકદાસ ભજન નીરસે કરો,
 ત્રિવિધીના તાપથી તું તો બળમાં. ૫

ભજન ૧૧૧ મું.

રાગ. ઉપરનો, પદ ૩.

દેખી લેને હવે દેહાર તાહરો, પ્રગટ દીસે તારૂં ઘટ ઉજળ;
 બાહર ભીતર એક રમી રહ્યા અંતરની દ્રષ્ટીથી તુંતો ભાળ. ટેક.
 બાહર દોડ કરી તેંતો બહુ ઘણી, તીર્થ કરી કરી ચરણે હાર્યો;
 તોય તારા અંતરના દોષ તો નવ ગયા, કામને કોધ તેં નહીં નિવાર્યો. ૧
 આવાગમનનું મોહું દુઃખ તાહરે, ચોરાશીનો ફેરો ફરીને આંવ્યો;
 હજુ ન ચેત્યો અલ્યા મૂરખ માંનવી, દુઃખ દરિયા માંહે ભવ ડુબાવ્યો. ૨
 ઘડી પળ ગોવિંદ ગુણ નવ ગાઈયા, ધરના ધંધા માંહે બહુ ગુંચાવ્યો;
 માયા બંધન થકી છુટી શક્યો નહીં, સુખ સમુદ્રમાં નહીં આંવ્યો. ૩
 તું હતો કોણને કોને વળગી રહ્યો, તેનો વિચાર તેં નવ કીધો;
 ઉઠ આળસ મેલી હવે અભાગીયા, સંત સમાગમ કરને સીધો. ૪
 પોતાનું ઘર તને તો જડયા વિના, દુઃખનો આંવ્યો નહીં કાંઈ અંત;
 માણેકદાસ હવે વીનવે તુજને, વેગે કરજે ફૂડા સંગ સંત. ૫

ભજન ૧૧૨ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૪.

સર્વેમાં એક અખંડ વ્યાપીક છે,
કયાંઈ નહીં એહ વિણ ઠાલો ઠામ;
આત્મદ્રષ્ટીથી મનમાં વિચાર જે,
ઘટમાં રમી રહ્યો તારો રામ.

ટેક.

કોટી કલ્પથી ભ્રમણામાં તું ભમ્યો,
સદ્ગુરૂ બોધ વિના સુખ ન હોય;
માટે જા સદ્ગુરૂ શરણે નિર્માળ થઈ,
અવિધાનું મૂળ તારૂં તરત બોય.

૧

સ્વપ્નામાં વાંઝણી સ્ત્રીને પૂત્ર થયો,
મગ્ન રહી તે સમે આનંદ લીધો;
જાગી જોયું ત્યારે કાંઈ જડયું નહીં,
મનમાંહે શોક અપાર કીધો.

૨

કલ્પીત માત્ર આ સર્વનો દેહ બન્યો,
મિથ્યા ભ્રમણા લાગી તારા મનમાં;
હું નહીં તું નહીં એ નિશ્ચે જાણુજે,
બોજ કરી જો જરા તારા તનમાં.

૩

હીરો પડ્યો એક મારગના વિષે,
અજ્ઞાની નર તણા હાથ આંવ્યો;
પારકું ભીતર કાંઈ જડયું નહિ,
અમુલ્ય હીરો મૂરખ ત્યાં ગુમાવ્યો.

૪

હીરાની પરિક્ષા કોઈક વિરલા કરે,
મૂરખ શું જાણે અભાગી એતો;
માણેકદાસ હવે બોળખી બેસીયા,
અંતરમાં દેખી આનંદ લેતો.

૫

ભજન ૧૧૩ મું.

રાગ. કરીએ શ્રીકૃષ્ણ ઉપાસના. એ. પદ. ૧

જીવ તું સત્સંગ કરજે, તેમાં મળશે સુખકાર;
અવર વસ્તુ નવ રાખજે, મળશે આનંદ અપાર;
પ્રીતે મળીયે પરીબ્રહ્મશું. એ ટેક.

સાચો દનેહ સંત સાધુનો, ત્યાં છે અખંડ આનંદ;
હોતે પ્રીતે તું બેસજે, ટળશે ચોરાણી કંદ. પ્રીતે ૧

કાગવૃત્તી તું ટાળજે, થઇ હંસ સમાન;
અંધકાર મટશે તવ તાહરો, ભાંણુ ઉદય તે વાંન. પ્રીતે ૨

સત્સંગ મહીમા અપાર છે; તેને કળે નહી કોય;
શિવ વિરંચીને શારદા, ભાખી ગયા તે જોય. પ્રીતે ૩

ખીજાં સાધન ન કામનાં, સાચો સત્ગુરુ સંગ;
પ્રીતે કરી તું બેસજે, ચડશે ચોગણો રંગ. પ્રીતે. ૪

સંત કલ્પવૃક્ષ જાણજે, તેનો અધીકારી કોય;
મસ્તક મેલી ત્યાં બેસશે, આત્મા શીતળ હોય. પ્રીતે. ૫

ઇંચળ પડી એક માર્ગમાં, ભમરે આવી ત્યાં જોય;
તેને દયા બહુ ઉપજી, ઉડી ટાંકે તે સોય. પ્રીતે ૬

દુર્ગંધ જળ જૂઓ ખાળનું, ભળે ગંગમાં તેહ;
એક રૂપે તે શ્વેદ જસે, માણેકદાસ કહે જેહ. પ્રીતે. ૭

ભજન ૧૧૪ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૨.

એક અખંડ છે આત્મા, દેખો સરવેમાં એહ;
કર્તાની કરણી કેવી બની, જૂવો ઘટમાંરે તેહ;
નિર્ગુણ રૂપને તું દેખજે. એ ટેક.

ઘટ ઘટ પ્રત્યે રમી રહ્યો, સૌનો જુજવોરે રંગ;
જોયાની રચના ઘણી, કોઇનું નવ મળે અંગ. નિર્ગુણ ૧

અવીચળ રહ્યો બ્રહ્માંડમાં, નહીં મળે નામને રૂપ;
લાંબો પહોળો દીસે નહિં, એનું અકળ અનુપ. નિર્ગુણ ૨

આદી મધ્યને અંતમાં, કોઇનો કહ્યો નહીં જાય;

શિવ વીર'ચી ગાઇ ગયા, વેદ પૂરાણ ગવાય. નિર્ગુણ ૩
 શોધે તેનો પાર નહીં આવે, મિથ્યા જૂવોછો એહ;
 નામના નિશાંને ખેસજો, તરશે નહીંરે સંદેહ. નિર્ગુણ ૪
 એની માયા કળાય નહિ, એનો નહીં આવે અંત;
 હરતાં ફરતાં નામ લીજીએ, મળશે તેથી સુખસંત. નિર્ગુણ ૫
 આ દેહ કુસુમ સમ જાણવી, મત કરવો અહંકાર;
 જૂઠી બાજી આ જાણજો, વણસતાં લાગે ન વાર. નિર્ગુણ ૬
 વૃથા અવતાર શીદ જૂઓ, સંતોની શીખ લ્યો લગાર;
 માણેકદાસ કહે હારીયા, સમજાવે છે બહુ વાર. નિર્ગુણ ૭

ભજન ૧૧૫ મું.

રાગ ઉપરનો પદ ૩.

ભક્તિ મોટું સાધન છે, એનો જાણે કોઇ ભેદ;
 કરસે કોઇ સંત સૂરવીરને, બીજો શું જાણે નીખેદ;
 સાચો સંત્રામ સૂરવીરનો. એ ટેક.
 બગલો મોતીને શું કરે, મોતી હંસોનો ચાર;
 અવર વસ્તુ ભાવે નહિ, આઠે પહોર ઉચ્ચાર. સાચો ૧
 હોય અંતકરણ ઉજળાં, ઠરશે રૂદ્રીયાની માંય;
 બીજો ભેદ તે જાણે નહીં, વસ્તુ મળશે નહીં ક્યાંય. સાચો ૨
 નિર્મળ બુદ્ધિથી ન્યાળજો, એતો અળગો નહિ હોય;
 બોલે એ બીજો ન જાણજો, તારા ઘટમાં તું જોય. સાચો ૩
 કામ કોઇ તું ટાળજો, મૂકી દેહાભિમાન;
 ભક્તિનાં લક્ષણ ત્યાં આવશે, પછે વળશે સુખસાન. સાચો ૪
 બાહર ભીતર રમી રહ્યો, તું હવે નયણેથી દેખ;
 ક્ષણ એક અળગો નવ જાણજો, બીજી વસ્તુ નહીં પેખ. સાચો ૫
 દેખાદેખી દોડે ઘણો, તેમાં તારું ન સૂધરાય;
 અંતર પડદા જો ઉઘડે, આત્મા પ્રગટ જણાય. સાચો ૬
 નિશ્ચે કરી તું હોરજો, સમરો ત્રીલોવન નાથ;
 હીરો મારગ વિષે પડ્યો, માણેકદાસે લીધો હાથ. સાચો ૭

ભજન ૧૧૬ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪.

સાચો સ્નેહ ગુરૂદેવનો, તેનો કરને સંગાત;
પગમાં હેમ બનાવશે, ટાળી લોહાની જાત.
સાચી પ્રીત પરીબ્રહ્મણું.

એ ટેક.

તન મન ધનથી તું હોરજો, લેજો જ્ઞાન અપાર;
આત્મા નિરમળ થઈ જશે, તારો ટળશે અંધકાર. સાચીં ૧
ગુરૂજ્ઞાન ધરને તું કાનમાં, જ્યારે ઉતરે ઘટમાંય;
અંતર આત્મા પ્રગટ દીસે, તારું સુખ છે ત્યાંય. સાચીં ૨
સાચી પ્રીતો પતંગની, રાખી દિવાની માંય;
પ્રાણ ગયે ટેક નહી ચુકે, બીજો વિશ્રામ ન ક્યાંય. સાચીં ૩
સાચો સ્નેહ જળના વિષે, માછીએ લીધી ટેક;
મરતાં સૂધી છીડે નહી, જૂવો તેનારે નેક. સાચીં ૪
ખારા સમુદ્રની માછલી, મીઠા જળમાં જીવ જાય;
પ્રીતો તેની કેવી બની, જૂવો ચીત્ત માંડે લાય. સાચીં ૫
એક ભ્રમર કમળ વિષે, તેનો સ્નેહ અપાર;
તેને આનંદ વધ્યો ઘણો, ત્યાં રહી લે છે સુખકાર. સાચીં ૬
સંતોનું ચીત હરી ધ્યાનમાં, તેતો કદી ન પલટાય;
માણુકદાસ નિર્મળ થજો, મિથ્યા શીદ ફેરા ખાય. સાચીં ૭

ભજન ૧૧૭ મું.

રાગ ધ્રોણ. પાંચ તત્ત્વનું બંધાણું પૂનઠું એ. પદ ૧.

એવો નામ અમીરસ જે પીએ, તેને પીતારે;
થાએ હરખ અપાર, અવિનાશીને ઓળખે. એ ટેક.
એવો અજર ખ્યાલો અતીઘણો, તેનો અધીકારીરે;
કોઈ વિરલો નિસ્તાર. અવિં ૧
મિથ્યા સપ દેખીને ભમી ગયો, હતું દોરડુંરે;
જેયું કરીને તપાસ. અવિં ૨
એવું મિથ્યા જગત બહુ ભાસે છે, જાગી જોતાંમારે;
જેયું અખંડ પ્રકાશ. અવિં ૩

જ્યારે ભ્રમણા ભાગે તારા મનની, પછે ઝોળખાશેરે;
 તારા અંતરમાં રામ. અવિ० ૪
 એવી ઝોળખ્યાની એધાંની જાણુજે, તારી પ્રવૃત્તીરે;
 હવે રાખે તું કામ. અવિ० ૫
 પાંચ વિષય તો તારા વૈરી થયા, તેને કાઢજેરે;
 તને થાયે સુખશાંત. અવિ० ૬
 માણેકઢાસ અમૃતના ભોગીયા, તમે પીજીઓરે;
 પ્રેમીજન પુન્યવંત. અવિ० ૭

ભજત ૧૧૮ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૨.

સંત મહિમાનો પાર હું શું કહું, તેનો કહેતાંરે;
 પાર પામ્યા નહી શેષ, સમાગમ સંતનો. એ ટેક.
 સંત કલ્પવૃક્ષ તું જાણુજે, ત્યાં હવે ઠરસોરે;
 ત્રિવિધી તાપ બાળેશ. સમાગમ ૧
 એક પારસનો સંગ અતીઘણો, તેના સંગમાંરે;
 લોહું હેમ સમાન. સમાગમ ૨
 એક ભ્રમર રહે કમળના વિષે, પેલો ઘેઘોરે;
 પડયો વિષ્ટા બેલાન. સમાગમ ૩
 ત્યાં જઈ મરે ઘેંધાને ભોળવ્યો, વાસ કરાવ્યોરે;
 થયો આનંદ અપાર. સમાગમ ૪
 ખાખોચીયાતું જળ દુર્ગંધ છે, ભળે ગંગમાંરે;
 થાયે સરિતા તે વાર. સમાગમ ૫
 સંત કામધેનુના સમાન છે, તેને સેવતાંરે;
 નિર્મળ થાયે આ વાંન. સમાગમ ૬
 માણેકઢાસ સંગ કરે સંતનો, જીવ મટશેરે;
 થાશે શિવ સમાન. સમાગમ ૭

ભજન ૧૧૯ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૩.

માયા મરમની મોટી જાગ છે, માંહી પડીયારે;
જીવ અનંત અપાર, ચેતી લેને પ્રાણીયા. એ ટેક.

કંઈ કાળથી માયામાં તું પડ્યો, દુઃખ વેઠ્યુંરે;
તેતો અપરંપાર. ચેતી ૧

તેતો સંત સમાગમ ખૂબ કર્યા, તોય ન ઓળખ્યારે;
તારા અંતરમાં શાંમ. ચેતી ૨

વિષય વાસનાનું મૂળ ના ગયું, રાત દિવસરે;
માયાની છે હાંમ. ચેતી ૩

તારા અંતરનો મેલ તો નવ ગયો, ખોટાં આચરણરે;
કેતાં નહીં આવે પાર. ચેતી ૪

કાંઠે આવેલું નાવ આ ડુબશે, હવે ચેતજેરે;
લોભી જીવ ગમાર. ચેતી ૫

જન્મ મરણનું દુઃખ મોટું જાણજે, માટે સમરારે;
એક રાઘવરાય. ચેતી ૬

માણેકદાસની શીખ હવે માંનજે, મૂખે બોલજેરે;
શ્રી રણછોડરાય. ચેતી ૭

ભજન ૧૨૦ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૪.

પાપ માર્ગમાં ખર્ચ કરે ઘણું, પરમાર્થમાંરે
કોડી નવ ખર્ચે દામ, વેળા તારી કેમ વળે. એ ટેક.

જૂઠું બોલતાં લાજ લગાર નહિ. પારકું ખૂરૂરે;
કરવાની તને હાંમ. વેળા ૧

પ્રીત દેવાળા સાથે ઘણી કરે, ઘરમાં ધૂણેરે;
પતી પત્ની દુઃખદાય. વેળા ૨

હોરા ચીઠીમાં વાપરે દોકડા, વહેમ ભરીયોરે;
તારા ઘટમાં દેખાય. વેળા ૩

ઘરમાં કંકાસ થાયે નીત્ય ઘણો, લોક જૂવેરે;
 તારા ઘરનો ખુવાર. વેળાં ૪
 ચોરી ચાડી ઉપર તને પ્રીત ઘણી, મન હરખાતુંરે;
 પૂત્ર પુત્રી પરીવાર. વેળાં ૫
 હરી અર્થે કોડી નવ વાપરે, કિર્તી લેવારે;
 દામ ખમણા લંટાય. વેળાં ૬
 પટલાઈમાં હવે પૂરો થયો, તારા કહાપણુમારે;
 વહેલી લાગી છે લાય. વેળાં ૭
 માણેકદાસ એવો સંગ નવ કીજે, તેના સંગમારે
 સુખ નહીં દુઃખદાય. વેળાં ૮

ભજન ૧૨૧ મું.

રાગ. ઓધવજ સદેશો કહેજો શાંમને. એ પદ. ૧
 નંદકુંવરજી તમે ક્યારે આવશો,
 ઘણા દિવસથી મળવાનું મને મનજો;
 આશા રાખી બેઠો એક ચીત્તે કરી,
 અગ્નિ લાગી અનંત મારા તનજો. નંદો ટેક.
 આજકાલ કરતાં વરસો અતીશે વીતીયાં,
 દિલાસો દઈ ગયા નંદકુમારજો;
 તમે વિના તો મારે ઘડી નવ ચાલતું,
 રાત દિવસ મને ઝુરણા તમારી અપારજો. નંદો ૧
 તમ કારણીએ માતપીતા હમે મુકીયાં,
 છોડી દીધો કંઈ સગાંકુટુંબનો સાથજો;
 પ્રીતો બાંધી વાલા મેંતો તમ તણી,
 નથી મારે કોઈ માણસનો સંગાથજો. નંદો ૨
 આબ્યાની વાટોરે હું જોતો ફરું,
 સૂજે નહિ કાંઈ કાજ મુને લગારજો;
 ખાત પીવામાં માફ ચીત્ત લજે નહિ,
 નિદ્રા નાવે ઘડી પલક નિરધારજો, નંદો ૩

જન્મો જન્મનો સંગ છે વાલા તાહરો,
ભુલી ગયા મારા આતમના આધારજો;
રાંક ઉપર નજરોરે રાખો તમે ઘણી,
આશરો મારે તમારો આવારજો.

નંદો ૪

સદા સવદા પ્રીતી તમેમાં રાખસો,
માયા કટક દીસે છે વિકટ અપારજો;
તેમાંથી તમ સેવક ઉગારી લીજીએ,
માંણેકદાસ શરણે આંચો છે તારજો.

નંદો ૫

ભજન ૧૨૨ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨.

વાલાજી મારા કઠણ કળજીગ આવીઓ,
તેમાં મુજને શીદ દીધો અવતારજો;
કામકોધનું મૂળ દીશે બહુ આકર્ષ,
ઘડી પલક મુને ઠરવા નદે લગારજો.

વાલાજી ૦

મન ચંચળ માફં ચોક્ષેર કરતું કરે,
શાંત થઇને બેસે નહિ તલભારજો;
હરિ ભજવામાં હેત ઘડી નવ આવતું,
નાટક ભવૈયા બેવા બહુ હોંશિયારજો.

વાલાજી ૧

આશા તૃણજી મુજને બહુ સંતાપતી,
વિષયવાસનાનું મૂળ બળે ન લગારજો;
મોહ માયાને લોભમાં બહુ કરતું કરે,
સમજવું હું બહુ કરી વિસ્તારજો.

વાલાજી ૨

સંસાર સાગરમાંહે અગ્નિ લાગી રહી,
ક્યાંઈ નામળતો મુજને કંઈ વિશ્રામજો;
અંતરમાં વ્યાધિ લાગી છે તાહરી,
હરિ ભજવાની મુજને બહુ છે હાંમજો.

વાલાજી ૩

દુઃખ દરિયાથી મુજને હવે બચાવજો,
આતો દીસેછે વનવગડો ઘણો ધોરજો;
જ્યાં જોઉં ત્યાં ધરતી ખાવા ધાય છે,

કયાંઈ ન મળે બેસવાનો મને ઠારજો. વાલાજી ૦ ૪
 મળજી આલે નહિ કંઈ તલભારતો,
 રહો છું હું તુજ નામતણે આધારજો;
 માણેકઢાસને હવે તમે નિરસેકરો,
 ખાંડે અલીને ઉતારો પેલેપારજો. વાલાજી ૦ ૫

ભજન ૧૨૩ મં.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

તુંતોરે પરદેથી વેપારી આવીઓ,
 માલ લાવ્યો કંઈ અનહદ કોળી અપારજો;
 વિવેક કરીને વેપાર તારો માંડજો,
 નફા ટોટાનો કરજો તું વિચારજો. તુંતો ૦ ટેક.
 કામકાંધ જેવા મોટા નોકર રાખીયા,
 મોહમદ જેવા ખતૈયા રાખ્યા સાથજો;
 નફા ટોટાનો મેળ કદી નવ મેળવ્યો,
 મૂંઝી ગુમાવી મૂરખ તારે હાથજો. તુંતો ૦ ૧
 દયા ધરમની દુકાન હવે માંડજો,
 મુલ કમોનો માલ ભરો અવારજો;
 ક્ષમાસંતોષી નોકર વેગે રાખજો,
 ચિત રાખીને વહોરજો માલ અપારજો. તુંતો ૦ ૨
 સંસાર સાગર અતી ઉંડા જળે ભર્યો,
 ઉતરવાનો કરજો તું વિચારજો;
 ભક્તિ રૂપી નાવમાં વેગે બેસજો,
 દોરી દેજો હરી હાથ હેતે હિતકારજો. તુંતો ૦ ૩
 સ્થિર જીવિ કરી વેગેનાવ ચલાવજો,
 નિશ્ચે રાખો ઉતર્યાની સંભાળજો;
 ઘડી પલકનો ભડસો તું નવ રાખજો,
 હરી સ્મરણ કરી હેતે તુંતો ચાલજો. તુંતો ૦ ૪
 મનુષ્યદેહનો ફેરો હવે તારો યાળજો,

નહીં મળે ફરી તુજને આવો લાવજો;
મંચેકદાસની અરજ હૃદયમાંહે ધરો,
પાંચાંને પકડી એક ઘેરે હવે આવજો. તુતો ૦ ૫

ભજન ૧૨૪ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪

ઓધવજી મારીરે અરજો સાંભળો,
કૃષ્ણ ગયા છે મુકી હમારો સાથજો;
પાછું ફરી નવ જોયું તેણે અમલથી,
ઘણા દહાડાનો રનેહ તેના સંગાથજો. ઓધવજી ૦
કામણ કર્યું છે મુજને એણે કારમું,
એની માયાને કળી શકે નહીં કોયજો;
વેહ લાગે છે મૂજને એના નામની;
દેલી ફેરું ફટકારો જેમ હોયજો. ઓધવજી ૦ ૧
કુટુંબીજન સહુ ફટફટ મુજને બહુકરે,
લોક કહે એને વળગ્યું જાણે ભૂતજો;
અંતરની લગ્ની લાગી રહી પ્રેમની,
પ્રીત નહીં મારે સગાં સહોદર સૂતજો. ઓધવજી ૦ ૨
વાલા વીયાગે થઈ છું હું તો દુખળી,
સૂરતા લાગી નંદ કુંવરની પાસજો;
આંખાનો આગરોરે, મેં બહુ રાખીયો,
હજી ન આંખા આતમના સહવાસજો. ઓધ ૦ ૩
આટલોરે સંદેશો કહેજો લાલને,
કહેવામાં કાંઈ બાકી ન રાખો લગારજો;
મારારે સમ તમે આંટી કંઈ નવ રાખતા,
વાલાને લઈ તમે આવસો આંણી વારજો. ઓધ ૦ ૪
તમે આવે મને આનંદ અતીથે ઉપજે,
પ્રેમ કરીને લેહું તેણીવારજો;
માણેકદાસના રવાની વહેતા પધારશો,
ઉતારસો આ ભવ સમુદ્રની પારજો. ઓધ ૦ ૫

ભજન ૧૨૫ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૫

આવ્યો મનુષ્ય દેહ તુજને મોંઘા મુલનો,
વિવેક કરીને જાળવજે આંણી વારજો;
પાછો ફેરો પડશે અભાગી આ સમે,
હરી ભજયાનું ટાંણું ઉરે ધારજો.

આવ્યો૦ ટેક.

જન્મ મરણનો ફેરો હવે તું ટાળજે,
વખત વીતે આવે નહીં કંઈ કામજો;
આશરો રાખો હવે એના નાંમનો,
પડશે નહિં કંઈ ભક્તિ કેરા હામજો.

આવ્યો૦ ૧

શુર શબ્દનું જ્ઞાન હવે તું રાખજે,
દ્રઢ મન રાખી ઉતારો ઘટમાંયજો;
વિવેકે કરીને વેગે ચાલજે,
એના વીના તને સુખ મળે નહીં ક્યાંયજો.

આવ્યો૦ ૨

સંસાર સાગર ખોટી ખાજી જાણજે,
સ્વપ્નામાં જેમ જોયું ખોટું હોયજો;
હીસે જેવા ધુમાડા ના ખાચકા,
આંખ ઉઘાડી નજરે હવે તું જોયજો.

આવ્યો૦ ૩

કોટી કલ્પથી પ્રાણી તું ખડુ આથડયો,
ક્યાંઈ ન મલ્યો રહેવાનો વિશ્રામજો;
નવ મહીના તું મળ મૂત્ર માંડે રહ્યો,
કેલ કરીને આવ્યો આંણે ઠાંમજો,

આવ્યો૦ ૪

વિષય વાસના અંતરમાં વ્યાપી ઘણી,
હજી તુજને એનો નથાએ અ ભાવજો;
માણેકદાસની શીખ હૃદયમાં રાખજે,
હરી સ્મરણમાં હેત હવે તું લાવજો.

આવ્યો૦ ૫

ભજન ૧૨૬ મું.

રાગ ભલે શુકન યાઓ સારા આનંદ છેરે લોલ. એ
 ભલે સુખ મળે સવળું, બહુ હરખ છેરે લોલ.
 ભલે દુઃખ પડે અવળું. બહુ હરખ છેરે લોલ.
 ભલે મુરખ કરી માંનો, બહુ ભલે ડાહ્યા કે દીવાનો બહુ ૧
 ભલે શુકન સારા લાવો, ,, ભલે અપ શુકન આવો. ,, ૨
 ભલે ભાવતાં ભોજન આપો, ,, ભલે છાશ ઘેંશ ધાપો. ,, ૩
 ભલે માન કદી મળશે, ,, ભલે અપમાનમાં ભળશે. ,, ૪
 ભલે ગાદી ટકીઆ આવો, ,, ભલે ફાટી કંઠા લાવો. ,, ૫
 ભલે રાજ રહું દુઃખી, ,, ભલે સદારહુ સુખી. ,, ૬
 માણેકદાસ પ્રભુ દેખે. ,, જેથી થાય ભવ લેખે. ,, ૭

ભજન ૧૨૭ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૨

ભલે હાલ મરણ થાય, બહુ હરખ છેરે લોલ.
 ભલે આયુષલાં જુજાય-બહુ હરખ છેરે લોલ.
 ભલે સંસારી કહેવાઉં, બહુ કદી ત્યાગીમાં ગણાઉ. બહુ ૧
 ભલે મોટો કરી માંનો, ,, હુંતો કહેવામાં છું નાનો. ,, ૨
 ભલે પૂજન કરી થાપો, ,, કદી ગાળો ઘણી આપો. ,, ૩
 ભલે ધનં મળે ઢગલો, ,, પહેર્યો ઉતારે કોઈ ડગલો. ,, ૪
 ભલે મહેલ રહેવા મળે, ,, શીત તાપથી તન બળે. ,, ૫
 ભલે રાજગાદી આવો, ,, પાસે દામ કોડી નાવો. ,, ૬
 માણેકદાસ સુખ સરવે, ,, ભજન ભાવથી દુઃખ હરવે. ,, ૭

ભજન ૧૨૮ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ. ૩

સુખ સાગરમાં માલે, બહુ સુખીઆરે લોલ.
 પાપ મારગ જે જાલે, અતી દુઃખીઆરે લોલ.
 પ્રીત પ્રભુ સાથે સારી, બહુ મ્હેન્છ દેવ જપે વધારી. અતી ૧
 સાચા સંતોથી રનેહ, ,, કરે કુસંગ નર જેહ. ,, ૨

રૂડું કર્યાની છે રીત, બહુ ભૂડું કરવામાં છે પ્રીત. અતી ૩
 ભજન ભાવ કરે દહાડી, ,, કરે લોકો તણી ચાડી. ,, ૪
 જેને ધર્મ લાગે રૂડા, ,, અનિતી કરે નર ભૂંડા. ,, ૫
 પૂરી લગ્ની લાગી જેને, ,, સત સંગથી જાય ભાગી. ,, ૬
 માણેકદાસ રામ હૃદે, ,, કુબુદ્ધિમાં નર કુદે. ,, ૭

ભજન ૧૨૯ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪

સાચી ભક્તિનો સહેવાસ, મોક્ષ પામીએરે લોલ.

ખટકર્મ કર્યા નાશ નરકે જામીઆરે લોલ.

હંસ સલામાં છે પ્રીત, મોક્ષ બગલા સાથે બેસેનીત. નરકે ૧
 કામ ક્રોધ નાંખો બાળી, ,, અહંકાર રાખ્યો જાલી. ,, ૨
 સંત સેવા લાગે સારી, ,, સાચી વાત લાગે ખારી. ,, ૩
 વેદ પૂરાણ જે ગાય, ,, ભાંડભાંડે જોવા જાય. ,, ૪
 જેણે મન નાંખ્યું મારી, ,, વિષયમાંડે પ્રીત ભારી. ,, ૫
 દેવ દરશનનું નેમ, ,, નિદ્રા કરવા માંડે પ્રેમ. ,, ૬
 માણેકદાસ પ્રભુ પ્રીત, ,, માયામાં છે ઘણું ચીત. ,, ૭

ભજન ૧૩૦ મું.

રાગ. નાથ કેસે ગજકા બંધ છોડાયો.

નાથ તેરી માયા અચરજ ભારી; મામે સખ જુગ ભારે દુઃખારી. નાથ૦
 ગર્ભાવાસ નવ માસ રહ્યો તબ, અચેત રહ્યો તું ભારી;
 બાહેર આંખે જળ ભૂલી ગયોડે, જીવતી સંગ કરી ચારી. નાથ૦ ૧
 માત પીતા જર જર્મીનકી સંગે, અહો નેશ રહ્યોડોલાઈ;
 હરી સમરણકી યાદ બીસારીતો, ફોગટ ફેરા ગુમાઈ. નાથ૦ ૨
 કામ ક્રોધ અરૂણાલ મોહમહ, સાથ રહ્યો છે ફસાઈ;
 એક પલકકી ખબર નહીંતો, ફોગટ ફંદ મચાઈ. નાથ૦ ૩
 આંખેતો લાલ લેવાકે કારણ, ઉઘટી મૂંડી ગુમાઈ;
 માણેકદાસ ઠહે કરજોડી, ચરણકમળમાં લોભાઈ૦ નાથ૦ ૪

ભજન ૧૩૧ મું.

રાગ ભોળભગના ચાળખા. પદ. ૧

જીવ તું શીદને ફેરા ખાય; તારું આયુષ વીતી જાય.
 કોટી જન્મથી તુંતોરે ભમતો, સુખનો સમય નહીં થાય;
 દુઃખ દરિયામાં ડુબી રહ્યો, શાને ચોરાશીમાં ભટકાયરે. જીવ૦ ૧
 કુસંગ સંગથી પ્રીતી ખાંધીને, હરખ ઘણેરો થાય;
 નિદ્રા કરવામાં નજર ઘણી છે, અધ વયમાં ભટકાયરે, જીવ૦ ૨
 પાંચ સાત માણસ ભેગાં કરીને, પારકી પંચાત ગાય;
 વાતો કરતાંમાં વઢી પડે છે, ભજન ભાવ કદી ન ખમાયરે. જીવ૦ ૩
 પ્રભાતે ઉઠી ગાજો બોલે છે, રીસ આંખજો નહીં જાય;
 નાહ્યા ધોયાનું નેમ મલે નહીં, ઘર ઘંઘે કુટાયરે. જીવ૦ ૪
 દેવ દરશનથી વેગજો ફરે, જ્ઞાન લેવા ચીતે નહીં રહાય.
 માણેકદાસ એવો સંગ તજી, મારું વચન ચીતમાં લાયરે. જીવ૦ ૫

ભજન ૧૩૨ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

મૂરજો માયા દેખીને મલકાય; તેહને આતમ જ્ઞાન કેમ થાય.
 કુટુંબ કખીલો વળગી રહીને, મનમાં અતી હરખાય;
 તારું તેમાં નહીં કાંઈજ સુધરે,
 અંધરે શીદ અથડાયરે. મૂરજો૦ ૧
 ઘરનાં માણસ કાંઈ ગણે નહીં, પુત્રી ડહાપણમાં ભટકાય;
 કડવાં વચન બોલેનારી ઘણેરાં,
 તારા હૃદયે કેમ ખમાયરે, મૂરજો૦ ૨
 લોભ લાલચમાં દુઃખી થતો તું, આશા તૃણાએ તણાય;
 સુખનો સમય વહી જાય છે તારો,
 કોણ આવી કરશે પછી રહાયરે, મૂરજો૦ ૩
 મુવા કેડે દશ દહાડા રોઈને, ધનમાળ તારું તોલાય;
 કુટુંબ કખીલો ક્રિયા કરી,
 નારી પર ઘર ચાલી જાયરે. મૂરજો૦ ૪

ભજન કર્યા વિના ભટકી મરે, આગળ દીસે ઘાંટી દુઃખદાય;
 માણેક દાસ કહે ચેતને સવેલો,
 તુંતો પાછળથી પસ્તાયરે. મૂરખો ૦ ૫

ભજન ૧૩૩ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૩

જીવતું ચેતીલે આંણીવાર; આગળ ખાગશ જમનો માર.
 પાંણી પહેલી તું પાળજ ખાંધજે, વખત તારો સંભાળ;
 પાછળથી પસ્તાવું પડે નહીં, કહ્યું માન માફ લગારરે. જીવ ૦ ૧
 ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં જઈશ તેનો, કરને જરા વિચાર;
 પોતાનું ઘર તને જડયા વિના, સુખ મળે નહીં તલભારરે. જીવ ૦ ૨
 જન્મ મરણ દુઃખ મોટું ગણી, કર ઉપાય ઝટ હીતકાર;
 પળ પળ આયુષ વીતી જાયે, શીઘ્ર થાયે હવે ખુવારરે. જીવ ૦ ૩
 સંત સમાગમ સાચો ગણી, કરેદુઃખ પડે ન લગાર;
 અંત વખત તે સાથે રહી, દેશે મોક્ષ તને નિરધારરે. જીવ ૦ ૪
 કુડ કપટને છોડી દઈ, હરી ભજે થઈ વિસ્તાર;
 માણેકદાસનું વચન પાળો, ઉર આનંદ રાખી અપારરે. જીવ ૦ ૫

ભજન ૧૩૪ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪

દુઃખમાં ડુબી ગયા મોટા; ખાંધ્યા કર્મ તણા કોટા.
 ખટરસ વહાલો ગણી, કર્યા શુભ કર્મ માંહે ટોટા;
 જીવ જાયે દુઃખ થાયે ઘણું, જીવો મારે છે જન્મ સોટા. દુઃખમાં ૧
 પરનારી સાથે પ્રીતી કરે, દોષ જીવે બેશી ઓટા;
 હરિ ભજનમાં હેત નહી, વાળે મનમાંહે ગોટારે. દુઃખમાં. ૨
 હરખ શોકમાં ડુબી ગયા, ખોલ ખોલે ઘણા ખોટા;
 ખાવા પીવા સાફ જેઈએ વળી, જીવો વાલા છે સાગજોટા. દુઃખમાં. ૩
 સંત શીખામણ કાને ન સુણે, મોહ માયામાં રહે પલોટા;
 અંતર આત્મા જોયો નહીં, ખાહેર દેછે ઘણા દોટારે. દુઃખમાં. ૪
 દેવ દરશનનું નેમ નથી, એને ભરમ ઘણા મોટા;
 માણેકદાસ કહે ભજન કર્યા વિના, રહ્યાંએ તોલ ખોટારે. દુઃખમાં. ૫

ભજન ૧૩૫ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૫.

કુમુદિ કળજુગમાં બહુ થાય; તેથી સંસાર ટુપી જાય.
 માત પીતા બહું પાપી થયાંને, વિવયમાં અની લપટાય;
 પ્રજા તેનીપણ તેની પાકે, દુઃખ દરિયામાં બહુ ફાટાયરે. કુમુદિ ૦ ૧
 પેટ ભર્યાનું ભણતર શીખવે, ધર્મ માર્ગ ન શીખાય;
 ચોરી કરી નાણું લાવે ત્યારે શીખ, સારી નહીં દેવાયરે. કુમુદિ ૦ ૨
 દશ વરસ સુધી રમત રમીયો, પાછાગથી પરણાય;
 જૂવાની જોરમાં જોયું નહી, પછે વૃદ્ધપણે દુઃખ થાયરે. કુમુદિ ૦ ૩
 પુત્ર પુત્રી એને ગાળો બોલે, વળી મારે બહુ રીસલાય;
 તોપણ વૃત્તી પ્રજામાં ભારે, ભક્તિ ન દીલે ખમાયરે. કુમુદિ ૦ ૪
 અંત વખતમાં દુઃખી થતો, પુરૂં પેટ નહીંરે ભરાય;
 અંતરવાસના તુટી નહી, મિથ્યા માણેકદાસ સમજાયો જાયરે. કુમુદિ ૦ ૫

ભજન ૧૩૬ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ ૬.

હરીજન દેખીને હું ડરૂંરે; તેના સંગથી છેટે ફરૂં.
 રસ્તામાં જતાં એણે વળગે જેમ, જંગલનું જાંખરૂં;
 અડકેથી એને ઉલકી મરીએ, એના સનમુખથી ડરૂંરે. હરીજન ૦ ૧
 ભજનમાં આવી ભંગ પાડે, એવો ત્રાસ દેખતો ફરૂં;
 વગર બાંકે એતો પુંઠળ પડે, એવા મૂરખને શું કરૂંરે. હરીજન ૦ ૨
 દેહ પડેતો ભલે પડે, સામો મળે નહી ઉચરૂં;
 અધર્મ મર્ગે એતો ફરે છે, મેત્રો પાપીનું મુખ પરૂંરે. હરીજન ૦ ૩
 ધર્મ કથા એને વાત્રી ન લાગે, એના અવગુણ કેમ વીસરૂં;
 મુખેથી મીઠી વાણી બોલે છે, અને દેખીને હું થરથરૂંરે. હરીજન ૦ ૪
 તેના થકી મેં દાવો ખાંધ્યો છે, કોઈકાંજે હું સંગતા કરૂં;
 મ.ભેકદાસ બહુ ભજનના હોંશી, ગાઈ સંસાર રહેજે તરૂંરે. હૃ ૦ ૫

ભજન ૧૩૭ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૭

સંતતો સંસારથી ન્યારારે; મુજને લાગે ઘણા પ્યારા.
 જળકમળ જેમ રહે, વળી તરે છે ખડુનારા.
 સંસારમાં એનું ચીત્ત નહીં, એવા પહોંચ્યા સાગર આરાદે. સં ૦ ૧
 આઠે પહોર એનું ચીત્ત હરીમાં, ખેલ ખેત્રેછે ચોધારા;
 પાછું ફરી એતો જુવે નહીં, મળે જગમાં કોઈક સારારે. સં ૦ ૨
 પરધન ગણના પથ્થર સમાન, નહીં દેખે એ પરદારા;
 ભૂંડું કરવાની નજર નહિં, રાતદિવસ રણકારારે. સં ૦ ૩
 નેણુ વેણુ એનાં નિર્મળ દીપે, મુખે ખેલે અમૃત ધારા;
 શુદ્ધ શબ્દનું જ્ઞાન હૃદયમાં; ઉર આનંદ અપારારે. સં ૦ ૪
 સુખ સાગરમાં ઝીલી રહ્યા, તજ્યા મોહ લોભ વિકારા;
 સાચી ભક્તિથી પાર પડ્યા, માંછુકદાસને હરિ પ્યારારે. સં ૦ ૫

ભજન ૧૩૮ મું.

નવધા ભક્તિ ઉપર.

રાગ કાઇનો ભાર ન રાખે મોરારી. એ. પદ. ૧

પહેલી ભક્તિ કર્ણે શ્રવણ કરીએ; આનંદ લાવી અંતરમાં ધરીએ.
 તનમન અર્પણ કરીને સાંભળજે; એક ચીત રાખી ઉરગળજે.
 પહેલી મુમતાને તમેમારો; સુદ્ધ અંતઃકરણથી વિચારો,
 કોટી જન્મનાં પાપ પળાય; શ્રવણ ભક્તિનો અતિમહિમાય.
 શ્રવણ ભક્તિ પરંક્ષતેમાંણી; શાસ્ત્ર શાખ પુરે એ નીશાંની.
 માંછુકદાસ શ્રવણ તમે કરજે; હેતે પ્રીતે સામગીયાને ગરજયો.

ભજન ૧૩૯ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૨.

બીજી ભક્તિ કિર્તન મન ભાવે; રાત દિવસ હૃદય લક્ષ લાવે.
હરિગુણ હરતાં કરતાં તો ગાવો; નાચી કુદી પ્રભુમાં સમાવો.
પહેલું સંસાર સુખને ત્યાગો; અનેક જન્મ તથાં દુઃખ ભાગો.
લાજમરજાઃ મુકી દેજો; હરિગુણ ગાવા હોં શેષ રરકેજો.
કિર્તન ભક્તિ નારદે કીર્તી, બીજી વસ્તુને મુકી દીર્તી.
માણેકદાસે તે હેતે વખાંણી; કિર્તન ભક્તિની છે એ એંધાણી.

ભજન ૧૪૦ મું.

રાગ. ઉપરનો, પદ ૩.

ત્રીજી સ્મરણ ભક્તિ તો તારે; તેનો મહિમા દીસે જગ ભારે.
કામકાજ કરતાં તો ઉચરીએ; હરિસ નામ લેઈ ઉર ભરીએ.
કોઈની નિંદા કદી નવ કરીએ; ખોટાં આચરણને પર હરીએ,
સંસાર સાગર મોટો છે ભારે; સ્મરણ કીધેથી પાર ઉતારે.
સ્મરણ ભક્તિ ત્રિલોચને કીધી; આપીરિદ્ધી સિદ્ધી નવ નિંધી.
માણેકદાસ સ્મરણના પ્યાસી; કરી અંતર થાએ ઉલ્લાસી.

ભજન ૧૪૧ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ ૪.

ચોથી ભક્તિ અર્ચન તો કહાવે; હરિને હેતેથી લાડ લડાવે.
હરિને ચંદન પુષ્પ ધરાય; રૂડી રીતે શણગાર કરાય.
ભાત ભાતનાં ભોજન કરીએ; થાળ ભરી હરીને ધરીએ.
પગે ધુધર બાંધી નૃત્ય કરજો; લક્ષ મૂર્તિમાં રાખીને કરજો.
અર્ચન ભક્તિના અમરીષ ભોગી; સામ! ઉમા સામગીયો ભોગી.
માણેકદાસને ઉર એ બ્યાપી; એવી ભક્તિ ભલી મને આપી.

ભજન ૧૪૨ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૫.

પાંચમી ભક્તિ તો દાસ કહાવે; જેનું મન હરીમાં નીત્ય જાવે.
 દાસ ભાવથી પ્રભુને ભજીએ; ખીજાં સાધન દુરે તજીએ.
 શ્વાસો શ્વાસે સ્મરણ કરીએ; એક ક્ષણ વાર નહીં પર હરીએ.
 હું ને માફ માંહેથી ટાળો; ખીજી વસ્તુને તમે જાળો.
 દાસ ભક્તિના હનુમાન પ્યાસી; સેવા કરી લંકામાં ખાસી.
 એવી ભક્તિ માણેકદાસ ભાવે; મુસ્તક મેલીને પાપ ગમાવે.

ભજન ૧૪૩ મું.

રાગ ઉપરનો પદ ૬.

છઠ્ઠી ભક્તિ સખાતો તારે; મિત્રાચારી રૂડી રીતે આવે.
 સખા ભક્તિ અર્જુનને સોહે; સાચા ભાવથી હરિ મન મોહે.
 દુષ્ટ દુર્યોધને સંતાપ્યા; શ્રીકૃષ્ણે અર્જુન રથ હાંક્યા.
 લાખા ગ્રહમાં તેણે વાસ કીધો; અગ્નિમાંથી ઉગારી લીધો.
 એણે સત્યની ટેક ના મુકી; ઘડી પળવાર ભક્તિના ચુકી.
 માણેકદાસ એ ભક્તિ પરવારી; મારી લાજ રાખોને મોરારી.

ભજન ૧૪૪ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૭.

સાતમી ભક્તિ ગુરૂજીની સેવા; મસ્તક મેલી લેશો શુદ્ધ મેવા.
 એ વીણ જ્ઞાન ઉરે નવ થાય; કરો કોટી કદી ઉપાય.
 ગુરૂ આજ્ઞા ગણી નર જેહ; તેની ટળી ચોરાશી દેહ.
 તેની ઉપર દ્રોહ જો થાય; લક્ષ ચોરાશી ફેરા ખાય.
 શવરી સેવા કીચી ગુરૂ દેવ; મોક્ષ પામી એતો તતજેવ.
 માણેકદાસને પ્રીયમન માંય; તેથી અધીક વસ્તુ નહીં કયાંય.

ભજન ૧૪૫ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૮

આઠમી ભક્તિ વંદનજ કહાવે; આઠે પહોર ત્રિચારતો લાવે.
 રાવણ કુળમાં વિલીક્ષણ લાંઘ; એણે ભક્તિ કરી સુખદાઇ.
 રાત દિવસ વંદન બહુ કરતો; સાંમળીયાનું શરણ લેઈ કરતો.
 બત્રી દાંતમાં જીભ જેમ હોય, રાક્ષસ કુળમાં તે રચો રોય.
 એવી ભક્તિ ના અધિકારી કોઈ; બીજા અવર શું બાણે લોક.
 માણેકદાસ જળ કમળ વંત; એવા થઇને ફરે સુખ સંત.

ભજન ૧૪૬ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૯

તનમન અર્પણ કરી ભક્તિ કીધી; સાચા ભાવથી અંતર લીધી.
 મુખે માગે એતોરે અપાય; એવી ભક્તિનો મોટો મહિમાય.
 આત્મા નિવેદન દિસેછે ભારી; તેના અધિકારી બહીરાયે ધારી.
 માફ તાફ મુકીને તમે ફરજો; જેનું હતું તેને અર્પણ કરજો.
 સર્વે વસ્તુ હરીની કહેવાય; તેમાં માફ મિથ્યા સમજાય.
 માણેકદાસ એવા તમે થાસો; ફરી આવો નહિ ગર્ભવાસો.

ભજન ૧૪૭ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૧૦

નવ ધા ઉપર ભક્તિ છે દશમી; એની વાટ દિસે છે વસમી.
 પ્રેમીજન અધિકારી કોય; લક્ષ રાખી અંતર ચીત પ્રેય.
 ગોપીએ પ્રેમ ભક્તિ લીધી; સૂરતા સામળીયા સાથે કીધી.
 એતો ઘર ધંધામાં ઘેલી ફરતી; સાંમળીયાને દેખીને ઠરતી.
 તેનું નાવ ધા ભરે છે પાણી; પ્રેમ વિના શું કરે વખાણી.
 માણેકદાસ એ રસ તમે લેજો; શીશ હરિચરણે નામીદેજો.

ભજન ૧૪૮ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૧

સત સંગ મહિમા દીસે છે ભારી; હવે સૂણજે તમે નરનારી.
 એવા સંગથી પાર ઉંતરીયા; પ્રીત કરી વાલ્મીક ઉદ્ધરીયા.
 અન્ન મેલ ગુણકા બહુ પાપી; સાચ ભાવથી સદ્ગતી આપી.
 નરસિંહ મેતો ભક્ત બહુ ભારી; એને મોક્ષ દીધો છે મોરારી.
 સત સંગથી મીરાં ઉદ્ધરીયાં; હોતે પ્રીતે સામળીયાને વરીયાં.
 સજ્જન પુરૂષ તમે સંગ કરજ્યો; પછે છુટે છેડે થઇ ફરજ્યો.
 સાચા સંગથી પારજ પડીયા; એવા થઇને વૈમાને ચડીયા.
 માણેકદાસ એ સત સંગ લોગી; તમને મળશે નિરંજન જોગી.

ભજન ૧૪૯ મું.

રાગ-સાધુ જનનો સંગ બાઇ મારે ભાગ્યે મળ્યો છે-એ-પદ ૧

રૂડો મલ્યો અવતારરે; તમે ચેતીને ચાલો.
 શીલ સંતોષનાં બખ્તર પડેરે; જ્ઞાન ગોળે થઇ અસ્વારરે. તમે૦ ૧
 પ્રેમ પ્રીસ્તોલ ને કરમાં રાખો; દયા દારૂ ગજમાંહે ડારરે. તમે૦ ૨
 સૂરતા રાખી હવે નીશાંણુ બાંધી; માંહેના કાલંગાને મારરે. તમે૦ ૩
 નિરલેની નોખત વાગી એ વેળા; મળી જશે તારમાં તારરે. તમે૦ ૪
 જન્મ મરણનાં બંધનો જાશે; માણેકદાસ તું વિચારરે. તમે૦ ૫

ભજન ૧૫૦ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

રૂડા રાંમને સંભાળરે; તારો જન્મ સુધરશે.
 કાયા નગરીનો તું મેવાસી દીમે; જૂઠી વસ્તુને નહીં જાલરે. તારો૦ ૧
 બોલે તે પુરૂષ જીજ્ઞે ન જાણો; દ્રષ્ટ પદાર્થને ટાળરે. તારો૦ ૨
 ઉંચ નીચ તેમાં કાંઇ નવ દીસે; નજરે ન જરતું નિહાલરે. તારો૦ ૩
 હરિને ભજે એતો હરિના જેવા; મોક્ષ મળ્યો તતકાળરે. તારો૦ ૪

કોટી જન્મનાં તાળાં જડયાં છે; ખોલે ગુરૂ મળે દલાલરે. તારો. ૫
અંધકાર મૂળતા રૂં વેગે જશે; મટી જશે બધી જંજળરે. તારો. ૬
માંણેકદાસ એક હરિને જાણે; છોડીદીધી આગ પંપાગરે. તારો. ૭

ભજન ૧૫૨ મું.

રાગ ઉતરનો. પદ. ૩

ઘટમાં જોજે તું આવારરે; તારો દેહાર દીસે.
ખાઉર દેખેનો પાર ન આવે; માંહેલી મમનાને મારરે. તારો ૦ ૧
સાચ ધર્મની પ્રિદ્ધી કરજે; ઉઘડશે નેત્ર અપારરે. તારો ૦ ૨
ઓહું સોહું નામીશી ઉઠે; સૂન્ય શીખડ બાંધો તારરે. તારો ૦ ૩
અનહદ વાજાં વાગે એ વેળા; રણુખાર થયે માંહીયારરે. તારો ૦ ૪
આવણુ જાવણુ કંઈ નવદીસે; સરિતા સાગર મળીધારરે. તારો ૦ ૫
વાસનાનાં ખીજ બળ્યાં એ વેળા; ઉગે ન ફરી લગારરે. તારો ૦ ૬
માંણેકદાસ હરિ કીરપાજ હોય; ઉતરે પેલી તે કીનારરે. તારો ૦ ૭

ભજન ૧૫૨ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ. ૪

તરવાનો કરજે ઉપાયરે; ફરી નહિ મળે દાવ.
ચોરાશી દેહમાં મોટો મનુષ્ય; ચેતેથી કારજ થાયરે. ફરી ૦ ૧
પાપ પૂન્યનો પિંડ બંધાણો, સુખ દુઃખ ભોગવી ભટકાયરે ફરી ૦ ૨
હુંનેમારૂં મને બંધન દીસે, તેને ટાળે દુઃખ જાયરે. ફરી ૦ ૩
મિથ્યા કલ્પના શામાટે કરવી; હરિનું ધાર્યું ગતાયરે. ફરી ૦ ૪
માયારૂપી બેડી તારે પડી છે; ગુરૂ કીરપાથી તોડાયરે. ફરી ૦ ૫
વસ્તીમાં રહો કે વનમાં જાઓ; હૃદયમાં દેખે દરશાયરે. ફરી ૦ ૬
માંણેકદાસ કહે રૂડી છે ભક્તિ; સૂરવીર અંતર સમાયરે. ફરી ૦ ૭

ભજન ૧૫૩ મું

રાગ. હરિભજન થકી દુઃખ દરિયા સંસારનો પારજ આવે એ. પદ. ૧
 સહુ દુઃખ ટાળશે, હરિ સમર્યાથી ભવનો પારજ આવે;
 ઉઠ આગસ મેલી, અચેત તુંતો શીદને ગોથાં ખાવે. એ ટેક.
 કાયા નગરીનો તું મેચાસી, દેખાય જુદો તું પ્રકાશી;
 એતો અખંડ રહે છે અનિનાશી. સહુ ૧
 આગખ્યાને ટાંણે એળખાશે, અવસર ચુકે દુઃખ સમજાશે;
 તમે હેતે કરી હરીને મળજો. સહુ ૨
 નિર્લજ્જને લાજ લગાર નહિ, સંતસાધુ કહી ગયા વડી;
 નવ અસર થઈ કંઈ હૃદય મહી. સહુ ૩
 પાપની પંચાતો તમે ટાળો, બીજી સરવે વાતને ઝટખાળો;
 હાર ભકિત વીના ન રહેઠાલો. સહુ ૪
 પટેલાઈ માંડી ઘણો પુરે છે, હરીસ્મરણ વખત અધુરો છે;
 લાંચ લેવાના કામે સૂરો છે. સહુ ૫
 ઘણા કળે મનુષ્ય દેહ પાયો છે, તુંતો મુંડી અતીરો લાંબો છે;
 હીરો આપેલ હારથી ગુમાવ્યો છે. સહુ ૬
 માણેકદાસ કહે છે તારે કાજે, પેટલરી હરીગુણ બહુગાજે;
 કદી જમનો માર પછી નવ ખાજે. સહુ ૭

ભજન ૧૫૪ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

તમે રનેહ કરો, સાંમળીયાના સાથે પ્રીત ઘણી કીજાએ;
 તારું દુઃખ મટશે, આવા ગમનનો ફેરો ટાળી દીજાએ એ-ટેક.
 સુખ સંસારમાં નથી દેખાતું, તારું ચીત રહે માંડી અદ માતુ;
 હરી ભજન વીના નથી આગખાતું. તમે ૧
 મેલ મમતા તુંતો વેગે પરી, ઠેકાંણે બેઠો નડીજ ઠરી;
 હાથો બાજી મૂરખ અજ્ઞાન કરી. તમે ૨
 કહેણી પણ રહેણી કાંઈ નથી, ભલે શાસ્ત્ર વાંચી વાંચી ફરો મથી

આત્મ ઓળખ્યા વિના સુખ ક્યાંઈ નથી. તમે ૩
 તારા ઘટમાં બેડો બોલે છે, નજરે જુવો વણુનોલેછે;
 ગુરૂજ્ઞાનથી પડદા ખોલેછે. તમે ૪
 સદગુરૂ શરણુ દ્યો વેગ કરી, કામ ક્રોધને મેલો તમે તો પરી;
 તુંતો આંચો છે ફેરા ફરી ફરી. તમે ૫
 શીદ દેખાદેખી દોડ કરે, તેથી સંસાર સાગર નવ તરે;
 વસ્તુ ઓળખી બેસે ત્યારે ઠરે. તમે ૬
 દુઃખ દરિયામાંહી શીદ ફેરો, પાપ માર્ગની પોટલી શાને ભરો;
 માણેકદાસ ભક્તિથી સહેજે તરો. તમે ૭

ભજન ૧૫૫ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૩.

પ્રાણી ચેતોને, અવસર તારો એળે ઝટ વડી જાય છે;
 શુભ કર્મ કરો, અંત વખતમાં પ્રભુ તારે રહાય છે.
 હરિભક્તિ થતી નર કેક તર્યા, જેઓ ત્રિવિધી તાપ દેખીને ડર્યા;
 પ્રહારપમાં પોતે જઈ ઠર્યા. પ્રાણી ૧
 લક્ષ્યોરાશી ફરી ફરી તું આંચો, સુખ દુઃખ ભોગવી ભટકાયો;
 હજુ તારા કષ્ટનો પાર નાંચો. પ્રાણી ૨
 પૂરવના પૂન્યે દેહ મળ્યો, જૂઠી મોહ માયાથી બહુજ ચળ્યો;
 ઘાંચીના ઘેર જેમ બળદ રળ્યો. પ્રાણી ૩
 જુઓ સંસારતણી બાજુ ખોટી, પાપકર્મના પૂંજ કીધા ઠોટી;
 દુઃખ દરિયા માંહે દીધી દોટી. પ્રાણી ૪
 છેલ્લી શીખામણુ સંતતણી, છે સાચનો બેલી રામ ધણી;
 મણેકદાસના હાથ આંચોરે મણી. પ્રાણી ૫

ભજન ૧૫૬ મું.

રાગ ઉપરનો પદ ૪.

દુઃખ દરિયામાં, જે નરમાંહી પડ્યા તે બહુ અથડાય છે;
 તમે વિચાર કરો, અનેક જન્મથી જીવડો ફેરા ખાય છે.

સંતોષ વિના નર દુઃખી ઘણા, લાખકોડ મલે તોયે થાય બમણા;
લલચાણા એમાં ઘણા જણા. દુઃખ૦ ૧

તોય દમડીની દુગ્ધાજ રહી; પાપી પેટ ભરવા જાય વેગ મહી;
લંપટને લાજ લગાર નહી. દુઃખ૦ ૨

પારકી પંચાતે ઘણાજ પૂરા, બૂંડુ કરવામાં રહે છે શરા;
હરિભજન થકી રહેતા દૂરા. દુઃખ૦ ૩

વિવેક નથી જેના મનમાં, બેભાન થઇ ફરે જોખનમાં;
શુભ કર્મની ખટક નથી તનમાં. દુઃખ૦ ૪

એવા નર દેખો પશુ જેવા, જનુનીને ભારે દુઃખ દેવા;
માણેકદાસ કહે સાચી સેવા. દુઃખ૦ ૫

ભજન ૧૫૭ મું.

ગરખી. રાગ. જીવડલા આજ કે કાલે જવું એ પદ. ૧
મનવા ! ક્યાં લગી તું ભટકાવે; તને જરા શરમ નહીં આવેરે. મનવા !
જોતાં જોતાંમાં આયુષ જાવે, અહોનીશ માયામાં લમાવે;
ઘડીપણ તને સુખ નહીં આવેરે. મનવા ! ૧
નારી સાથે તું નીત રમે છે, હશી મગ્ન થઇ ત્યાં ભમે છે;
તને રમત બહુ ગમેછેરે. મનવા ! ૨
તાડું પળ પળ આયુષ જાવે, તને સુતાં નિંદ્રા કેમ આવે;
તુંતો ચેત્યો નહીં મન ભાવેરે. મનવા ! ૩
માયા ફંદ છે મોટી જાળ. હવે નિશ્ચે કરી તું ન્યાળ;
ઓર્ચીતાનો આવશે કાળરે. મનવા ! ૪
કોટી કલ્પથી દુઃખ દમે છે, ચોરાશીનો ફેરો તું ભમે છે;
માણેકદાસને ભક્તિ ગમેછેરે. મનવા ! ૫

ભજન ૧૫૮ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ ૨.
મનવા ! હજુ ન છોડી શુમારી, ક્યાંથી મળશે મોક્ષની બારીરે. મનવા !
સદ્ગુરૂ સંતનો બોધ ન લાગ્યો, માયાજાળથી હજુ ન જાગ્યો;

પાંચ વિષય તો તું નહીં તાગ્યોરે. મનવા ! ૧
 વેદ પૂરાણ શીખ ન માની, અહ' મમતામાં રહ્યો બેલા પી;
 જીતી બાજ હારી થયો હાંનીરે. મનવા ! ૨
 તને કઇપેરે હું સમજાવું, રૂડી રીતે બહુજ મનાવું;
 નહીં તો થાસે પછી પસ્તાવુંરે. મનવા ! ૩
 કેવળજ્ઞાન વિના શું કરવું, મિથ્યા મોહ મમતામાં ફરવું;
 રાતદિવસ ધંધામાં રજાવુંરે. મનવા ! ૪
 ભજન કરે તે ઘેર દિવાળી, બીજી વસ્તુ મૂકી દે તાળી;
 માણેકદાસનું વચન સંભાળીરે. મનવા ! ૫

ભજન ૧૫૯ મું.

રાગ. ઉપરનો પદ. ૩

અંધા આતમરામ ગુમાઈ, એક પલક નહીં ગુણ ગાઈરે. અંધા.
 તુંતો બળતો જઠરાશી માંહે, ગુણ ગાતો અહાંનીશ ત્યાંહે;
 મેલ્યા વીસારી તેને આંહેરે. અંધાં ૧
 તને વારે વારે સમજાવી, સંત સાધુની શીખ નવ લાવી;
 કયાંથી મળશે મોક્ષની આવીરે. અંધાં ૨
 અવસર આંચો છે તારે હાથ, કરજે સાંમળીયાનો સંગાથ;
 ટાળી ધૂમાડે ભરવી બાથરે. અંધાં ૩
 પાણી પહેલી બાંધી લેજે પાળ, મોહ મમતા અંદરથી ટાળ;
 આંચો મનુષ્ય જનમ સંભાળરે. અંધાં ૪
 માટે હેત હરી સંગ કરી, બીજી વસ્તુ મેલી દે પરી;
 માણેકદાસનિ ભક્તિ ખરીરે. અંધાં ૫

ભજન ૧૬૦ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૪

જીવડલા આગળ વસમી છે વાટો; મૂરખ શીદ ફરેછે તું ફાટ્યોરે. જીં
 પશુ પક્ષી ઝાડને કીડી, સગાં વહાલાં સાથે બાથ લીડી;

એ વખતની દશા ઘણી પીડીરે. જીવડલાં ૧
 હરતાં ફરતાં આયુષ્ જાય ખૂટી, હરિ ભક્તિની નહી જડી ખૂટી;
 વેળા ગુમાવી દોરી તુટીરે. જીવડલાં ૨
 જા સદગુરૂ શરણે મેવાસી, થસે એક ચરાચર ભાસી;
 કુખુદ્ધિનું કટક જાય નાસીરે. જીવડલાં ૩
 આજકાલ કરતાં વરસ વીતી, હજી સમજયો નહીં પ્રભુ નીતી;
 કેવળજ્ઞાને જાશે જગ જીતીરે. જીવડલાં ૪
 માણેકદાસ વિનંતી કરેછે, વેઠનો ભાર શીદ ભરે છે;
 હરિભક્તિ થકી તું ઠરેછેરે. જીવડલાં ૫

ભજન ૧૬૧ મું.

કળજીગ વિષે.

રાગ. પુજી ગણપતીના પાય, પુંજી અંબિકાની પાવડીરે. એ.
 કહુ કળજીગની વાત, તમે નરનારી સાંભળોરે;
 તેના અવગુણ અપાર, જાણી એમાંથી તમે ટળોરે. ટેક.
 સહદેવ બોલ્યા મુખે બોલ, હવે પાંડવો સાંભળોરે;
 આંચો કઠણ કળજીગ, જઇ હિમાળા માંહે ગળોરે. ૧
 ફર કળજીગ માંહી, પાપ સરવે ફેલાઇ જશેરે;
 સત્ય રહે ન લગાર, સહુ અવગુણમાં ધશેરે. ૨
 માત પીતા કુડાં હોય, પ્રજા તેની તેવી થશેરે;
 કરે ભણતરનો બોધ, પેટ ભર્યાનું શીખશેરે. ૩
 પૂત્ર પરણે તે વાર, નારી વચ્ચે તે ચાલશેરે;
 સાસુ સસરાની સેવ, બોલ તેનો વેગે પાળશેરે. ૪
 સાળા સાળી ઉપર પ્રીત, ઘરમાં આવીને પેસશેરે;
 બેન ભાણેજ રહ્યા દુર, એને વેગે ધકેલશેરે. ૫
 માતપીતા દુઃખી થાય, તેનું કહ્યું ન સાંભળેરે;
 ગાળો દેશે નરનાર, એની દેખી બહુ બળેરે. ૬
 છાંડે બ્રાહ્મણો ધર્મ, ખટ કર્મો મૂકી દેશેરે;
 પેટ માટે તણાય, દાંન એતો ઘણું લેશેરે. ૭

- વૈષ્ણવ કરે વેપાર, કુડ કરી નાણું ભરેરે;
લોભ લાલચે તે જાય, દાન એતો નહીં કરે રે. ૮
- દેશે પ્રાદ્યુષેને ગાળ, ટાંપાં ખવરાવે નીત્યશુરે;
ખોલે બેકેલા ખોલ, ધરધંધામાં પ્રીતશુરે. ૯
- છોડે પત્નીઓ ધર્મ, પરાયાથી પ્રીતી કંરે;
ધર ધણીને દે છે ગાળ, એનું ચિત્ત ફરતું ફરેરે. ૧૦
- વિધવા પહેરે શણગાર, કોટે દાગીના ઘાલશેરે;
એનું ચિત્ત માયા માંય, ભૂંડા કરમે તે ચાલશેરે. ૧૧
- મુખ સંપત્તિનો નાશ, શ્દ્ર સાધુ થઈ જશેરે;
પુજવે પ્રાદ્યુષેને પાય, ઉત્તમ જ્ઞાન લેવા ધસેરે. ૧૨
- રહી પાખંડ ઉપર પ્રીત, મ્લેચ્છ સાધુને માંનશેરે;
સાચા સંતોથી દુર, પ્રીત રહી તોફાનસેરે. ૧૩
- નાટક ભવંયામાં ચિત્ત, ગુણકા ગીત ગાન કરે ઘણારે;
દેવ દરશને ન જાય, જૂગાર ખેલે ઘણા જણારે. ૧૪
- થાશે લેખમાં સંલેખ, પાખંડી તો ઘણા થસેરે;
દવા દેવાળામાં પ્રીત, ભક્તિ ભાવમાંથી જસેરે. ૧૫
- છોડે ક્ષત્રીઓ ધર્મ, પ્રજાને તો દુઃખી કરેરે;
એને પાપ ઉપર પ્રીત, જીવો હણતા ફરતા ફરેરે. ૧૬
- ન્યાય જાણે ન લગાર, દંડ લેઈ નાણું ભરેરે;
દાન આપેલાં હોય, પાછાં લેઈ મુખી ફરેરે. ૧૭
- ગંગા ગાયત્રી શું વેર, મ્લેચ્છ દેવ આરાધશેરે;
વેદ પૂરાંણની શાખ, તેના મનમાં ન વાધશેરે. ૧૮
- પાપ ભર્યો નવેખંડ, સત્ય રહેશે ક્યાંઈ નહીંરે;
માણેકદાસ ખોલ્યા વાંચ, મેં તો દેખી મુખે કહીરે. ૧૯

ભજન ૧૬૨ મું.

રાગ. મારા સાચા સ્નેહીરે. બદરીપતિ બાપલીયા. એ.
મન તું સમજ મારારે, ક્યાંસૂધી અથડાવે;
હરી ભજવાની વખતરે, ફરી પાછી નહીં આવે.

- કેટી જન્મ આથડીઓરે, તોએ પાર નવ આંવ્યો;
તેનો ખટકો લગારરે, હૃદયમાંહી નવ લાંવ્યો. ૧
- હરિ ભજ્યા વિના તોરે, દુઃખ છે અપાર તને;
સંત કહી હાર્યારે, શીખ હવે રાખને. ૨
- કેટી જન્મના પૂન્યેરે, મનુષ્ય દેહ પામીઓ;
મૂરખ હાર્યો બાજુરે, પાપપૂંજ જામીઓ. ૩
- જીવ અભાગી દીસેરે, જ્ઞાન તેને નવ લાગે;
વારે વારે શું કહીએરે, વચન છાતી નહી વાગે. ૪
- મેલી લોકોની લાજરે, ભજન નીરભયથી કરો;
દુરીજન છે દાજેરે, વિકૃતવર હોતે વરો. ૫
- સાચો સ્વામી એ છે રે, બીજો નહીં કોઈ તારો;
જુઠી બાજુ આઈરે, અવસર તમે શીઘ્રહારો. ૬
- જાંજવા નીર જેવુંરે, સંસાર સુખ જાણુજો;
એતો દીસે છે ખોટુંરે, મિથ્યા મત માંણુજો. ૭
- કળી કિર્તન મોટુંરે, નિશ્ચે હવે જાણુજો;
બીજો અવર ઉપાયરે, હવે નહી તાંણુજો. ૮
- તપ વૃત્ત જપ કીધારે, તોપણ ભવ તું હાર્યો;
મુખે મુનિવૃત્ત લીધુંરે, અંતર દોષ નહીં કાર્યો. ૯
- દેખાદેખી દોડેછેરે, કારજ તેમાં ક્યાંથી સરે;
હૃદય આત્મા દેખોરે, ચોરાશીનો ફેરો હરે. ૧૦
- દયા દાનને દીનતારે, હૃદયમાંહી રાખીએ;
કુબુદ્ધિને કાઢીરે, સુમતિ રસ આપીએ. ૧૧
- કીધી લકતોને રહાયરે, જુદા નહીં તેહ જરી;
એવી લક્ષિતા પૂરારે, આકૃત સમે આવે હરી. ૧૨
- અજામેલ છે પાપીરે, સમાગમ બહુ કીધો;
અંતકાળે નામ લીધુંરે, પોતાનો કરીને લીધો. ૧૩
- એક ગુણકા વિષયમારે, અંધ કુવામાંહીજ પડી;
સંતે જ્ઞાનજ આપ્યુંરે, વૈમાંને એહ ચડી. ૧૪
- ગજ શાહની લકાઈરે, જળ મધે બહુ કરી;

- ગજ હાર્યો તે વેળારે, સ્મરણથી આન્યા હરી. ૧૫
- એક દુષ્ટના સંગેરે, દ્રૌપદી આવી ચડી;
- હરી સંભાર્યા તેણેરે, પૂર્યા ચીર તેજ ઘડી. ૧૬
- સૂધનવાને માટેરે, તેલ કઢા ઉકળેલી;
- તેને આવી ઉગાર્યોરે, નિરંજન થયા બેલી. ૧૭
- લક્ષ્મી નરસીયો પૂરોરે, લક્ષ્મી એણે બહુ કરી;
- મંડળીક કાપીઓ ભારેરે, હાર આપ્યો હેને હરી. ૧૮
- મીરાં બાઈ સત્ય રાખ્યુંરે, તમારા નાંમ માટે;
- રાણે વિષમોકલીયું રે, લીધું એણે શીશ સાટે. ૧૯
- હરિ તેજ વેળા માંરે, અમૃત કર્યું આપે ઘડી;
- દાસી પોતાની કરીરે, તેજમાં તેજ ગયું અડી. ૨૦
- એવાં અનેક લક્ષ્મી નીરે, વારે બહુ આવી ચડયા;
- લજ્યા બહુજ રાખીરે, અંત સમે આવી અડયા. ૨૧
- નાથ મારી લજ્યારે, તમારા હાથતળે;
- રહું નીશદીન આશરેરે, સદા માફું દુઃખ ટળે. ૨૨
- મને ભારે ભરોંસોરે, તમારો છે દીલમાંહે;
- હવે તમને ન મેલુંરે, અલો કૃપાનાથ બાહે. ૨૩
- તન મન અર્પણ કર્યુંરે, મસ્તક મેલ્યું એજ ઘડી;
- મારા અવગુણ સામુંરે, જોશો નહી તમો પડી. ૨૪
- હરી અંતસમા માંરે, તમારો કરી થાપીએ;
- ઘડી અળગો ન મેલોરે, પોતાનો ગણી રાખીએ. ૨૫
- અરજ મારી આ થોડીરે, વધુ કરી લીજીએ;
- દાસ માણેક કહે છે રે, સૂણી સદા રીજીએ. ૨૬

ભજન ૧૬૩ મું.

પદ. ૧ લું. રાગ. મોહનતારા મૂખજાની માયા લાગીરે, મોહન તારા. એ.

સાસું સગપણ મારે તાફરે; સામળીયાજી.

તેથી મોહું મન માફરે. સામળીયાજી.

જગત દીસે મને અવળું; સગાં કરે કામ સવળું;

તેણે મારગ નહીં વળું રે. સામળીયાળ. ૧
 આશા રાખી બેઠો તારી, બીજી વસ્તુ મેંતો વારી;
 રહ્યો છું હું તેને લારીરે. સામળીયાળ. ૨
 માથા સાટે મોંઘી વસ્તુ, કુટુંબ મેલ્યું બધું ખસ્તું;
 જગત બધું રહે ભસ્તું રે. સામળીયાળ. ૩
 સાચી તારી પ્રીત બાંધી, મટી ગઇ મારી આંધી;
 લક્ષ લીધો તારો સાંધીરે. સામળીયાળ. ૪
 દાસ માંણેક આશા તારી, દેખાડોને મોક્ષ બારી;
 વારે વારે જાઉં વારીરે. સામળીયાળ. ૫

ભજન ૧૬૪ ભું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૨

લાગી મને લગ્ની તારીરે; સામળીયાળ.
 ભાગી ભીડો તેથી મારીરે. સામળીયાળ.
 અવરદેવન જાયું, સદાયર દેખી રાયું;
 વચન માન જો સાચુંરે. સામળીયાળ. ૧
 દીસે મૂળ તાઈં ખ્યાઈં, બીજું બધું લાગે ખાઈં;
 મન હરખાણું માઈંરે. સામળીયાળ. ૨
 આવા શીઘ્ર નમેરા થયા, હજી કેમ નાવી દયા;
 વાયદો કરીને ગયારે. સામળીયાળ. ૩
 દુરીજન દુઃખ દે છેરે, પાખંડી ધૂતારો કહે છે;
 માયા ભય મને રહે છેરે. સામળીયાળ. ૪
 જશોદાના તમે જાયા, તારી મને લાગી માયા;
 માણેકદાસે ગુણ ગાયારે. સામળીયાળ. ૫

ભજન ૧૬૫ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૩

ભઈંસો મને તારો ભારેરે; રણછિંડરાય.
 સાગર ડુબેલો તારેરે. રણછિંડરાય.

સંસાર મેં મૂકી દીધો, માર્ગ મને મદ્યો સીધો;
પ્રેમરસ બહુ પીધોરે. રણુછોડરાય. ૧

લક્ષ લાગ્યો મને તારો, આપ્યો હવે મારો આરો;
તોડ્યો કર્મતણો ભારોરે. રણુછોડરાય. ૨

મધ્ય દરિયે વાંણ મારું, શરણુ ગ્રહ્યું છે તારું;
બતાવો મોક્ષનું ખાડુંરે. રણુછોડરાય. ૩

છોડી લાજ કુળ કેરી, જગત સહુ થયું વેરી;
મેંતો લીધો તને ઘેરીરે. રણુછોડરાય. ૪

માણેકદાસ આશા રાખે, અભય પદની વાંણી ભાખે;
ઘડી નર હું તુજ પાખેરે. રણુછોડરાય. ૫

ભજન ૧૬૬ મું.

રાગ ઉપરનો પદ ૪

વારે મારી વહેલા આવોરે; રણુછોડરાય.

દયા તમે દીલ લાવોરે. રણુછોડરાય.

નામનું નીશાંત મોટું, બાણ્યું બીજું બધું ખોટું;
સમજ તારે શરણે લોટુંરે. રણુછોડરાય. ૧

માયા તારી બહુ સતાવે, વેગે મારી પૂઠે ધાવે;
એથી મને તું છોડાવેરે. રણુછોડરાય. ૨

મને શીદ તરછોડી મેલો; તેવી બાજી નવખેલો;
દાસ પોકાર કરે છેલ્લોરે. રણુછોડરાય. ૩

આશરો તારો છે ભારે, રાખો મુને તુજદરે;
વિધી તાપ સંહારેરે. રણુછોડરાય. ૪

માણેકદાસ થાશે છોય, ગોપીઓના સ્વામી મોટા;
ભક્તિ વિના સર્વે ખોટારે. રણુછોડરાય. ૫

ભજન ૧૬૭ મું.

રાગ મારાવહાલારે વંદાવનની વાટે વહેલા આવજો. એ. પદ. ૧
મારાવહાલારે. સાચું સગપણ બાણ્યું મેંતાહાડું;

,, તુજ પ્રતાપે કારજ સરીયું માહડું. ૧

,, શરણે આવેલાને તમે નીભાવજો;

”	આકૃત વખતે વેગે વહેલા આવજો.	૨
”	તમને મળવા માત પીતા હમે મેલીયાં;	
”	ઘરધંધાનાં કામ હમેતો ઠેલીયાં.	૩
”	સૂરતા લાગી સાંમળીયા સંગાતથી,	
”	વસ્તુ આવેલી નહીં મેલું હાથથી.	૪
”	પ્રેમ થકીતો મુજને વેગે ખેલવજો;	
”	રાસલીલામાં પ્રીત કરી નભાવજો.	૫
”	સાચા ભાવથી પ્રીતો ખાંધી તાહરી;	
”	હવે ન મુકું ચડીશ તારી પાયરી.	૬
”	માયાના બંધનથી મુજને છોડાવજો;	
”	સગાં સહોદર કેરો સંગ તોડાવજો.	૭
”	જન્મો જન્મ તમારો કરી થાપજો;	
”	મારાવહાલારે. માંથેકદાસની અરજ હૃદયમાં છાપજો.	૮

ભજન ૧૬૮ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

મારાવહાલારે.	કર્મતણી કથનીરે મારી સાંભળો;	
”	પ્રેમથકી આવીને સેવકને મળો.	૧
”	રાતદિવસ મને જૂરણા થાય તમે તણી;	
”	રાંક ઉપર નજરો રાખો તમે ઘણી.	૨
”	અવસર વેળા આવી મારો સૂધારજો;	
”	દાસ જાણીને ભવથી પાર ઉતારજો.	૩
”	નજર કરો મધ્ય દરિયે મારું નાવ છે;	
”	પેલીપાર ઉતરવા મારો ભાવ છે.	૪
”	અનેક જન્મથી સંગ મલ્યો તારો ઘણો;	
”	મૂકી દીધો છે રનેહ સહુ લોકો તણો,	૫
”	અંત વખતના સાચા બેલી સ્યામછે;	
”	નિર્ધનીયાંને રહેવાનો વિશ્રામ છે.	૬
”	કરણી હમારી તમે હવે નહીં જુઓ;	

- „ ખાંનાની પત મારી તમે ના ખૂવો. ૭
 „ અરજમારી આ થોડી વધુ કરી જાણુજે; ૮
 „ માણિકદાસને શરણમાં તમે તાણુજે. ૯

ભજન ૧૬૯ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૩

- મારાવહાલારે. દાસઉપર દયાલાભી બચાવજે;
 „ પ્રેમે કરી શરણમાં મૂને રખાવજે. ૧
 „ માયાનું કટક ભારે દીસે ઘણું;
 „ તેમાંથી ઉગારી લ્યો હુંતો ભણું. ૨
 „ આશારાખી બેઠો એકજ તાહરી;
 „ ખાંનાની લજ્યા રાખો તમે માહરી. ૩
 „ અંતર અવગુણ મારા જલદી ટાલજે;
 „ દુખતી વેળા ખાંહે મારી જાલજે. ૪
 „ તનમન ધનથી તમ પાસે અમે આવીઆ;
 „ દાસ દીલમાં પ્રેમે બહુ ભાવીઆ. ૫
 „ સંસાર મેલ્યો મેંતો તારાકારણે;
 „ શરણું લઈને ઉભો છું તારાખારણે. ૬
 „ અનેક જન્મનું હેત તારું નહીં વીસરે;
 „ આઠે પહોર તમ પાસે મારું શીશરે. ૭
 „ છેલ્લો પોકાર મારો તમે તો સાંભળો;
 „ માણિકદાસનાં દુઃખડાં વેગે તો હજો. ૮

ભજન ૧૭૦ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪

- મારા આતમરે. અનેક જન્મથી તું બહુ ભટકી મર્યો;
 „ દુઃખ દરિયામાં ગડયાથી કયાંઈના ઠર્યો. ૧
 „ ચોરાશીનું દુઃખ સહ્યું મેં તો ઘણું;
 „ દોહલી વેળાનું ભાગી થયું નહીં તે તણું. ૨

”	ચતુર થઇને વેગે હવે ચાલજે;	
”	જન્મ મરણનું દુઃખ ભારે તું ટાળજે,	૩
”	સદગુરૂ સંત કહીને ખડુ હારીયા;	
”	ખટશત્રુ અંતરથી તે નવમારીયા.	૪
”	અંત વખતમાં તારૂં દોષ થશે નહીં;	
”	જમદૂત આવી તને દુઃખ દેશે તહીં.	૫
”	હરિ ભક્તિનું જ્ઞાન હૃદયમાં રાખજે;	
”	અમર થવાનું અમૃત રસ તું ચાખજે.	૬
મારા આતમરે.	હરિ ભજ્યાનું ટાંણું તો વહીજાય છે;	
”	અવસર આવ્યો ફોગટ ફેરો થાય છે.	૭
”	સંત સેવા કરી કાયાને સૂધારજે.	
”	માણેકદાસનું વચન તું સંભારજે.	૭

ભજન ૧૭૧ મું.

રાગ. ઉપરનો. પદ. ૫

મારા આતમરે,	એક ચરાચર વ્યાપીકતું દેખાય છે;	
”	હરી સ્મરણથી પાપ અનેક ધોવાય છે.	૧
”	દુરી જનનો સંગ દૂદી નવ કીજીએ;	
”	પાપ કર્મ કરતાં તો મનમાં ખીજીએ.	૨
”	તનમન અપી ભક્તિ કરવામાં લેજો;	
”	જ્ઞાન હિમાળે જઈ તમે હવે ગજો.	૩
”	મૂળે થકી હરીનું નામ તો લીજીએ;	
”	કડવાં વચન કોઈ બોલે નવ ખીજીએ.	૪
”	સુખ દુઃખ આવે તેને સરખાં જાણજે;	
”	હંસ સલામાં રહી તમે તે માણજે.	૫
”	કોઈ દિવસ જીકુ વચન નવ બોલીએ;	
”	સત્ય સ્વરૂપને અંતર માંહે ખોળીએ	૬
”	છેલ્લી બાજી આવી તારા હાથમાં;	
”	માંણેકદાસના સ્વાગી રાખો સાથમાં.	૮

ભજન ૧૭૨ મું.

રાગ-રમરણુ કરીએ સીતારામનુ પદ-૧

સાચું સગપણ છે ગુરૂ દેવનું,	
બીજું સગું ન તારૂં કોઈને;	
અંત વખતમાં તને દુઃખશે.	
બાળ હાથ આવી તેં ખોઈને.	સાચું ૦ ૧
આ અવસર તો મોંઘો આવીયો,	
જાળવી રાખો તેને હાથને;	
વખત વીતે પસ્તાવો થશે,	
અંત વખત કોઈ નહીં તારી સાથને.	સાચું. ૨
સદગુરૂ પારસમણી તું જાણજે.	
તેના સંગે લોહુ હેમ થાયને;	
અંતરના પડદા ત્યાં ઉઘડે,	
કોટી જન્મનિ કુમતિ ખોવાયને.	સાચું. ૩
અડસઠ તીરથતો ગુરૂ આંગણે,	
બાહેર ફરે સરે નહીં કામને;	
નિર્મળ બુદ્ધિથી તું દેખજે,	
પ્રભુ શબ્દની રાખો હાંમને	સાચું. ૪
આ સંસાર કુસુમવત જાણીએ,	
તેને કરમાતાં નહીં વારને,	
મિથ્યા દમવાને બાળ રચી,	
હારી બેઠો મુંડી તું ગુમારને.	સાચું. ૫
આશા તૃણા એ તુ છોડજે,	
ધાયું ધરણી ધરનુ હોયને;	
માણેકદાસને વિશ્રાંભ તાહરો,	:
બેઠી છે નહિતુજ વિશુ કોયને	સાચું. ૬

ભજન ૧૭૩ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

સાચી ભક્તિ છે ભગવાનની, બીજા દેવશેવે શું થાયજે;
 બધાં સાધન છે નહીં કામનાં,
 ભલે કોટી કરો ઉપાયજે. સાચીં ૧

મનમાં વિચારીતુ હોરજે, એક ભક્તિતું છે તારે કામજે;
 દયા દાનને દીનતા રાખજે,
 તુજને મળશે સારો કામજે. સાચીં ૨

નાભીકમળમાં હવે દેખજે; એછે જડ ચેતન ભરપૂરજે;
 એને ઓળખ્યાની આશા કરે,
 તારા ખટશત્રુ કર ફરજે સાચીં ૩

આ સંસારની માયા કારમી, જે નર માંહી પડ્યા પસ્તાયજે
 નિકળ્યાની ખારી જડી નહીં,
 ફેરો ફોગટનો વહી જાયજે. સાચીં ૪

તિરથ વૃત કરી કરી હારીઓ, હોમયજ્ઞ કરી મન મલકાયજે,
 તોયે તારા અવગુણના ટળ્યા,
 ઉલટો અહંકાર તુજને થાયજે. સાચીં ૫

મેલી ગોદડી તારી બહુ થઇ, તેને ધોઇ પછી સાફ રાખજે;
 એના ઉપર રંગ ચડે ઘણો,
 માણેકદાસ એ રંગ તું ભાખજે. સાચીં ૬

ભજન ૧૭૪ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૩

ચીત નહિ ભળતુંરે સંસારમાં, જેને અખંડ પ્રુમારી હોયજે;
 રાત દિવસ અંખના છે તેહની, તેનો અધીકારી હોવે કોયજે. ચીં ૧
 પ્રહ્લ અગ્નીમાં તેની ભાવના, સેવા સ્મરણ ધ્યાને ચીતજે;
 અવર વસ્તુની આશા નહીં, હૃદયે આનંદછે નવનીતજે. ચીં ૨
 આંખ છતાં અંધો થઇને ફરે, મૂખ છે પણ મૂંગો કહેવાયજે;

કાંન ઇતાં બહેરો થઇ આથડે, તેનર હરિ બીતર દેખાયજે. ચીં ૩
 જેને અંતર નેત્ર ઉઘડી ગયાં, એતો જૂવે છે એક રૂપજે;
 દ્રસ્ટ પદાર્થને દેખે નહીં, તે નર પડે નહીં તાવકુપજે. ચીં ૪
 લક્ષ રહોછે સાચા સ્યામથી, એતો પાછું ફરી નવ જોયજે;
 સનમૂખ રહી સૂરો થઇને લડે, એવા મરજીવા થાય કોયજે. ચીં ૫
 સાચા સંતઘણા સંસારમાં, એતો નજર પડે નહીં લેશજે;
 માંછિકદાસ એવા ગુરૂ સેવતાં, અતુલભવ પ્રકટથશે આવેશજે. ચીં ૬

ભજન ૧૭૫ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૪

સૂખ સંસારનું સ્વપ્ન સમાન છે,
 જાગી જોતાં ખોટું જણાય જો;
 જેને ગુરૂકૃપાથી જ્ઞાન છે,
 લખચોરાશી ફેરો ન ખાયજો. સુખં ૧
 દ્રસ્ટ પદાર્થ ટાળીને ફરે, જેને હરીસું હેતજ હોયજો;
 હુંને માફં તો જાણે નહીં,
 અવિદ્યા મૂળ વેગે તું ખોયજો. સુખં ૨
 એક બિખારીને સ્વપ્નું થયું, બેઠો રાજગાદી દેખાયજો;
 જાગી જોતાં જૂઠું પડયું,
 એથી ઉંદાસી શીદને થાયજો. સુખં ૩
 કલ્પના માત્રનો સંસાર છે, તેમાં મૂરખ ગોથાં ખાયજો;
 હજી એ ભ્રમણા તારી નહીં ગઇ,
 વિષ વિષયને નહીં છોડાયજો. સુખં ૪
 જે નર સમજ્યા તે સુખ માંણસે, અણસમજી મહુ ભવ અથડાયજો;
 લાલચુંલંપટ ભવ ભટકીમરે,
 એનો એજે જન્મ વહી જાયજો. સુખં ૫
 સ્થિર વૃત્તિ તારી તું રાખજે, તુજને મળશે સારો ઠામજો;
 માંછિકદાસ કહે હરી ઓળખો,
 મલશે મૂકિત કેરું ધામજો. સુખં ૬

ભજન ૧૭૬ મું

રાગ. પ્રથમ ગુરજને પાયેરેલાગુ, જેણે આતમાઓળખાવ્યો;

અનુભવ મારા ઉરમાંરે આવ્યો. એ.

સત સંગનું કૃણ ભારેરે દીસે કોઈ વિરલો અમૃત રસપીએ;
અનુભવ તેના ઉરમાંરે આવે. એ ટેક.

લક્ષ લઈને ઉર આનંદ માણે:

ગુરૂ જ્ઞાનના ગડદાખાવે.

અનુભવ૦ ૧

અખંડ ખુમારી તેના અંગમાંરે વ્યાપી;

તેને માયા નહીં નચાવે.

અનુભવ૦ ૨

સૂરતા લાગી છે એને બ્રહ્મ સ્વરૂપમાં;

ખીજી વસ્તુ કદીનવ લાવે.

અનુભવ૦ ૩

સતસંગ ઉપરહામ અંતર ઠરીછે,

રાત દિવસ ગુણ ગાવે.

અનુભવ૦ ૪

અડસઠ તિરથ એના આંગણે આઠ્યાં,

એતો બાહેર શીદ જાવે.

અનુભવ૦ ૫

ભાગ્ય ઉદય ઉરજ્ઞાનજ લાધ્યું;

નીત્ય આનંદ ઓચ્છવ થાવે.

અનુભવ૦ ૬

માંણેકદાસને હોંશ ઘણેરી,

જુગો જુગ આશા એવી લાવે.

અનુભવ૦ ૭

ભજન ૧૭૭ મું

રાગ ઉપરનો પદ ૨

આજ આનંદમારા ઉરમાં આઠ્યો, અંતરમાં હરિ દરશાયો,
હરિનો ગુણ પ્રેમીએ ગાયો. એ ટેક

સુખ દુઃખતો મને સરખુરે લાગે,

અખંડ સ્વરૂપ મનમાં ભાઠ્યો

હરિ૦ ૧

મનની વાતો તુજવિણ કોને કહીએ,

નથી જુગમાંરે કોઈ જાણે.

હરિ૦ ૨

મરજી વાનીરે વાતો મરજીવા જાણે,

મૂરખ શું જાણે મલકાયો.

હરિ૦ ૩

બ્રમણ્યા ભાગી ચીત્ત લાગ્યું, નિરભે નીશાંને;
પૂરણ પદવીએ તો પાચો.

હરિં ૪

શન્ય શીખરગઢ આસન એનું,

ભરપૂર સઘળે પરખાચો,

હરિં ૫

દેહદશાની એને શુદ્ધ રહી નહીં;

તારમાં તાર જોડાચો.

હરિં ૬

માણેકદાસ એને ભરપૂર જુએ છે;

જડ ચેતનમાં સમાચો.

હરિં ૭

ભજન ૧૭૮ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૩.

અવસર જોને તારો વીતીરે જાય,

પાછળ થકી બહુ પસ્તાય;

હરિના ગુણ હેતે તું ગાજે.

એ ટેક.

સંસારી સગપણને તું ખોટું રે ગણજે;

દાવાદળ અમીએ શીદ દાજે.

હરિં ૧

શળીનું દુઃખ જાણો તેહથી સારું;

માયા જંજળ ને શું ખાજે.

હરિં ૨

સગાં સંબંધી તારાં નિરભાગી મળીયાં;

તેની સંગાતે રહી લાજે.

હરિં ૩

શુદ્ધગમવિના ભવમાં ગોથાં તું ખાવે;

વેગે શુદ્ધ શરણે જાજે.

હરિં ૪

ત્રિવિધ તાપથી તું કેમ બળેછે;

ઝટ ઉપાય કરો આજે.

હરિં ૫

ધર્મ કથામાં હવે ચીત્તડું રાખજે;

પાપ મારગથી પસ્તાજે.

હરિં ૬

માણેકદાસને આશરો એનો;

અવર વસ્તુ મને ન છાજે.

હરિં ૭

ભજન ૧૭૯ મું.

રાગ. મહાપદ લાધ્યુંરે જોતે. એ લય.

આદી અનાદીરે તું છે, મિથ્યા માંની બેઠો તું હું છે;
 વિવેક કરીનેરે જોજે, તારા ઘરનું મૂકામ ખોજે. આદી. ૧
 અખંડ સ્વરૂપ છેરે તારૂં, એને ઓળખ્યા વિણ અંધારૂં;
 જીવ માનીને રે બેઠો, ઘટમાં આતમ દેખે નેઠો. આદી. ૨
 એ વસ્તુ તને જો લાધે, તન મન અર્પીને તું સાધે;
 નિમગ્ન બુદ્ધિ તો થાસે, અવિધા મૂળ બળી ત્યાં જાશે. આદી. ૩
 પ્રહ્લ્લસ્વરૂપમરે લખશે, આવાગમનનું દુઃખજ ટળશે;
 સદ્ગુરૂ પારસને ભેટે, પળમાં હેમ કરી દે ફેટે. આદી. ૪
 અવર ઉપાયેરે નહીં, મિથ્યા દેખે છે અહીં તહીં;
 તારા ઘટમાંરે જોજે, અંતર અવગુણને તું ખોજે. આદી. ૫
 અખંડ સમાધીરે આવે, સન્ય શીખર ગઢ વેગે જાવે;
 ત્યાં તારો તો રે વાસો, તેજમાં તેજ મળી ત્યાં જાશે. આદી. ૬
 જન્મ મરણનોરે ફેરો, ફરી નહીં આવે તારો ડરો;
 માણેકદાસ તોરે કહે છે, શરણ મૂજને તારૂં ગમે છે. આદી. ૭

ભજન ૧૮૦ મું.

રાગ. હેજી રામ તારી કલા બહુ ભારી. એ.

હેજી નાથ વારે ચઢો ગીરધારી;
 તારા ચરણ કમળ બલીહારી. હેજી નાથ૦
 દ્રોપદીનાં વાલે પટકળ પૂરીયાં;
 એને દુષ્ટોમાંથી રે ઉગારી. હેજી નાથ૦ ૧
 લાખા તે ગ્રહમાં પાંડવોને ઘેર્યા;
 તેની વારે ચઢયા છે મોરારી. હેજી નાથ૦ ૨
 નરસીંહ મેંતાપર મંડળીક કોપીઓ;
 હાર દીધો છે મુગટ ધારી. હેજી નાથ૦ ૩
 કરમાબાઇનો પ્રેમ જાણીને;
 ખીચડ્યો આરોગ્યો પ્રેમધારી. હેજી નાથ૦ ૪

સુદામાજીનાં દુઃખજ લાગવા;	
મૂછી તાડુળે દુઃખ નીવારી.	હેજી નાથ૦ ૫
સેના ભગતનો સાંસો મટાડયો;	
એવા નાવી થયા દુઃખ વિહારી.	હેજી નાથ૦ ૬
નામા ભગતનું દુઃખ જોઈને;	
વાલે છાપડું છાચું છે હીતકારી.	હેજી નાથ૦ ૭
ધનો ભગત વેળુ વાવીને આવીઆ;	
તેની ખેતી આવીને સૂધારી.	હેજી નાથ૦ ૮
માણેકદાસને ભારે ભરોસો;	
તમે અંતે થસો સહાયકારી.	હેજી નાથ૦ ૯

ભજન ૧૮૧ મું.

રાગ. મનરે પ્રેમ વચન કરી માનજો. એ.

સામૈયું.

મનરે હેતે પ્રીતે તો હરિરસ પીજીએ,
એથી કોટી જનમ દુઃખ જાયરે;
સામૈયુ કરીએ શાંમનું.

મનરે સંત સમાગમ કીજીએ;

તેથી મનુષ્ય દેહનો ફેરો જાયરે.

સામૈયું. ૧

મનરે વૈરાગ્ય વૃત્તિ સદા રાખીએ;

તેથી માયા નહીં નડશે લગારરે.

સામૈયું. ૨

મનરે અવગુણ કાઢીને હરીને નિરખીએ;

તારા અંતરમાં રાખે વિશ્વાસરે.

સામૈયું. ૩

મનરે ગુરૂ ગોવિંદ એક જાણીએ;

તેમાં ભેદ નહીં રાખો તલભારરે.

સામૈયું. ૪

મનરે હંસ સભામાં તો બેસીએ;

કદી કરીએ નહીં દુષ્ટ સંગ લગારરે.

સામૈયું. ૫

મનરે અવિધાના મૂળને કાઢીએ;

તેથી હ્રદયમાં હરી દરશાયરે.

સામૈયું. ૬

મનરે ધીરપ રાખીને ઘર સંભાળીએ;
 તેથી ત્રિવિધીનાં તાપ બળી જાયરે.
 મનરે જીવનમૂકત દશા પામીએ;
 એથી જીવદશા ટળી જાયરે.
 મનરે શીખામણુ મારી હવે માનજે;
 માણેકદાસનો ભવ સફળ થાયરે.

સામૈયું. ૭

સામૈયું. ૮

સામૈયું. ૯

ભજન ૧૮૨ મું.

રાગ. ગરબી. ભમતાં વીત્યા ભવ કેટલારે. એ.

સુખ નહીં મલતુ' તને સંસારમારે,
 દુઃખ દરિયામાં ડુબે જેમ વાંણ હોલાલ;
 સદ્ગુરુ શરણે રહે તું આ સમેરે.

એ. ટેક.

સદ્ગુરુ સંતને જ્યારે ભેટશેરે;
 એક પલકમાં હેમ કરે જાણુ હોલાલ.

સદ્ગુરુ. ૧

મારગમાં ઇંચળ દુઃખી થતીરે;
 ભમરી ટાંક મારી તેણીવાર હોલાલ.

સદ્ગુરુ. ૨

પારસમણી મારગ વિષે પડ્યોરે;
 એ મધે ઓળખ્યો નહીં ગમાર હોલાલ.

સદ્ગુરુ. ૩

એને ઓળખાવનાર જ્ઞાની મળ્યોરે;

તેનું નાણું ભર્યું નવખંડ હોલાલ.

સદ્ગુરુ. ૪

કોટી જન્મથી તું બહુ આથડ્યોરે;

હજીએ જોયો નહીં નીજ પંડ હોલાલ.

સદ્ગુરુ. ૫

જો ખપ હોયતો વીવેકે જોલજ્યોરે;

તારા દુઃખનો જાસે ત્રાસ હોલાલ.

સદ્ગુરુ. ૬

માણેકદાસ એક હરીને ઓળખેરે;

મળશે મુક્તી પૂરીનો વાસ હોલાલ.

સદ્ગુરુ. ૭

ભજન ૧૮૩ મું.

રાગ ઉપરનો પદ. ૨

ગરજ વિનાના તે' ગુરૂ કર્યારે,	
ભાવ વીના કાંઈ સુધયુ' ન કામ હોલાલ;	
મોક્ષનો મારગ તુજને નહીં મળેરે.	એ ટેક.
જ્ઞાન થયા વિના દુઃખી ઘણોરે;	
હજુએ તુજને મળ્યો નહીં ઠાંમ હોલાલ.	મોક્ષ. ૧
માયા કારણીએ મથી મરેરે;	
રાતદિન ધંધામાં તું ધાય હોલાલ.	મોક્ષ. ૨
ગળાં રે'સીને તે ઘણું કર્યું રે;	
લાલચુ લ'પટમાં લપટાય હોલાલ.	મોક્ષ. ૩
હજુએ તારા પ્રપંચો નહિ ગયારે;	
લાંચો ખાઈ ખેઠો હરમ હોલાલ.	મોક્ષ. ૪
પાપ મારગમાં પ્રીતી ઘણી કરીરે;	
કેવો મળશે તુજને ઠામ હોલાલ.	મોક્ષ. ૫
રૂઠો સંત સમાગમ ના કર્યોરે;	
પાછો પડ્યો ચોરાશી ખાંણ હોલાલ.	મોક્ષ. ૬
માણેકઢાસની શીખ રૂઢે ધરોરે;	
હવે સ્મરયુને તું હવે જાંણ હોલાલ.	મોક્ષ. ૭

ભજન ૧૮૪ મું.

હોલીના ફાગનો.

રાગ. ભજન કર ધીરજ ધરીરે--ભજન કર-એ

મૂરખ મન રમરણુ વિના સુખનાંય. મૂરખમન.	
લક્ષ ચોરાશી ફેરા ફરી આપ્યો;	
સુખ ન મળ્યું તને પલઘડી ક્યાંય.	મૂરખ મન. ૧
કોટી જન્મના પુન્ય પ્રતાપે;	
પામ્યો મદુખ્ય દેહ હવે તું આંય.	મૂરખ મન. ૨

આવી વેળા તારી ભજનની કરવા.	
સુખ મળશે તને તરતજ ત્યાંય.	મૂરખ મન. ૩
માયા કટક દીસે જુઓ બહુ ભારી;	
ગોથાવી નાંખશે તને તો આંય.	મૂરખ મન. ૪
સગાં સખધી તારાં દેવા તરી જાણુજે;	
તેની સંગાથે તને સુખ તો નાંય.	મૂરખ મન. ૫
આજ કાલ કરતાં વરસ ગયાં વીતી;	
હરી સમર્યા વિના જમ માર ખાંય.	મૂરખ મન. ૬
સત્સંગ કર્યાની હાંમજ રાખજે;	
નિર્મળ બુદ્ધિ રાખે મનમાંય.	મૂરખ મન. ૭
ખટરસને હવે વેગે તું ટાળજે;	
વિષયની વાસના ટાળે સુખ ત્યાંય.	મૂરખ મન. ૮
માણેકદાસ નિરભેરે નીશાંને;	
હોતે હરીના ગુણ આઠ પહોર ગાય.	મૂરખ મન. ૯

ભજન ૧૮૫ મું.

રાગ ઉપરનો. પદ ૨.

સમાગમ કરને હવે તુંતો આંય.	સમાગમ.
સમાગમથી કંઈક નર તો સુધરીયા;	
પળમાં પાર પડ્યા તેતો ત્યાંય.	સમાગમ. ૧
આશા તૃષ્ણાને હવે મૂકી તું દેજે;	
હરી ચરણમાં ચીત જો લપટાય.	સમાગમ. ૨
કેળ જ્ઞાન વિના સુખનાંય.	
કોટી ઉપાય કરે તું મનમાંય.	સમાગમ. ૩
બાળપણું બધું જોયું રમતમાં;	
તરૂણ જોયું ત્રિયા સંગ રહી ત્યાંય.	સમાગમ. ૪
વૃદ્ધપણામાં તો વ્યાધી વધી ગઈ;	
તોય ન સમર્યા સીતારામ ઘટમાંય.	સમાગમ. ૫

ઘરમાંતો કોઈજન તુજને ગણે નહીં;
 આંખ ન સૂજે કફ પડે મુખમાંય. સમાગમ ૬
 મનની તૃષ્ણાતારી તુટીજ નહીં;
 છંયાં છાકર નો માર તું શીદ ખાંય. સમાગમ. ૭
 જમના દુતે આવી તને પછી ઘેર્યો;
 નાખ્યો લક્ષ ચોરાશી ખાંણની માંય. સમાગમ. ૮
 માણેકદાસ કહે સુખ રહ્યું સંતમાં;
 તન મન અર્પી હવે ત્યાં જાય. સમાગમ ૯

ભજન ૧૮૬ મું.

રાગ-ગોયાં ખાધાં ભવમાં ધણારે, થયો આપહેરાંન એ.
 ચેત્યો નહીં મૂરખ માંનવીરે, કહુ કેટલીક વારરે;
 આગળ દુઃખતો અપાર છે, ચીતરાખે ન લગારરે.
 ભાવે કરીને ભજો રાંમને. એટેક.
 કેટલાક વરસથી આથડયોરે, સૂજ્યું નહીં કાંઈ સારરે;
 બહુ કરટી તેતો ભોગવી, માર ખાધો અપારરે. ભાવે૦ ૧
 કોટી જન્મના પૂન્યથીરે, પાંચ્યો મનુષ્યાવતારરે;
 કુંડુંબ કબીરે તને ઘેરીઓ, સુજ્યું કાંઈ ન લગારરે. ભાવે૦ ૨
 માયાં કારણીએ મથી મરેરે, જેમ ઘાંચી કેરો બેલરે;
 હજુ ન ચેત્યો અભાગીઆ, તારી મુમતા પરી મેલરે. ભાવે૦ ૩
 સત્ય કર્મની સીધી નહીરે, પાપ માર્ગે ઉભયરે;
 સાચી ભક્તિ તું ભૂત્રી ગયો, તને સુખ નહીં કયાંયરે. ભાવે૦ ૪
 દેલ્લો અવસર વહી જાય છેરે, હવે ચેતોને લગારરે;
 જાગ માણેકદાસ આસમે, થશે બેડોતારો પારરે. ભાવે૦ ૫

ભજન ૧૮૭ મું.

અભાગી જીવતું આથડયોરે, નથી સંતનો સંગાથરે;
 સાચી વસ્તુ તું ંડોરજે, હજી બાજીતારે હાથરે.

ગોવિંદ ભગ્નેને પ્રાણીયા.

ટેક.

બાળપણમાં બુદ્ધી નહીં રે, રમે દહીને દોટરે;
તરૂણ આંચું તતકાળમાં, મોહો ત્રિયાની કોટરે. ગોવિંદ. ૧
જરા આવે જકડાઈ ગયોરે, હસ્ત ચરણ નહિ કાંમરે;
મૂખેથી દાંત પડી ગયા, તોય રટયા નહીં રાંમરે. ગો.વિંદ. ૨
આંખે તો કાંઝ સૂજે નહીં રે, કંપે થર થર કાયરે,
આઘેલું અન્ન પચે નહીં, કર્ણ પૂરી ઉજડ થાયરે. ગોવિંદ. ૩
કુટુંબ કળીદો મલ્યાં પૂછવારે, તારૂં દાટયું કયાં દામરે;
અંતર વાસના ટુટે નહીં; હજી જીવ્યાની છે. હાંમરે. ગોવિંદ. ૪
પાપ પૂન્ય એના સંગમાંરે, નાંખ્યો ચોરાશી ખાંણરે;
માણેકદાસ ભજે રાંમને, અવર વસ્તુ નહીં જાંદુરે. ગોવીંદ. ૫

ભજન ૧૮૮ મું.

રાગ રામ સલામાં અમે રમતા ગયાંતારે-એ

આજરે સાહેલી મને ઉમંગ આંચોરે;
વિઠ્ઠલ વર દેખી મને હૃદયમાં ભાંગ્યો ઉરઆનંદ આંચોરે. ટેકો
મુરખ મિત્રાઈના સાથે રનેહ બંધાણોરે;
ગુરૂગમ વીના બધો જન્મ ગુમાવ્યો. ઉરઆનંદ આંચોરે. ૧
સગાં સંબંધી મલ્યાં નીરભાગી મુજનેરે;
તેની સંગાતે હું તો બહુ ભટકાયો. ઉરઆનંદ આંચોરે. ૨
લક્ષ લાગ્યો છે. મને સાંમળીયા સાથેરે.
માયા મમતાને છોડી શરણે હું ધાયો. ઉરઆનંદ આંચોરે. ૩
પૂર્વતું પૂન્યમારૂં રહેજે પ્રગટીયુંરે;
પાપ કર્મ મૂકી અંતર ઓળખાવ્યો. ઉરઆનંદ આંચોરે. ૪
કોટી જન્મની કુમતિ કાપીરે;
માયાની જાગમાંથી મુજને છોડાવ્યો. ઉરઆનંદ આંચોરે. ૫
માણેકદાસની અરજ સાંભળજેરે;
સત્ય સ્વરૂપ માંહી મુજને ઠરાવ્યોરે. ઉરઆનંદ આંચોરે. ૫

ભજન ૧૮૯ મું.

રાગ વાલાજીમારા આજ સપરમે છે દહડો;
મેહનજી મળવા આવોરે જીવનમેરા એ.

(યાજનો.)

વાલાજી મારા આજ આનંદ વધ્યો મારો;
આ ભવસાગરથી તારોરે, ત્રીકમજી આવો
મારા ઘરે પ્રેમથી પધારોરે; ત્રીકમજી આવો
સાથે શવરીબાઈને લાવોરે. ત્રીકમજી આવો
વાલાજી મારા ઘેઝર જડેબી તીખીપૂરી;
માંહી મીસરી મીલાવી ભરપૂરીરે; ત્રીકમજી
સાથે વિદુરજીને લાવોરે. ત્રીકમજી મારાં ૧
વાલાજી મારા પકવાન ખનાવ્યાં રૂડી રીતે;
સામળીયા જમજો પ્રીતેરે; ત્રીકમજી
સાથે તુલસીદાસને લાવોરે. ત્રીકમજી મારાં ૨
વાલાજી મારા પાંત સોપારી ખીડાં ભાવું,
મારે હાથ કરી ખવરાવુંરે; ત્રીકમજી
સાથે કરમાં બાઈને લાવોરે. ત્રીકમજી મારાં ૩
વાલાજી મારા પલંગ ખીછાવ્યો રૂડી રીતે;
પોઠા તેપર પૂરી પ્રીતેરે; ત્રીકમજી
સાથે નરસીદાસને લાવોરે. ત્રીકમજી મારાં ૪
વાલાજી મારા માંછુકદાસની વેળા વાળો;
ભવો ભવનાં પાપ પ્રજાળોરે; ત્રીકમજી
સાથે મીરાંબાઈને લાવોરે. ત્રીકમજી મારાં ૫

ભજન ૧૯૦ લું.

રાગ. પરજ માયામાં મનકું મેહુરે પ્રામર પ્રાણી. એ.
સાંમળીયા તમને ભૂંડ્યોરે, માયાનીજળે;
કાંઈ દામ દેખીને ડુલ્યોરે, માયાની જળે.
વાલાજી મારા અનેક જનમથી અથડાયો;

આવ્યો અવસર રૂઠો ગુમાવ્યોરે. માયાની જાળે. ૧
 વાલાજી મારા ખરના અવતાર મેં બહુ લીધા;
 ત્યાં ફેરા અનંતા રીધારે. માયાની જાળે. ૨
 વાલાજી મારા પશુ પક્ષીમાં હું લમીયો;
 ત્યાં દાઝણુ હુંખડાં ખમીયોરે. માયાની જાળે. ૩
 વાલાજી મારા ચરણ વિના હુંતો ચાલ્યો,
 શત્રુએ આવી જાલ્યોરે. માયાની જાળે. ૪
 વાલાજી મારા માણેકદાસને ઉગારો;
 મારાં હુંખ દરીદ્ર નિવારોરે. માયાની જાળે. ૫

ભજન ૧૯૧ મું.

રાગ. ઉપરનો.

મારા પૂર્વ જનમની પ્રીતેરે, આવીને મળીયા;
 મારા ફેરા હવે બહુ ફળીયારે, આવીને મળીયા.
 વાલાજી મારા લક્ષ્યોરાશી ફેરા ફરીઓ;
 પળવાર કયાંય નહીં ઠરીયોરે; આવીને મળીયા૦ ૧
 વાલાજી મારો દેહ ધર્યો તમ કાળે;
 સત્ય બુદ્ધિ મુજને છાજેરે. આવીને મળીયા૦ ૨
 વાલાજી મારા તમે વિના કોણુમારૂં;
 સાંભળશે વચન અમારૂંરે. આવીને મળીયા૦ ૩
 વાલાજી મારા શરણે આવ્યાને ઉગારો;
 બહુ તાપ તણા કરનારોરે. આવીને મળીયા. ૪
 વાલાજી મારા માણેકદાસને બચાવો;
 માયાથી પાર પડાવોરે. આવીને મળીયા. ૫

ભજન ૧૯૨ મું.

રાગ ક્ષત્રી કલંક. એ

અમે ભજીએ શ્રીનંદ કુમાર, અવસર મર્યો ધણો રૂઠોરે.
 હવે લાગે ખારો આ સંસાર. , , ટેક

અવસર દયો ઘણો રૂઝેરે.	”	
મારા તનમાં વસ્ત્રા છે નિરધાર;	”	
જેઠ શુદ્ધ ન રહી લગાર.	”	(૧)
મારું મન હરખાયું તમ પાસ;	”	
હવે રહી નહીં બીજાની આશ.	”	(૨)
મને બાંહે ગ્રહાની રાખો લાજ;	”	
ટાળી ચીંતા મારા મની આજ.	”	(૩)
કોટી જન્મનાં મારા દુઃખ કાપ;	”	
મારા રૂઢે રાખો લક્ષિ કેરી છાપ.	”	(૪)
સદા કાળ રહેશે મારી પાસ;	”	
માગે કરજોડી માણેકદાસ.	”	(૫)

ભજન ૧૮૩ મું.

રાગ. ઉપરનો

મારે આત્મે અલોકિક દાન, અવસર હવે નહી ચુકુંરે.		
રાખું લક્ષિ માંહે રૂઝો લાવ.	”	ટેક
મારી દોરી દીધી છે તમ હાથ;	”	
મેંતો લીધો સામળીયા કેરો સાથ.	”	(૧)
મોટા ભજ ગયા છે મહીપાલ;	”	
મરૂ ધ્વજ અમરીષ એવા બાળ. અવસર હવે નહી ચુકુંરે.	”	(૨)
અન્નમેલ ગુણકા ગજ રાજ;	”	
મસ્તક અર્પી સેવા કરી જાજ.	”	(૩)
મારી કરણી ન જોશો લગાર;	”	
મહા પાપી ઉતાર્યા ભવપાર.	”	(૪)
માણેકદાસની રાખો તમે લાજ;	”	
કૃપા કરી મૂક્તિ કેરું આપો રાજ.	”	(૫)

ભજન ૧૮૪ મું.

રાગ આધવ નંદનો છોરો તે ન મેરો થયો જા. એ.

ઇડર પ્રગણે ચીત્રોડું એક ગામ છે જો;		
ત્યાંતો ઔદીચ બ્રાહ્મણ કેરો ઠામ છેજો		ઇડર. (૧)
પવીત્રાઇ વળી ઉજળો આચાર છેજો;		

ત્યાંના નરનારી શુભ ગુણ લાંડાર છેજો.	ઇંડર (૨)
માણેકદાસનો ત્યાંતોરે નીવાસ છેજો;	
એતો રણછીઠ રાય કેરો દાસ છેજો.	ઇંડર (૩)
દેશો દેશના ભાવીક ભકતો આવતાજો;	
હોતે કરી હરીના ગુણ ગવરાવતાજો.	ઇંડર (૪)
રાત દિવસ આનંદ તેને ત્યાં ઘણોજો;	
હરી સ્મરણ કર્યાનો હરખ છે ઘણોજો.	ઇંડર (૫)
વીપ્ર ઐદીચ અડક એ ની વ્યાસનીજો;	
વિશ્વામીત્ર દેવરાજ ઉલકેતની જો.	ઇંડર (૬)
ત્રીપર્વ કૌશિક ગોત્ર રઘુ વેદનીજો;	
શાખા આશાવલી કહીએ પ્રહ્લદેવનીજો.	ઇંડર (૭)
ખડોલી ગામના પનો ભટ આવતાજો;	
ભજન સાંભળવાની હોંશ ખડુ લાવતાજો.	ઇંડર (૮)
પાઠશાળા પાસે એનું મકાન છેજો;	
એને હરિ ભક્તિની ઘણી હાંમ છેજો.	ઇંડર. (૯)
એવો ઇશ્વરનો મહીમા ગવાય છેજો;	
માણેકદાસ જોઇ નીત હરખાય છેજો.	ઇંડર (૧૦)

ભજન ૧૯૫ મું.

રાગ. ઉપરનો.

મુ'ખાઇ શહેરમાં નર નારાયણ ધ.મ છેજો;	
એતો વૈકુંઠ પૂરી જેવું મુકાંમ છેજો.	મુ'ખાઇ (૧)
ત્યાંતો વૈષ્ણુ લોકો ખડુ જાય છેજો;	
જેના ઉપર નર નારાયણ છાય છેજો.	મુ'ખાઇ (૨)
પ્રભાતે ઉઠી ભજન ત્યાં ગવાય છેજો;	
રામ નામની ધુન ખડુ દેખાય છેજો.	મુ'ખાઇ (૩)
સર્વ વૈષ્ણુના હાથ માળા શોભતીજો;	
સાચા ભાવની ભક્તિ તો એની આપતીજો.	મુ'ખાઇ (૪)
મહારાજ જાદવજીનો બોધ છે ભારે ઘણોજો;	

એના શુભ ગુણ જોતાંમાં કાંઈ નહીં મળ્યાજો, મુંબાઇ (૫)
 એક ચીત્ત વૃત્તી રાખી સૌ શ્રવણ કરેજો;
 તેનાં કોટી જનમનાં પાપો હરે જો. મુંબાઇ (૬)
 દેશે દેશના વૈષ્ણવ ત્યાં આવતા જો;
 હરિના ગુણ એતો બહુ ગાવતા જો. મુંબાઇ (૭)
 ત્યાંની મંડલી દેખીને કંઈ ઠરી ગયા જો;
 જેના હૃદય વીષે હરી વસી ગયા જો. મુંબાઇ (૮)
 એવો પ્રતાપ મહારાજ જાદવજી તણો જો;
 જીવ જન ઉપર લાવ તેનો ઘણો જો. મુંબાઇ (૯)
 શુભ આ ચરણે એતો બહુ ચાલતા જો;
 માંણેકદાસ એવા નજરે લાળતા જો. મુંબાઇ (૧૦)

લજન. ૧૮૬ મું.

રાગ પ્રભુ પાલવડો પકડીં એં

આવો સંતો આપણ અનુભવી વાતો કીજીએરે,
 એથી મળશે આપણો સાંમળીયો સરદાર;
 હોતે લાવ કરીને લજીએ શ્રી ગોવિંદનેરે. એ ટેક.૦
 મારા મનની વાતો તે હું કોને કહુંરે;
 નથી મળતો મુજને આ જુગમાં હીતકાર. હોતે૦

સાખી.

સંસાર સાગર કારમો, નહીં ઠરવાનો ઠાંમ;
 ધૂમાડાના બાચકા, એથી સરે શું કામ.
 એવી સાગરની લહેરો તે સાગરમાં સમેરે;
 હવે મટી ગયો છે માયાનો અંધકાર. હોતે૦ ૧

સાખી.

આંખો હોતો હું કયાંધકી, જાવું મારે કયાંય;
 તે મુજને બખર નથી, વિચાર કઈંમનમાંય.
 એવા અંધ ધંધુકારમાં કાંઈ સુજે નહીંરે;
 મિથ્યા જગત દેખાંણો મૂજને આંણીવાર. હોતે૦ ૨

સાખી.

દિવસ રહ્યે થોડો હવે, જાવું મારે દુર;

વચમાં લયંકર વનછે, મુંજડં ભરપૂર.

હવે સદ્ગુરૂ અખત પહેરી ને હું વિચરું;રે;

કાપી નાંખું હુંતો ફોજ મોટો સરદાર.

હેતે૦ ૩

સાખી.

ખાવું પીવું ગમે નહીં, નહીં વાતને ચીત્ત;

અગ્ની સરવે લાગી રહી, કયાંઈ ન ઠરતી પ્રીત.

એવા સદ્ગુરૂ બોધ થકી શાંતી મળી ઘણીરે;

હુંતો નીરલે થયોછું દેખી નંદકુમાર

હેતે૦ ૪

સાખી.

જાણવું હતું તે જાણીયું, નથી જાણવું કાંઈ;

સોહંરૂપ સર્વે ભર્યો, નિરખુંછું આંઈ.

તમે માણિકદાસની વારે ચડ્યારે;

કુબેલાને તમે ઉગારો આંણીવાર.

હેતે૦ ૫

ભજન ૧૮૭ મું.

રાગ ધીરશા પદતો.

અલક નિરંજન એ છે રે, પ્રગટ ઘટોઘટ બોલે;

કર્તાની રચના જોજોરે, કળાતો નાવે એને તોલે. અલક૦

ચોદ બ્રહ્માંડમાં સૃષ્ટી રચીછે, પણ લોકનીમાંય,

મન બુદ્ધિ પહોંચે નહીં, સૂજ પડે નહીં કયાંય;

વેદ પૂરાંણ થાક્યારે, સરસ્વતી થાકી કરી તોલે. અલક૦ ૧

જડ ચેતનમાં જીવવસ્યો છે, પ્રગટ નિશ્ચયે જાણ,

નિમીત્તમાત્ર રાખ્યુંરે, અણુઘડની ગતી દોક ખોલે. અલક ૨

લૂણની પૂતળી સોધવા નીકળી, સમુદ્ર વીધે જાંણ,

પાછી ફરી નવ જોવા પામ્યા, કોણુકરે વખાંણ;

પહેંચ્યાનાં પરમાંણુંરે, આવ્યાંરે નહીં કે.ણ ખોલે. અલક૦ ૩

નિશ્ચે રાખી બેસજો, નામને નીશાંણ,

શીલ સંતોષ ક્ષમા રાખી દયાદાન નિરવાંણ;

ભવનો ફેરો ભાગેરે, અંતરના પડદા તરત ખોલે. અલક૦ ૪
 ચોખ્ખું સોનું એક થયું છે, જૂજવા ઘાટ જણાય;
 ઘાટની કીંમત કદી નવ કરીએ, માલની કીંમત થાય;
 માણેકદાસ એક રૂપેરે, તપાસી જોયું ખરેતોલે. અલક૦ ૫

ભજન ૧૬૮

ગરબી.

રાગ સર્વે સગાં ગ્રીપતીને સંભાલોરે. એ.

આજે મારે આનંદનો છે દહાડોરે;	
સાંમળીઆને હેતે કરીને રાગડોરે;	
નિરખું હું તો વહાલા નંદ કુમારરે;	
હરખ ભરીને ભેટું હું તેણીવારરે.	૧
ચાલો સખી વહાલાને હેતે વધાવોરે;	
અંતર આનંદ તમે તો બહુલાવોરે.	૨
વાલાજીનું રૂપ કળયું નહીં જાયરે;	
એક ચીત્તે જોઈને મન હરખાયરે.	૩
તેજ એનું શશી સમાન દેખાયરે;	
આંખ મારી ઠરી છે જોઈ નંદરાયરે	૪
વાલાજીને હેત કરી ઘેર લાવોરે;	
ગંગાજળ લઈ તેને નવરાવોરે.	૫
ભાવ કરીને લોજનીયાં બનાવોરે;	
સાંમળીયાને પ્રીતે કરી ખવરાવોરે.	૬
વાલાજીને વાયરા અતી ઢાલાવોરે;	
પાંનનાં ખીડાંનીજ મુખે ચવરાવોરે.	૭
સામળીયાને માટે પલંગ ખીછાવોરે;	
ફડી રીતે પોઢાડી લ્યો તમે લાવોરે.	૮
માણેકદાસની વીનંતી ધરજો કાનરે;	
જૂડી માયાતણું છોડાવો મને ભાનરે.	૯

ભજન ૧૯૯ મું.

રાગ. ઉપરનો.

આજ મારે આંગણીયે વહાલોજી પધાર્યારે;
હરખ ભરી મેં વાલાજીને તો વધાવ્યારે.

આવ્યું મારે હરી ભજવાનું ટાંણુંરે;

અવસર મળ્યો રૂડી રીતે વખાંણુંરે.

૧

હવે મારો જન્મભવતાર સફળ થયોરે;

લક્ષ ચૌરાશીનો ફેરો જાય વહોરે.

૨

હવે મારા મનની ભ્રમણા ભાગીરે;

સૂરતા મારી સામળીયા વરશું લાગીરે.

૩

ઘરનું કામકાજ મને નવ સૂજેરે;

એવું રૂપ દેખીને મન માફું ખૂજેરે.

૪

નિરખ્યો મેંતો ઘટમાં સામળીયો ભૂપરે;

અકળ સ્વરૂપ છે જોવા જેવું જેનું રૂપરે.

૫

હવે હુંતો તમને ન મેલું લગારરે;

રાત દિવસ નામ લેઈ કડું ઉચારરે.

૬

માણેકદાસ ના સ્વામીજી વહેલા પધારેરે;

અવસર આવી તમે મારો તો સૂધારેરે.

૭

ભજન ૨૦૦ મું.

રાગ ઉપરનો.

કુકા કરજે કમળા ના સ્વામીનો સંગરે,

તેથી ચડશે તને ચોગણો રંગરે;

નિરમળ થઈને હરી પ્રીતે સંભારેરે;

કામ કોઈને મૂળમાંથી તમે ટાળોરે.

૧

ખખા ખોળે ઘટમાં તારો છે પ્રકાશરે,

બાહિર ભીતર રમી રહ્યો સહવાસરે;

પ્રગટ દીસે પોતાના ઘર માંયરે,

અવર ઠેકાંણે એતો નહીં દીસે ક્યાંયરે.

૨

ગગા ઘટ ઘટ બોલી રહ્યો તેને દેખોરે,

અકળ સ્વરૂપનું તોણું ન થાય એવેખોરેઃ
 મોટા મૂની હાર પામ્યા મહુ લાજરે,
 નામના નિશાણે બેઠાં સર્વ કાજરે. ૩
 ઘ ઘાતને ઘણું કહે શું થાયરે,
 ફોગટ ફેરો હવે તું શીદને ખાયરે;
 મિથ્યા બાજુ હોરી છે શીદને આંચરે,
 અવસર ચુકે વસ્તુ મળે નહીં કયાંચરે. ૪
 અથા તારો ચેતનનો છે પ્રકાશરે,
 મિથ્યા હું તું કરી બેઠો એ નાશરે;
 કલ્પીત માત્ર દેહ બન્યો તારો આંચરે,
 મિથ્યા ભ્રમણા લાગી તારા મન માંચરે. ૫
 છછા છલબલ છોડી બળે લગવાનરે,
 હજી તને લવ નહી આવી શાનરે;
 મૂરખને તો વારે વારે શું કહીએરે,
 મૂસ્તક મેલી જ્ઞાન જરૂરનું લઈએરે. ૬
 જજા જાણે વિરતો કોઈ ભેદરે,
 અવર શું જાણે મૂરખ એનો નીખેદરે;
 હરીની માયા કળી કોઈની નવ જાયરે,
 પુસ્તક પાંચી વાંચી ઘણા પસ્તાયરે. ૭
 ઝઝા જાણું કહે ન પારજ આવેરે,
 મન ચંચળ છે તેને ઠેકાણે જો લાવેરે;
 પાંચ વિષય પકડી તમે ઘેર લાવેરે,
 ભાવ કરીને હરીશું હેત લગાવેરે. ૮
 ટટા ટેક તમે કદી નવ ચુકોરે,
 શ્વાસોશ્વાસે સ્મરણ કદીને ઝુકોરે;
 ઉંચ નીચનો અંતર ભાવ ન રાખોરે,
 સોહંગરૂપ ભર્યો એવું તમે ભાખોરે. ૯
 ઠઠા ઠેકાણું મલ્યું છે તને ઠીકરે,
 અવસર હારી બેસો નહીં કદી કરે;

ફરી ફરી આવો નહીં મળશે દાવરે,
લ્યોને તમે લાખતણો હવે લાવરે. ૧૦

ડડા ડહાપણમાં ઘણો તું હવે હુલ્યોરે,
મોહ માયા દેખી હવે તું પુલ્યોરે;
આતો રંગ ચાર દિવસનો દેખાયરે,
આયુષ્ય તારું પળમાંડે ખૂટી જાયરે. ૧૧

હઠા હુંઠા જેવો દીસે સંસારરે,
માલ નહીં કાંઈ તેમાં જૂદો લગારરે;
માંહી પડયા છે એતો બહુ પસ્તાયરે,
તોપણ ખીજ ફરી ફરી પડવા ધાયરે. ૧૨

જુજુ તુતો રણમાં ગોથાં ઘણાં ખાયરે,
મારગ વિના ભટકી ફરે વન માંયરે;
સત્ગુરૂ વિના સૂજ પડે નહીં ક્યાંઈરે. ૧૩

તતા તારું કર્મ તુંતો તપાસરે,
ક્યાંથી આવ્યો કીએ મારગ હવે જાશરે;
તેનું ઠેકાણું હવે કરને લગારરે,
આગળથી તો કરજે તેમાં વિચારરે. ૧૪

થયા થોડું જીવ્યાનું છે પરમાણુરે,
વાસે હમણું થોડા વખતમાં વાંછુરે;
પળપળ અવસર તારો જાય છે વહોરે,
અવિધાના મૂળને તું નવ દારે. ૧૫

દહા દારૂણ દુઃખ છે ચોરાશી તણુરે,
કષ્ટ વેઠી વેઠી આવ્યો તું ખમણુરે;
હવે કરજે તારા જીવનું જતનરે,
હરી રમરણમાં કાઢજે તું હવે ઢંનરે. ૧૬

ધધા તુંતો ધણી એકજ ધારેરે,
અંધકાર મટે ઉતરશે પેલી પારરે;
ભાંજુ ઉદયથી અંતરની ગાંઠો ગળશેરે,
પાપ કરમ તો અનેક જન્મનાં બળશેરે. ૧૭

નના તુંતો ન્યારો દીસે મન માંયરે,
માફં તાફં કરી બેઠો તું આંયરે;
તેમાં તાફં કાંઈ ના દીસે લગારરે,
પ્રભુ સમરેથી ઉતારશે તને પારરે.

૧૮

પપા તુંતો પંચાતમાં ઘણો પૂરારે,
કુડ કપટમાં રહ્યો બહુ તું પરારે;
દોષ પરાયા દેખીને મન મલકાતોરે,
ઓચીંતાનો કાળ આવી તને ખાતોરે.

૧૯

ફફા તને પુરસદ ન મલી લગારરે,
કુટુંબ કબીલો દેખી કરે અહંકારરે;
તન ધન દીસે ચાર દિવસનો ચટકોરે,
હબુએ તને જરા ન લાગે ખટકોરે.

૨૦

બૂબા બૂડે ભવસાગર કેરે ફંદરે,
સમર્યા નહીં તેં ઘડી કૌશલ્યા નંદરે;
મૂરખને તો બબ્બું હવે શું કહીએરે,
શીખ ન માને તેને તો જવા દઇએરે.

૨૧

ભૂભા ભૂલવણીનો દીસે સંસારરે,
માંહી પડયા તે કેમ કરી નીકળે બહારરે;
મરણવા કોઈ સૂરવીર સંત સુબણેરે;
ઓળખી વસ્તુ આનંદ એ બહુ માણેરે;

૨૨

મૂમા મન મારી નાંખો આંણી વારરે,
આવાગમનનું દુઃખ ટળશે તતકાલરે;
પછે ચીંતા કાંઈ ન રહી લગારરે,
ભવસાગરનો આરો આવ્યો તે વારરે.

૨૩

યયા યમનું જોર ભારે ઘણું દીસેરે,
કાળ પાસથી નિકળવાનું તું ધરછેરે;
સ્વપ્ના માંહે તેં જોયું ખોટું મનાયરે,
આ સંસારની માયા એવી સમજાયરે.

૨૪

રશ રોમે રોમે થઇ રહ્યો રામરે,
એના વિના ક્યાંઇ ન દીસે ઠાલો ઠાંમરે;
અકળકળા તો કોઇની કળી નવ જાયરે,
શીવ વિરંચી ગાઇ ઘણા પસ્તાયરે. ૨૫

લલ્લા લાભ લેવાનો આબ્યો છે દાવરે,
કાંઠે આબ્યું તારું તો હવે નાવરે;
ભાઇ તને નીકળ્યાની કેટલી વારરે,
જોઇ રહ્યો શું જન્તમાં નહી કંઈ સારરે. ૨૬

વવા વસ્તુ લેજે તું મોઘેરા મૂલરે,
ગુરૂજ્ઞાન લેવાથી ટળશે જળરે;
કોટી જનમની કુર્માત તારી કાપરે,
લે તું હવે લાકતી તણી તો છાપરે. ૨૭

શશા શોધે સકળ વિશ્વનો સ્વાગીરે,
ઉર ઓગળાશે અખંડ અંતરજામીરે;
પછે બાહર નીકળ્યાનું મન ન થાયરે,
ફીકર છોડી લેજે સામળીયાની રહાયરે. ૨૮

પવા ખોલે સરવે ખોટું દેખાયરે,
ન જડે નામરૂપ એતો વખાણાયરે;
માયાપરથી વસ્તુ એતો દેખાયરે,
જેણે દેખ્યા તેનું મન હરખાયરે. ૨૯

મમ્મા સાચું સગપણ ગુરૂજીનું જાણોરે,
નહી કોઇ સચું બીજું મિથ્યા પ્રમાણોરે;
સ્વારથનો તો રનેહ સર્વેમાં હોયરે,
અંત વખતમાં કામ ન આવે તે કોયરે. ૩૦

હહા હું હું કરી બેઠો મન માંયરે,
તેમાં તુંતો દેખાતો નથી ક્યાંયરે;
માત પીતા કલ્પીત માત્ર જણાયરે,
પત્ની પૂત્ર દેખવા માત્ર પરખાયરે. ૩૧

અમા અવશુષ્ક હવે તારો તું ટાળરે,

હરિભજનમાં અવતાર તારો તું ગાળરે;
રેલ વહે જેમ તારૂં આયુષ્ય વહી જાયરે,
તક ચુકે તો પાછો ફેરો તું ખાયરે. ૩૨

પ્રેમીજન પ્રેમની વાતો જાણેરે,
દુઃખ દરિયામાં ડુબ્યો એ તું શું વખાણેરે;
મરમ નહી તેને તો હવે શું કહીએરે,
વેઠનો ભાર હવે તો શીદ ને વહીએરે. ૩૩

સંવત ઓગણીસ બોતેર સાલ ઉચ્ચારે,
વૈશાખ વદી નોમ ઉત્તમ ગુરૂવારે;
માણેકદાસે કકો ગાયો છે આંડીરે,
હરી કૃપાએ અનુભવ થયો મનમાંહીરે. ૩૪

સમાપ્ત.

—આરતી—

જય અખંડસ્વામી, પ્રભુ જય અખંડ સ્વામી;

અનંત કલા છે તારી (૨), નહીં એમાં ખામી. જયં રણછોડ ૧
એક ચરાછર તું છે, પૃથ્વીના માંહી, (પ્રભુ);
અંતર્યામી સઘળે (૨), વ્યાપી રહ્યા જ્યાંહી. જયં રણછોડ ૨
તારાં નામ અનેક, જે પ્રીતે ગાવે (પ્રભુ);
ભક્તઆધીનછો ભૂધર (૨), કષ્ટ સમે આવે. જયં રણછોડ ૩
રૂપ તારૂં અપાર, નહીં તારે કાયા (પ્રભુ);
હાથ પગ નહીં દીસે (૨), ખીના મૂખ છાયા. જયં રણછોડ ૪
વેદપૂરાણો ગાય, નીશદીન નામ તારૂં (પ્રભુ);
તારો પાર ન આવ્યો (૨), બહુ બહુ વિચાર. જયં રણછોડ ૫
તું નિર્ધનનો ધન, સાચાનો સ્વામી (પ્રભુ);
પૂર્ણ પ્રેમથી યાયું (૨), ચરણે શીશ નામી. જયં રણછોડ ૬
તુજ મહીમા અગાત, પામર શું જાણે (પ્રભુ);
માણેકદાસની વીનતી (૨), દીલમાંહી આણે. જયં રણછોડ ૭

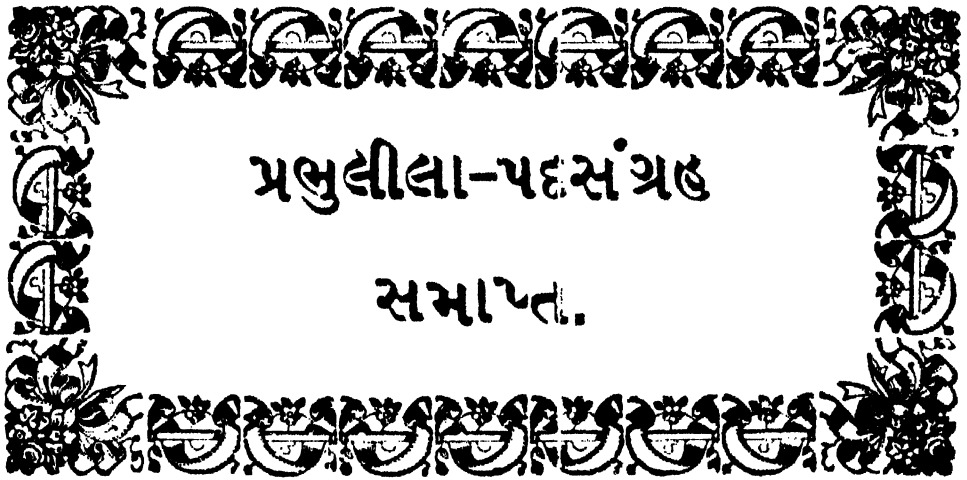
— સમાપ્ત —

શાહીલ વિકીડીત છંદ.

પ્રેમે કયેા પૂરણુ ગ્રંથ હરી કૃપાએ,
વાંચી વિચારી વરતો દીલમાં સદાએ;
વિદ્વાન કે કવિ મહી' ગણના ન મારી,
તેથી દિસે કિલમીષો પદમાંહી ભારી. (૧)

માફી કરો મુજ ભૂલો ગુણુ ગ્રાહી થાને;
લીલા તણો સુરસ ઉર પીળેને પાને;
નિશદીન પાન પ્રભુ ભક્તિ તણુ' કરોને,
માણુકદાસ હરિ દુઃખ સદા હરોને. (૨)

શ્રીહરિ. શ્રીહરિ શ્રીહરિ.

અગાઉથી આશ્રય આપનાર ગૃહસ્થોની યાદી.

ક્રમ	નામ.
	ચીત્રોડા.
૧૧	રા. વ્યાસ જગન્નાથ મોતીરામ
૧૧	રા. વ્યાસ મૂલશંકર નરખદાશંકર
૧૦	„ મહેતા દલસુખ મૂલજી
૧૦	„ વ્યાસ મોતીલાલ રેવાશંકર
૫	„ મેતા વલ્લભરામ રતનેશ્વર
૫	„ વ્યાસ નરોત્તમ મહીધર
૫	„ મહેતા શંકરલાલ પ્રભુજી
૫	„ શુક્લ મહાશંકર ધીરજરામ
૫	„ સોની હેમચંદ ધરમચંદ
૫	„ સોની ચૂનીલાલ ખેમચંદ
૫	„ ભટ ભાઈશંકર ગણપતરામ
૫	„ શુક્લ રેવાશંકર ગૌતમ
૫	„ જ્યાંની ઉમોઆશંકર જદુરામ
૫	„ ભટ. વાસુદેવ અનીરધ
૫	„ વ્યાસ પ્રહલાદ જદુરામ
૫	„ જોશી પરસોતમ ભગવાન
૫	„ ભટ વૈજનાથ રેવાશંકર
૫	„ મેતા નરખદાશંકર બહેચર
૫	„ વ્યાસ ગીરધર અદીતરામ
૫	„ શુક્લ નીત્યારામ ચંદેશ્વર
૪	„ વ્યાસ જાલાલ રતનેશ્વર
૪	„ ભટ મેહન નરસીરામ
૩	„ જાંની રાજરામ શીવશંકર
૨	„ ભટ ઉમીઆશંકર કેશવરામ
૨	„ મૂખી પટેલ. તલસી સાંકળા
૨	„ પંડ્યા ચૂનીલાલ રાજરામ ખેલીફ
૨	„ ભટ હરગોવન ભવાંનીશંકર
૨	„ વ્યાસ હરીશંકર ગણપતરામ
૨	„ સોની હરીચંદ ધરમચંદ
૨	„ શુક્લ પરમાત્મ ભાઈશંકર
૨	„ ભટ અંબાલાલ વાસુદેવ
૧	„ પંડ્યા ગંગારામ દયારામ
૧	„ પંડ્યા નાથાલાલ હરીશંકર

ક્રમ	નામ.
૧	„ જાની શંકરલાલ ખેમરામ
૧	„ પંડ્યા મોહનલાલ પરસોતમ
૧	„ જાની ગીરધર કેવલ
૧	„ રાવલ પરસોતમ મુળજી
૧	„ જાંની અમથરામ મયારામ
૧	„ જાંની માણેકશ્વર નરભેરામ
૧	„ ભટ દામોદર દયારામ
૧	„ ભટ વીક્રમદાસ મુળજી
૧	„ શુક્લ શીવશંકર મયારામ
૧	„ શુક્લ ગંગારામ કાલીદાસ
૧	„ ભાવસાર મોતીલાલ કુમેર
૧	„ તંબોલી નાનચંદ મયાચંદ
૧	„ પંડ્યા કાસીરામ મોતીરામ
૧	„ ભાવસાર જામીચંદ નંદરામ
૧	„ પંડ્યા મુલજી પરસોતમ
૧	„ શા. નાગરદાસ માધવજી
૧	„ જોશી પરસોતમ ભગવાનનાના
૧	„ દલપતસીદજી જત્રસીદજી
૧	„ પટેલ પનાલાલ હીરજી
૧	„ મેતા મૂળશંકર કામશ્વર
૧	„ ખત્રી મગનલાલ રામચંદ
૧	„ પટેલ મકનજી સવજી આસીરટંટ
૧	„ પટેલ કેશર દલા મોનીટર
૧	„ પટેલ મકનજી દાનાજી
૧	„ રાત જગન ઉગરા આસીરટંટ
૧	„ પટેલ સાંમલ કુસાલ.
૧	„ ભાવસાર વેણીચંદ મયાચંદ પોરટમેન
૧	„ વણુકર ધરમા કલા
૧	„ વ્યાસ મૂળશંકર ખેમરામ મઉ.
૧૦૧	„ નેક નામદાર ઠાકોર સાહેબ શ્રી જશવંતસીદજી સાહેબ સાબલી.
૧	રા. હીમત બલદેવ સાબલી તલાટી

પ્રત.	નામ.
૧	પાનાચંદ મયારામ મૂખી
૧	શા. દલુચંદ હેમચંદ
૧	રાવલ ગોતીંદરામ જોષ્ઠતરામ
૧	જોશી અંબારામ ઉગરેશ્વર
૧	રાવલ તુલજરામ વેણીરામ
૧	રાવલ કરતુર વાલજી
૧	જોશી રેવાશંકર અંબારામ
૧	જોશી કૃષ્ણરામ ત્રીકમ
૧	સોની અમુલખ હેમચંદ
૧	પાઠક જેઠીરામ નીત્યારામ
૧	પાઠક કાલીદાસ ગંગારામ
૧	સૂતાર મોહન જીવરામ
૧	પહાડ કરતુર હીરામ
૧	રાવલ ચૂનીલાલ વેણીરામ
૧	જોશી જદુરામ મોતીરામ
૧	જોશી ભૂરાલાલ ઉગરેશ્વર
૧	રાવલ ગીરધર લક્ષ્મીરામ
૧	બેન અચરત ભાવસાર
૧	રાવલકાશીરામ ગંગારામ
કુકડીયા.	
૧૦ રા.	ત્રવાડી મોતીરામ જોમરામ
૫	ત્રવાડી રેવાશંકર નરભેરામ
૨	ત્રિવેદી અનોપરામ જદુરામ
૨	ત્રવાડી બલદેવ અંબારામ
૨	ત્રવાડી મોહન અંબારામ
૧	હરિશંકર લીલાધર
૧	વીરૂજ કુશાલ
૧	જગન્નાથ કીરપારામ
૧	કોદરલાલ મહીધર
૧	હરગોવન પૂરસોતમ
૧	ભજગોવન પૂરસોતમ
૧	ભાવસાર મોહનલાલ ગોવીંદજી
૧	ત્રિવેદી દુર્ગાશંકર નરભેરામ
૧	જેઠાલાલ હરીશંકર
૧	માસ્તર અમથલાલ ગીરધર
૨	પંડ્યા ગીરધર મુલજીની
	દીકરી બેન પારવતી

પ્રત.	નામ.
વાંસડોલ.	
૨ રા.	દેવે લલુ જગન્નાથ મરીવાલા
બ્રહ્મપૂરી.	
૫ રા.	જાની. ભાઇશંકર ધીરજરામ
૨	જાની ચૂનીલાલ મણીશંકર
૨	હાકર શોભારામ લાલજી
૨	જાની મુળજી કામેશ્વર
૨	જાની કોદરલાલ વજેરામ
૨	જાની કાશીરામ અંબારા.
	મની વીધવા બેન પારવતી
૧	જાની મોહનલાલ રેવાશંકર
૧	વ્યાસ કાશીરામ અમુલખ
૧	સોની પરસોતમ વેણીચંદ
૧	જાની મહાશંકર ભૂદરભાઇ
૧	જાની કકુલાલ મુલજીભાઇ
૧	જાની ગણપતરામ લલુ.
	ભાઇ મુંબાઇ. ગુ. રુકુ.
	માસ્તર
સાપાવાડા (ધડર).	
૧૦ રા.	વૈષ્ણવસાધુ માધવદાસ મે.
	ધદાસ
મૂડેટી.	
૫ રા.	જાની કૃષ્ણાશંકર દેવશંકર
૫	જાની ગવરીશંકર રેવાશંકર
૨	હાકર જગન્નાથ હરીશંકર
૨	સોની જીવરામ ભાઇચંદ
૨	વ્યાસ કોદરલાલ કૃષ્ણાશંકર
૨	વ્યાસ ગીરજશંકર લલુભાઇ
૧	શુકલ ચૂનીલાલ અમથારામ
૧	હાકર પુજારામ બલદેવ
૧	વ્યાસ શીવશંકર પુજારામ
૧	વ્યાસ શંકરલાલ મોહનલાલ
૧	શા. વહાલચંદ કસનદાસ
૧	શા. ભોગીલાલ ગણપતરામ
૧	હાકર જટાશંકર મહીવર
૧	શુકલ મોહનલાલ જેઠારામ

પ્રત.	નામ.
	સુવર.
૫ રા.	ઠાકર હરગોવન હરીદત્ત વૈદ્યરાજ
૫ „	ઠાકર કાસીનાથ સેવખરામ
૨ „	ઠાકર કોદરલાલ કાસીરામ
૨ „	ઠાકર રઘુનાથ હરિદત્ત
૧ „	જેશી કાસીરામ નરોત્તમ
૧ „	જેશી પ્રહ્લાદજી હરીભાઈ ગાઠીઆસ.
૫ રા.	હરીભગતદાસ મુગટરામ ધી- રજરામ
૧ „	સોની ગોપાલદાસ વેણીયંદ
૧ „	ઠાકર ત્રીભોવન વાસુદેવ
૧ „	ઠાકર દેવશંકર વાસુદેવ મોહનપુર.
૧ રા.	વ્યાસ શંકરલાલ ભૂદરજી
૧ „	ભટ નર્મદાશંકર રેવાશંકર ખડોલી.
૧૦ રા.	ભટ દામોદર લીલાધર
૫ „	ભટ ઉમીઆશંકર ઉગરેશ્વર
૨ „	ભટ રામશંકર હરગોવન
૨ „	ભટ ગણપતરામ રતનેશ્વર
૨ „	ભટ શંકરલાલ કુમેરજી
૨ „	ત્રિવેદી પ્રહ્લાદજી ભાઈશંકર
૨ „	ભટ ગણપતરામ ઉમેદરામ
૨ „	ભટ યલદેવ જેઠીરામ
૨ „	ત્રિવેદી દલપતરામ ગિર- ધર મુકરદમ.
૨ „	પંચોલી શીવશંકર ઉમી- આશંકર
૧ „	જપી આદીતરામ શીવરામ
૧ „	લુહાર વેણીયંદ પુજરામ
૧ „	ત્રિવેદી વાલજી મોતીરામ
૧ „	આચાર્ય વાસુદેવ જેઠીરામ
૧ „	ત્રિવેદી જયશંકર કુમેરજી
૧ „	માસ્તર મનસુખરામ કેશ- વરામ

પ્રત.	નામ.
૧ „	ભટ ઉમીઆશંકર જેઠીરામ
૧ „	મોઢ વાલજી જવેરયંદ ઓફીસના કારકુન
૧ „	ભટ ભાઈશંકર રૂપરામ લોખી મહિકાંઠા.
૧ રા.	ઠાકરશ્રી લાલસીંહજી હી- મતસીંહજી. લીલોડા.
૧૦ રા.	જેશી ખેમરામ મોહન
૩ „	ભટ ગોવિંદરામ
૨ „	ભટ પરસોત્તમ જદુરામ
૧ „	ખુશાલભાઈ હાથીરામ
૧ „	શાહ ખેમચંદ નહાલચંદ કસ્ટમ નાકાદાર
૧ „	ભીમજી સવજીસાહેર કારકુન
૧ „	શાહ તારાચંદ તલકચંદ
૧ „	જેશી પ્રહ્લાદજી વીશ્વનાથ તાલુકા ઓફીસના કલાર્ક.
૧ „	શાહ મૂનચંદ મલુકચંદ
૧ „	શેઠ લલ્લુભાઈ ગુલામચંદ
૧ „	સોની ચૂનીલાલ મોતીચંદ
૧ „	સોની નાનચંદ કાલીદાસ
૧ „	શાહ હીરાચંદ મયાચંદ સ્કુલ માસ્તર. વસાઇ.
૨ રા.	યાત્રીક શંકરલાલ નરો- ત્તમદાસ
૧ „	શાસ્ત્રી જદુરામ રેવાશંકર મુનાઈ.
૧ રા.	શુકત ખેમરામ ગણપતરામ
૧ „	સોની ગુલામચંદ કાલીદાસ ઘોડાદર.
૨ „	મે. માધવલાલ વિરચંદ- ભાઈ પોલો સ્વસ્થાનના મેનેજર સાહેબ. મેમણ.
૧ રા.	સોની કાલીદાસ ખુશાલ.

પ્રત.	નામ.
	મેસણ.
૧ રા.	ભટ ગીરજશંકર ભવાનીશંકર જેજવા.
૧ રા.	આચાર્ય ઉમીઆશંકર હરગોવન
૧ „	જેશી કેશવલાલ હીરાલાલ દીંટોઈ
૧ રા.	ઠાકર ગૌરીશંકર શોભારામ
૧ „	જેશી ત્રીભોવન મુલજી ટોરડા.
૧ રા.	ભટ નંદરામ મૂલજી
૧ „	સોની ભીખાલાલ લીલાચંદ રાયગઢ.
૧ રા.	શુક્લ શંકર વિષ્ણુરામ રૂવચ.
૧ રા.	જેશી માણેકલાલ અંખારામ
૧ „	ખલોચકોદર મસ્તઅલી નેત્રાંમલી.
૧ રા.	જેશી ખલદેવ મુળજી ખેડ ચાંદરણી.
૨ રા.	વ્યાસ મહીધરલાલ આતમારામ ઈડર.
૧ રા.	રાવોલ જૂમખરામ હરીરામ
૧ „	સોની ભાઈચંદ ગલાખચંદ
૧ „	મણીલાલ પીતાંમર ઈસરી.
૧ રા.	વલ્લભરામ માધવરામ દેવે ધસરીતલાટી પૂનાસણ.
૧ રા.	જેશી કોદરલાલ નથુરામ સરસાવ.
૧૦ રા.	પાખ્યા જગન્નાથ ભાઈશંકર ધમીજ.
૧ રા.	મણીલાલ રેવાશંકર ત્રિવેદી
૧ „	ચૂનીલાલ રેવાશંકર „ હીમતનગર.
૨ રા.	રેવચંદ ગીરધર શેઠ.

પ્રત.	નામ.
	બેરણા.
૧ રા.	ઉપાધ્યા નર્મદાશંકર કેવ. લારામ
૧ „	પાખ્યા શેવખરામ હરીશંકર ઈસંડ.
૧ „	જેશી મયારામ જીવરામ રણીયાર.
૧ રા.	તરવાડી ચૂનીલાલ દામોદર
૧ „	પાટીદાર પરસોતમ નથુ
૧ „	સાધુ માધવદાસ ગોપાલદાસ
૧ „	પાટીદાર કકુળ તેજ
૧ „	લવાર ધેલા મુલજી
૧ „	પાટીદાર મુલજી કુબેર
૧ „	પાટીદાર રણુછોડ દયાલજી
૧ „	પાટીદાર જીવાભાઈ કલ્યાણજી
૧ „	પાટીદાર રૂપાભાઈ વાલજી
૧ „	પાટીદાર નાથાભાઈ વાલજી
૧ „	પાટીદાર મુલજી ખાતુભાઈ
૧ „	મીઠાભાઈ વશરામ ઝાલોદ.
૧ રા.	દેવેભાઈશંકર ભૂરાભાઈ
૧ „	દેવે વૈજનાથ દલસુખ
૧ „	સૂતાર જેઠારામ નારાયણ
૧ „	દેવે હરજીવન કાલુરામ
૧ „	લુહાર ખાતુ ગોકળ
૧ „	સૂતાર ઇશ્વર હરજીવન
૧ „	લવાર ભગવાન વેલજી
૧ „	„ ચૂનીલાલ વાલા
૧ „	„ લાલા ખાપુ
૧ „	શા. ચૂનીલાલ રણુછોડ મ- જમુદાર
૧ „	લવાર કચરા મેઘજી ઝાલોદનું મૂવાડં.
૧ રા.	પાટીદાર કાંતા મનજી
૧ „	„ રણુછોડ પૂજ
૧ „	„ નાથુરામ વીઠલ
૧ „	„ જેઠાલાલ દયાલજી

પ્રત.	નામ.
૧ „ „	ગીરધર કાનજી
૧ „ „	સખીદાસ મનજી
૧ „ „	પરસોતમ બીખા- ભાઇ
૧ „ „	ગણેશ કાનજી
૧ „ „	હીરાલાલ વીટલ
૧ „	સતાર હરીદાસ વીરા મુંબાઈ.
૨ રા.	ઠાકર કરસનદાસ પૂજાભાઇ
૨ „	શા. અમરસંગ કપૂરચંદ
૨ „	શા. મુનજી કરમસી
૨ „	ફડકે શંકર વીજળુ
૧ „	વજલાલ મગનલાલ
૧ „	સતાર રામનાથ સુખરામ
૧ „ „	ચેતારામ શીવરામ
૧ „	ખોખા છગનલાલ મુલજી
૧ „	શા. જોડાલાલ હંસરાજ
૧ „	ઠકર અરજણ માધવજી
૧ „	ઠકર ધીરજી મુલજી
૧ „	દેસાઇ કીકાભાઇ નીછાભાઇ
૧ „	શેઠ ખીમજી દેવજી વાણીયા
૧ „	શેઠ વાલજી નારણજી
૧ „	ઠકર દયાળજી દામજી રૂપાલ.
૨ રા.	ત્રવાડી જગન્નાથ રામશંકર
૧ „ „	બોળાનાથ હરીશંકર
૧ „	વ્યાસ શીવશંકર લલ્લુરામ પાલ.
૧ રા.	આચાર કેશવરામ મોતીરામ ચોધલા.
૧ રા.	ભાવસાર છગલાલ લીલાચંદ મોડાસા.
૧ રા.	ભાવસાર સોમાલાલ પીતાંબર પૂંસરી.
૧ રા.	કોદરલાલ અમરચંદ રકુલ માસ્તર

પ્રત.	નામ.
૧ „	સોમેશ્વર કાસીરામ પહેલા આસી. માસ્તર
	છાપરાં (પૂસરી પાસે)
૧ રા.	આટીઆ હોરાજી લાખાજી રોહડા (મારવાડ)
૧ રા.	દવે પરસોતમ ગંગારામ ખાંમણવા.
૧ રા.	પટેલ શીવરામ અમીચંદ ખેરવા.
૧ રા.	પંચોક્ષી શીવશંકર દલસુખ કાંદાકરા.
૩ રા.	શાહ ગણપત દેવસી
૨ „	શાહ મૂળજી કરમસી ખલસાડ.
૨ રા.	પટેલ સોમાજી રામજી તલેગાંવ.
૨ રા.	મારૂતી ગોવીંદ ખોરાડે જાદર.
૧ રા.	સોની લાલચંદ મોતીચંદ
૧ રા.	મેતા હીરાલાલ ત્રીભોવન પો- લીસ ઓફીસના સીરસ્તેદાર ગલોડા.
૧ રા.	ઠાકર માધવરામ ગંગારામ
૧ „	સોની નેમચંદ લખમીચંદ વડાલી.
૧ રા.	બારોટ શંકર મોકમજી
૧ „	સોની દલુચંદ પાનાચંદ
૧ „	સોની ચૂનીલાલ પાનાચંદ રેવન્યુ ઓફીસના કારકુન સાખલવાડ
૧ રા.	પટેલ કરશન અમીચંદ પ્રાંતીજી
૧ રા.	સોની લીલાધર ગુલામચંદ રણાસણુ
૧ રા.	સોની વેણીચંદ ગોવીંદજી વીળપૂર
૧ રા.	સોની લલ્લુ માણેકચંદ

પ્રત.	નામ.
	ખેડાબ્રહ્મા.
૧ રા.	સોની હીરાચંદ ગલાખચંદ
	એકલારા
૧ રા.	સોનારણુ બાઇ સતોક
	કાંકણેલ
૧ રા.	સોની. ચૂનીલાલ. તલકચંદ
	ગોતાં
૧ „	ત્રવાડી શીવલાલ રેવાશંકર
	બાયક સાહેર કારકુન
	દાવડ
૧ રા.	ઉપાધ્યા. ગવરીશંકર જ-
	ગનલાલ મોજણીદાર
	પોસીના
૧ રા.	પટેલ કાલીદાસ લાલજી
	બગસરા
૧ રા.	શા. પુલ્લચંદ કપૂરચંદ
	રાંદેર
૨ રા.	ભટ. પરમાનંદ મહાશંકર
	હઠમતલા.
૧ રા.	માસ્તર લાલજી જાદવજી
	ઉનાવા.
૧ રા.	દયાશંકર નથુરામ
	મતવા (જામનગર)
૧ રા.	વલ્લભદાસ. હરજીવન.
	બોરીસણા
૧ રા.	પટેલ ધરમશી જોશીંગલાઇ
	કાનપુર
૧ રા.	જોશી હરગોવન ભાઇશંકર
	વડોદરા.
૫ રા.	શ્રીયુત. નારણજી જન્નુભાઇ
	દ્વિવેદી લેજસ્લેટીવ કૌંસી-
	લર વડોદરા.

પ્રત.	નામ.
	પૂનાદરા
૫ „	નેક નામદાર પ્રીયુત દર-
	બારશ્રી ઓફ પૂનાદરા
	રાજકોટ
૫ રા.	મીસ્ત્રી જીવાભાઇ મેડાજી
	ખંભાલીયા.
૨ રા.	સ્વર્ગસ્થ ભટ વાલજી જીવરાજ
	જામનગર
૧ રા.	મૂખીયાજી જગનલાલ ભ-
	મવાનજી
	સુરત
૧ રા.	શાસ્ત્રી ડાહ્યાભાઇ રામશંકર
	સીહોર
૧ રા.	વ્યાસ બાલકૃષ્ણ હરજીવન
	નાંદેલ
૧ રા.	દેવે જગજીવન હરગોવન
„	દેવે મણીલાલ અંબાશંકર
	કાલવાંણી
૧ રા.	ઓખ. હરીલાલ મોરારજી
	કચ્છ વીસાણી
૧ રા.	સારસ્વત મોરારજી રામજી
	કઠોર
૧ રા.	શેઠ ચૂનીલાલ દામોદરલાલ
	દામણ
૧ રા.	સાળવી. વીકૃલ ભાણા
	દણું
૧ રા.	સાળવી ગેવીંદ માધવજી
	મૂંડાસણ
૨ા.	જાની માધવજી ખૂશાનરામ
	અમદાવાદ
૧ રા.	બૂકસેલર હરગોવન હરજી-
	વનદાસ.

પુસ્તક મળવાનાં ઠેકાણાં

મુ'બાઈ.

આસ ગવશંકર લીલાધર પ્રસિદ્ધ કર્તા

૬૮ બામજનાથના મદદિયાં ચોપાની બંદર

આસ વીતલજી કાંદલજી પ્રસિદ્ધ કર્તા

૩૦ ગારખંત રોડ

આસ દેવશંકર પોરપારામ.

૬૦ કાલકદેવીના રસ્તાકિપર રમવાડીમાં

ચીત્રોડા.

અક્ષરજી માળડેશ્વરજી પાસેથી

મુ'બાઈ.

અટ આમશંકર ગણુપતરામ.

૧. ભૃલેશ્વર મહાદેવના સામે.

ફૂલગલીમાં ગોવીંદ બનીનાં ચાલીમા

